

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 19-వ తేది మంగళ వారము } సంచిక ౧౯౦
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 19th NOVEMBER 1929. } No. 190
శ్రీ శుక్ల నామ సంవత్సర శా క్తికమాస బహుళ తృతీయ

గొప్పగొప్ప వారిచే
వలకువలు యోగ్యత
వక్రములు పొందియున్నది
అంజనము మోస్తును. వాయువుబాల్లు
బాల్లును. పార్శ్వపునోవలల బారడోలును.
బాల్లు బోగొట్టును. బెంబులు. భేదించును.
నావుల నూపుమూపును. దగ్గనుల్గించును
మరదను తొలగించును.

ఈ మందును దుద్దగానే రెముట పల్లుట
మీన తగినమందలి దుప్పట్లమును తొ
లగించును. నోవలల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక
109, ప్రభుకోట్ట, ఫోర్ట్, పొంబాయి.

“హనుమాన్ కవచమ్”

లోక మంతయు నుద్ధరించుచున్నది

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు వరప్రసాదమై నిగంబరయోగి పుంగవుని మహా
సంక్రమణచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగుచు అపభవముపై ప్రతి పనునా
దెయ్యను గాక మాకు వచ్చుయోగ్యతాపత్రిక శ్రీ విద్యనములని యెరుగనివారికి చెప్పి శరీరం
దోము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ఘోరినీ, బాలాచిష్టములు మాయమగును. బీదలకుధనలాభము. వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యోగి
కులకు సమర్థోగమా, విటకాండ్రకు పశికరము, బలహీనులకు వీర్యపటుత్వము, విధ్యార్థులకు బుద్ధి, గోద్రాండ్లకు సంతోషము,
సామలకు రాజ్యలాభము, యే కోర్కెలైనను మాకు వ్రాసినచో అక్షణమందే భగవంతుడు మీకు శుభము చేకూర్చును. ఎక్కువ
శ్రమించుట మాకసమర్థము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రాసు
కొనుట, బంగారుది 7½ చిన్నం. రూ 8. మహాపురుషుడు శేవమున జీవము పోయసమర్థుడు, హనుమాన్ దేవేందీ రూ 8; రాగిది,
రూ 2 8-0. బంగారుది 1/8 తులం రు 5 మాత్రం. మరొక:—నిరస్థానం చేసి అర్జును యివ్వవలెను.

( ) పండిట్, ఆర్యవైద్య ఆశ్రమము, నాగావలినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సిటీ.

వైస్ రోన్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రధాన కార్యాలయము - సతారా

13 నవంబరులో హిందూదేశపు కంపెనీలలో క్లెయిమ్ చేస్తూ తక్షణ మాక్రమించినది.
ఎక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగినది.

1000 కి సం॥ నకు రు 22/8 చొ॥ హాల్ లైఫ్ పాలసీల బోనస్, మీద యివ్వబడినది.
చురుకుగా పని చేయగల అనుభవనీయులైన వారులకు మంచి లాభము కలదు. గ్యారంటీగా పని
చేయువారులకు మంచి సదుపాయము కలదు,

వివరములకు:—

మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుడు.

1 శేరు రూ 1-12-0
5 శేరు రూ 7-8-0

సాలామి త్రి సంజీవి

(విజయ)

84 చెట్ల దినుసులు అపు సీయ కలిపిన రేహ్యము. సేహగోడలకు సవాయి, స్త్రీల కనుమన్యాయులకు అమృతము,
కీర్తి ఉడుకలు, ఉత్త నష్టము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ.
జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామనాయుడు పేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంగ్ల భాషాపరిచయము లేనివారలకు బహుముఖముగ
శేర్మకొనుటకు తెలుగు అర్థములతో నుండు

ఆనంద ఆంగ్ల భాషా బోధిని

అను గ్రంథము మిక్కిలి సహకారిగ నుండును.
ఇది 800 శేటీలును, చక్కని కాలిగోలైండును, భారతకథలును,
ఆకథలకు సంబంధించిన 18 ఆఫ్ టోపకటములు గలిసియున్నది.

దీనియందు ప్రతిపదమునకు తెలుగు ఉచ్చారణ, ఇంగ్లీషు
పదము, అర్థము చేర్చి శేర్మకొనువారలకు బహుముఖముగ
తెలియనటులు ముద్రించినారము. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10
సంవత్సరములు వేలకొలదిరూపాయలు ఖర్చుచేసి సంపాదించిన
జ్ఞానమును ఇంటియం దుండియే సంపాదించవచ్చును. ఉపాధ్యాయు
లకు ఖైదక బనిలేదు. గ్రామోద్యోగులు, కరణములు, దొర
లలో సంబంధముగల బట్టర్లు, వంటవారలు, నరి యితర సిబ్బంది
దులు వీరలను, ఆంగ్ల భాషాపరిచయము లేనివారలకునూ
మా ఆనంద ఆంగ్ల భాషాబోధిని చాల ఉపకారిగ నుండును.
ప్రతికటుంబమునకును ఇది ముఖ్యాంశ్యకము.

ఆనంద బోధిని ఆఫీసు,
(3424) పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం. నవంబరు నెల 19 వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

చిన్నపల్లిపల్లి

పసుపు తెనాలిది	ప 45 కలవి రు	12 80	18 40
నల్లారిది	,, డిల్ 42	,, 18 80	14 00
ధిల్లి	,, డిల్ 46	,, 15 80	15 12 0
రాగులు	8. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 00	12 00
నవ్వులు	,,	,, 21 00	28 00

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 208	,,	16 00	17 00
నెనగలు	,, డిల్	,, 16 80	18 00
పెసలు	,, డిల్	,, 18 00	16 80
మినుములు	,, డిల్	,, 17 80	18 00
ఉలవలు	,, ర 195	,, 9 80	10 00

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	,,	120 00	125 00
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 00	19 00
తేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	,,	41 00	48 00
తేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 115 మినుగనూనె 100			
అముదము బా 1-కి		100 00	102 00

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి		108 00	110 00
కూరపసుపు	,,	65 00	67 00
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	105 00	122 00	
ధనియాలు	,, బా 1-కి	28 00	38 00
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిగుండు ములుగు 1-కి రు 40	50		
తెల్లము బా 1-కి	రు 28 00	49 00	
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	,,	25 70	25 90
చింతపండు బా 1-కి	,,	28 00	38 00

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	,,	81 00	88 00
చురం	,,	26 00	32 00
రవుండు	,,	25 00	32 00

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయూటె	రు	7 12 0	
నెం 8 ,, కటారి	,,	4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	5 10 0	
నెం 40 జమ్మిగు 10 పా	,,	10 8 0	
నెం 20 కెట్టెలేడి	,,	7 5 0	
నెం 40 కాచి	,,	9 9 0	
నెం 4 కెట్టె మసీబ	,,	4 8 0	
44 నాండో	,,	5 4 0	

7. లోహములు

నండి 100 కులం 1-కి	రు	52 8 0	56 4 0
బంగారు కులం 1-కి	,,	21 4 0	21 12 0
పవనం 1-కి			18 7 6
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	248 00	250 00
కాగి బా 1-కి	,,	327 00	330 00
రంగులు			

అతిమేలు పిట్టలూండు అలిజరయిక్ సింహంయూటె			
పా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0			
,, నీలిరంగు 1 రు		1 10 0	
,, 14 రంగులు		1 10 8	
,, 28 రంగులు		1 9 0	
,, 50 రంగులు		1 0	
,, 1 అంకర		1 8	
రంగులు పొద్దునాడోలెట్ అనగా (బర్మి-రెడ్డు)		8 4 0	
కాంగో 8 కి			0
రంగు 4 కి			0

బర్మాదేశ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ

బర్మాదేశమున అందు ముఖ్యముగా రంగూన్ పట్టణము లో మొట్టమొదట ఆంధ్రోద్యమమును లేవదీసి ఆంధ్రాభివృద్ధికొరకు 1911 వ సంవత్సరములో రంగూన్ పట్టణమున ఆంధ్రమహాసభమును స్థాపనజేయుటలో నామకు విశేషసంబంధము కలిగియుండెను. ఆమహాసభను చీజంబులు మొలకలెత్తి, కాఫో పకాఖలుగ విజృంభించి నేడు ఆంధ్రదేశమునండి ఆంధ్రనాయకులను రప్పించి యిట్టి మహాసభ జరుపు రూపమున ఫలమొసంగినది. అట్టి సందర్భమున నేనీ మహాసభకు నెల్లతేక పోయినందుకు మిగుల విచారించుచున్నాను. 1911 వ సంవత్సరములో మేము ఆంధ్రమహాసభమును స్థాపించిననాటికిని యిప్పటికిని రంగూన్ పట్టణమున ఆంధ్రాభివృద్ధి ఎంతయో మార్పుజెందినదని తెలిసికొనుటవలన కొంత సంతోషపడుచున్నది. ప్రస్తుతమీ మహాసభ గూర్చుటకు ముఖ్యకారకులు శ్రీయుత అచటపల్లి నారాయణరావుగారు. వీరు రంగూన్ ప్రవేశించినదిమొదలు ఆంధ్రుల యభివృద్ధికొరకు నిరంతర నేపథ్యముండెను. అందుచే నారాయణరావుగారు బర్మాదేశమునందున్న ఆంధ్రులెల్లరి కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుటకు సందియములేదు.

ఆంధ్రుల యభివృద్ధికొరకు బర్మాదేశమునకు రాజధానియగు రంగూన్ పట్టణమునండిట్టి మహాసభ జరుపుట బర్మాలో నున్న ఆంధ్రుల అదృష్టవశమనవలసి యున్నది. ఈ మహాసభకు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగా లభించుట బర్మా ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధికి శుభచిహ్నము. ఈ దేశోద్ధారకుడు ఆంధ్రులపాలిటి కల్పవృక్షమునగుటకు సంకల్పింపబడినది. ఈమహాసభయందు ఆంధ్రాభివృద్ధి కెంతయో మహాత్తరమైన నేపథ్యముండెను. జేయుచుండెను. తమ జీవితాంతమువరకును జేయు సంకల్పించియుండెను. ప్రపంచమున నెట్టిసిరిలో నున్నదో, పరిపాలనయన నేవిధమున జరుగుచున్నదో, రాజకీయమున నేమియో నెరుంగని ఆంధ్రప్రజలకు నాయాపరిస్థితులు తెరింగించుటకై ఆంధ్రప్రతికను ప్రారంభించి తద్వారా ఆంధ్రుల హృదయనీములను వికసింపజేసి, రాజకీయ విజ్ఞానమును గూడ పెంపొందించి, భారతీయులలో ఆంధ్రులదైర్ఘ్యదైర్య, సాహసాది ధర్మగుణములకలిగి విజ్ఞానసంపన్నులని కీర్తిని గడించుటకు మార్గదర్శకులైరి. ఈమహాసభయినచే నిర్వహింపబడుచున్న ఆంధ్రప్రతికయే ఆంధ్రులరాజకీయాది విజ్ఞానాభివృద్ధికి మార్గదర్శి యని ఆంధ్రులెల్ల కొప్పుకొనక మానరు. అట్టిబరు మాసభయందు బెజవాడ పట్టణంబులో ఆంధ్రులెల్లరును కలసి వీరికొనర్చిన సన్మానసభయే అందుకు నిదర్శనము. అట్టి మహాసభయని యాధిపత్యమున నీమహాసభ జరుపబడుచున్నది.

బర్మాదేశమునందుండుటకు, కుగ్రామములందుగూడ నాంధ్రులు విశేషముగ నుండిరి. అందు విశేషములు కడుపేదసిరిలో కూలిపనులను జేయుచుండిరి. బర్మాదేశ భావిభాగ్యోదయముకొరకు అనేకకష్టముల కొర్చి విశేష నేపథ్యములను జూరతియులు అందు. ప్రభులు ఆంధ్రులని యనవలసియున్నది. ఆంధ్రులు చిరకాలముక్రిందటనే దేశీయ నాకలద్యారా బర్మాదేశమునకువెళ్లి విశేష వర్తకము జరిగించియుండిరి. దరిమిలానువెళ్లిన ఆంధ్రదేశులకంటె ఆంధ్రులు అభివృద్ధివిషయమున చాల వెనుకబడియున్నారు. అందుకుకారణము విమర్శించుచో బర్మాదేశమునకు వెళ్లిని యాంధ్రులు, తమ కుటుంబములతో వెళ్లి, స్థిరనివాసముగా నుండకపోవుటయేనని తెలుగలదు. తమ కుటుంబములను స్వదేశములో విడిచి తాము బంటరిగా కొన్ని దినంబులు బర్మాదేశములోను, కొన్ని దినంబులు తమ మాతృదేశములోను నివసించుచుండిరి. స్థిరనివాసముగా నుండనివారికి లాభదాయకంబగు వ్యాపారములలో ప్రవేశించుటకుగాని అవకాశము లేట్లుండును? చిరకాలము క్రితము మహాదైర్ఘ్య సంపన్నులుగా నుండి దేశీయ నాకావాణిజ్యముద్వారా బర్మాకువెళ్లిన యాంధ్రులు, నేడెట్లుండిరో, యాకాలమున తమదేశము దుర్భిక్షముగానందుటచే కడుపేదసిరిలో కుటుంబములతో సహా బర్మాదేశమునకువెళ్లిఅచట స్థిరనివాసములేర్పరచుకొనిన “మూరతు”దేశీయులెట్లుండిరో, పరీక్షించుడు. నేడు రంగూన్ పట్టణమున ఉన్న ర పాథమిక బాచినపు అందు విశేషించి గూరనుదేశీయులచే అయియుండెను. వాణిజ్యమంతయును వారిహస్తగతమైయున్నది. అందుకుకారణమేమన? వారు కుటుంబములతో నుండుటచే వారికి స్వంతగృహము లవసరమైనవి. ఇండ్ల అద్దెలను కాశ్యేతకాలముచుకొనుటవలన తమకు విశేషవ్యయమగుచుండునని అప్పటికి స్పష్టమిదిగూర్చున్న గృహములను తమ వివాసములకొరకును వాణిజ్య పాకర్యముల కొరకును కొనివేసిరి. క్రమక్రమమున పట్టణాభివృద్ధి బట్టి, వాటిధరలు అనేక రెట్లు పెరిగినవి. అవియు, నేడు అనేకలక్షల రూపాయల వెలుకులీగి అందువలన విశేషలాభము చేపూరుచుండెను. ఇందుకు ముఖ్యకారణము వారు కుటుంబములతో స్థిరనివాసముగా నుండుటయేనని యెల్లరును దర్శనపరచుచున్నాను. కుటుంబములతో

నున్న దక్షిణదేశీయులుగూడ అనేకస్థిరపథము లేర్పరచుకొని విశ్వగృహములుగా నుండిరి. మహాదైర్ఘ్య సంపన్నులై వెళ్లిన ఆంధ్రులలో నేడు విశేషించి కూలిపనులచేయు వారిగానుండ నలసినచ్చినది. అందుచే బర్మాలో విశేషకాలము నివసించవలసిన యాంధ్రులు తమ కుటుంబములతో నివసించుటకి సభలో తగు ప్రోత్సాహ మొసంగవలయును.

బర్మాదేశము యిప్పటికి బొందియున్న అభివృద్ధినిబట్టి భారతదేశమునండి విడిపోయి ప్రత్యేకతనొందుటకు ప్రయత్నింపుచున్నది. బర్మాదేశాభివృద్ధికొరకు సకలకష్టములను లోనైపాటుపడిన భారతీయులయెడల బర్మాదేశము విశ్వాసముంచు నూచనలు గవ్వడులేదు. బర్మాదేశమున వసు భారతీయులొనర్చిన మహానేపథ్యమును బర్మీయులు జ్ఞప్తియొందుచుకొనుటకును, చిరకాలమునుండియు బర్మాదేశములో స్థిరనివాసముగానున్న భారతీయుల హక్కులు, బర్మీయుల హక్కులతో సమానముగా నుండుట్లును, తగిన మార్గములనీ సభలో నిరూపించవలెను. ప్రస్తుతము బర్మాలోనున్న యాంధ్రులకుగల లోటుపాటులను గమనించి, ఉన్నతి నొందుమార్గముల నుండి నడచుటకు తగినసాధనలు జూపవలయును.

ఆంధ్రోన్నతికి ఉన్నతమార్గము నామ్రుటికి మహాసభ ఎంతయేని మార్గదర్శినికాగలదు. ఆంధ్రులెల్లరును, అందుముఖ్యముగా బర్మాదేశములోనున్న యాంధ్రులెల్లరి మహాసభ జయప్రసముగా జరుపుటకు వికసితృప్తితో తోడ్పడి, తమ యభివృద్ధి కనుగునీ సభా తీర్మానములను ఆచరణయందు బెట్టుటకు సంకల్పితృప్తితో పాటుపడి, ఆంధ్రులకార్యసాధక చతురతను బర్మాదేశమంతటను వ్యాపింపజేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

బర్మాదేశమునందున్న యాంధ్రులను యితరదేశీయులతో సమానముగ కరుణామయుండగు పరమేశ్వరుడు శీఘ్రకాలములో ఉన్నతియందు బెట్టుగాక.

కరీ నత్యరాజు.

కావలెను.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రాడక్టుస్ కంపెనీ

కావలెను:—ప్రెకంపెనీకి సంబంధించిన అమెరికన్ లాబ్రికేటింగు ఆయిల్స్, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలుచోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 జీతముండును. రూ. 150 వరకు హెచ్చును. సొలినసు రూ. 15/-అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను వగైరా లివ్వబడును. ఈపనికి నియమింపబడువారు వాటా 1 కి రూ. 25 ధరగల 10 వాటాలు పుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యోగ మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తమిళ మొత్తమును 8 దఫాలుగా 8 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సారి రం చక్కగా పనిచేసిన నెల 1 కి రూ. 150 ల చొప్పున డివిజన్లో ఏజంటుగా నియమింపబడుటకు నూచనగలదు. దరఖాస్తులు తపాల్ కార్డుములముగా పంపినను అంగీకరించబడును. వారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను సంపుకొనవలెను. MODERN TRADING Co., Managing Agents, P/105, Russa Road, South P. O. Kallighat, Calcutta

ఇంకను మరేరియూ భయమా? లేదు! ముమ్మాటికి! లేదు!! క్రైస్తవ విషయ మింగనలే? క్రొత్త కోగలపాలు కానేలే. క్రైస్తవ కలియని మందు. అసమానమైనమందు. అతయము లేనిమందు అమోఘమైనమందు. అమృత తుల్యమై మందు. అనేక మంది రాజవైద్యులూ డాక్టరులూ పరీక్షించి మెచ్చుకొన్న మందు అనేక ప్రాణములను రక్షించిన మందు చరిత్రవగ రాక్షసచే పీడింపబడు వారిని మృత్యుముఖము నున్నవారిని రక్షింపగల మందు ఇది యొక్క టే! ఒక్క మాత్రతో సుఖము! మూడు మాత్రలతోనే నివారణము!! ఇట్టి అత్యర్థకరమైన మందు ఇంకొక్కటి కలదా? వాడిచూడుడు 10 మాత్రలు రూ. 1-0-0. 50 మాత్రలు రూ. 4-0-0.

దగ్గు మాత్రలు

ఒక్క మాత్రకే సుఖము! ఏలాటి దగ్గు బాధనైనా అయిదు నిమిషాలలోనే తగ్గించి సుఖ మిచ్చును. శిశువులకు గర్భవతులకూడా వాడవచ్చును. 100 మాత్రలు రూ. 1-0-0. అయిదు రైదకుటిరము. తగుతు. పశ్చిమగోదావరి.

చెల్లడా పర్వరీతిలో అయిదు నెలలం జంక్

3 సంకి అంటుమామిడిచెట్టు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, తిడిక, దడక, రు 7 1/2. కామ, దాలిమ, అంజూరు, అంగూర్, నులూరి, క్రోటన్న, పూలచెట్టు దడక రు 5. స్వదేశ భర్గారి, పూలచెట్టు, స్వదేశ కర్రాగిరి, ఫలపుష్పచెట్టులు, ప్రతిదినము 24 పాకెట్లు రు 2 1/2. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1 1/2. కాట్టలూన ఇశాం. Chandra Nursery, P. O Salem Junction,

శ్రీ సనాతన ధర్మమండలి చతుర్వింశతి వార్షిక రిపోర్టు

(0)

శ్రీమదఖండ సచ్చిదానంద నిత్యనిర్మల పరిపూర్ణ స్వరూపుడగు శ్రీ గోపాలకృష్ణ పరమాత్మకృపాకటాక్షవీక్షణామృత నారలచే యభివృద్ధినించుచున్న సనాతనవృక్షమునకు ఇరువది నాలుగవ వారికోత్సవము జయప్రదముగా జరుపఁ గల్గితిమి. ఈ కృత మేటేటా వనాంకురముల నీనుచు స్వధర్మపుష్పముల క్షిప్తములచే నలంకారభూయిష్టమై నలుదిక్కుల నావరించి విరాజిల్లుచున్న వృక్షగ్రభాగమున పృథానిపుచున్న ధర్మకు సుమ మకరందాస్వాదనమొనర్చు ఆశీర్వాదంకారంబుల ట్టహా క్షీణతాభాష్యాది పవిత్రగ్రంథపఠనంబును, తిరుమొరారహస్యాది ఆగమశాస్త్రనివాదంబులను, బ్రహ్మవైవర్తకాది పురాణశాసితానిదంబులను, మహాభారతాది ఇతిహాస వాణీశుక భాషణంబులను, వనంతుసమకు నవపల్లవభక్షణాత్మవైయగు కోకిలనాదము, రసికజనమనోల్లాసమొనరించునట్లు భగవత్కృపానుధానుధురము జవిగాంచిన భక్తుల కాహ్లాదమగునట్లు హరికథాప్రసంగములను, దైవధర్మప్రధానములగు భజనమును, ఇహపరలోకసాధకంబులగు అష్టేశ్వర్యంబు లొనంగు మంత్రోపాసనాదులను, బ్రహ్మతైత్తికత్య విజ్ఞానసాధకంబులగు యోగాభ్యాసంబులను, శబ్దవిచక్షణజ్ఞానశూన్యజీవులగు పశుపక్షిమృగాదులకునైతము పరమానందము గలుగజేయు జేబు, పీఠ, ఫిడెలు, తంబూర, మృదంగ, తాళసునాదంబులచే జతగూర్చి సర్వలోక రంజకంబుజేయు సంగీతంబులను, ఆధునికపండితాగ్రేసరుల గంభీరోపన్యాసములను, స్వరాజ్యసంపాదనార్థమై ఆత్మార్థపరిత్యాగమొనర్చి కేవల భగవదాయ త్రైవిత్తమున తపస్సాచరించు యోగియుంబోలి నిష్కాముడైన మహాత్మా గాంధీ యుద్ధముసంబంధ ప్రకటితములగు వృష్టిపూర్ణాది మహోత్సవములను, గీర్వాణభాషాభ్యాస విద్యార్థిని పాఠకసునాదంబులను గల ఈ సనాతనధర్మమండలి యను వృక్షము మహోత్సాహముగా విరాజిల్లుచు చిత్రవిచిత్రములగు విషయసమదాయము, ఇంద్రియముల భ్రాంతులొడించి తుణుకును వేరొకమార్పునొందుచు నాశనహేతువగునట్లుగాక సర్వజగత్సృష్టిలయాదుల కధిపానమై, ఏకమై, నిత్యమై, సత్యమై, అద్వితీయమై ప్రకాశించు యాత్మచందంబున నిర్మలమైన స్వధర్మమును విడక నాశనహేతువులగు మార్పులజెండక ఏకమై ప్రకాశించుచున్నది. ఇందు జరుగు కార్యములు శాశ్వతఫలము లిచ్చునవిగాని, ఇంద్రజాలమువలె తాత్కాలికమందు మోహింపజేయునవికావు. కావున మొరమెచ్చులకు ద్రవ్యము వెచ్చించునట్లు ఈ కార్యమునకు అంతగా నొసంగ జాలరు, కానిండు. ధర్మమే జయము. దైవమే దీని గాపాడగలడు. ఈ సమాజమునకు రాబడి, వ్యయము లీక్రింది గోప్యరాలి జూడగలరు.

ఈ సంవత్సరం మా మండలి లెక్కలు సరియైనవిను
ము|| రా|| శ్రీ ములుకుట్ల పేరిడిక్షేతులుగారికి వందనము లర్పించుచున్నాము.

కార్యదర్శిని, ఇ. వేంకమాంబ.

- 225-8-0 జను వార్షిక చందావసూలు అయినది.
- 40-8-0 జను ప్రసాదాలకు ధర్మముగా యిచ్చినది.
- 61-0-0 జను నిత్యపురాణమునకు చందా యిచ్చినది.
- 97-0-0 మొత్తం
- 11-0
- 153-5-0 గాక నిలవ నూటయేబదిమూడురూపాయల ఐదణాలు మాత్రము.
- ఖర్చు వార్షికోత్సవమునకు పండుగలకు చందావసూలు నిమిత్తం నోటీసుల ప్రింటింగు, రిపోర్టుప్రింటింగు వగయిరాలకు 178-11-0

ములుకుట్ల పేరిడిక్షేతులు. 17-10-29

గుంటూరుజిల్లా తెనాలితాలూకా కలెసరం గ్రామము లోని హిందూ సనాతన ధర్మపరాయణులగు హిందువు లేకసులయి 2-11-29 నోడిన జరిపిన సభయందలి తీర్మానములు.

(1) హిందూమత సంఘమునకు పూర్వమునుండి మత నిర్ధారణాధారములై అనుసరణలోనున్న శ్రుతి, స్మృతిసదాచారములనున్న, ప్రభుత్వమువారు మత సంబంధ మయినపూర్వాచారములను మార్పుటకు జోక్యము గలుగచేసికొన మని బహిరంగముగా అప్పుడప్పుడు చేసియున్న పాదానములకున్న వ్యతిరేకముగా పూర్వాచారవిరోధులగు రిఫార్మర్ల ప్రోత్సాహముతో ప్రవేశపెట్టబడి, గవర్న మెంటుమెంబర్ల సహాయముతో కాసనముగా అంగీకరించబడిన హరనిలాస కారదాగారి వివాహ

సయోనిగ్గయ నిర్బంధ కాసన ప్రకారము పదునాల్గు సంవత్సరములవరకు కన్యల వివాహములను ఆపవలసివచ్చుటవలన గలుగు కష్టములను దొంగించుకొనుటకు అనసరమైన ప్రయత్నములను చేయుటకు యీసభ సమావేశమయినది.

ఈ గ్రామసంఘములో ముఖ్యులగు మ. రా. రా. శ్రీ హరిరామచంద్రయ్యగారిచేత ప్రవేశించేయబడి లక్కరాజు వెంకటప్పారాయ శర్మగారివల్ల పెకండుచేయబడి హరికోటి సూర్యప్రకాశరామశర్మగారు, ఏకా సీతారామయ్యగారు బత్తుల వెంకయ్యగారు వగైరాగార్ల అభిప్రాయప్రకారం.

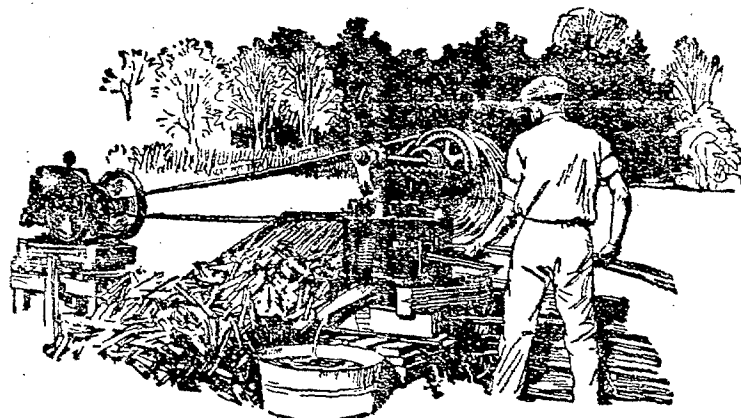
ఈసభకు మ.రా.రా.శ్రీ లక్కరాజు వెంకటంతులు గారిని అగ్రాసనాధిపతిగాను, గోళ్ల మూడి సూర్యనారాయణ గారిని కార్యదర్శిగాను 1. ఏకా సీతారామయ్యగారు, 2. హరికోటి సూర్యప్రకాశరామశర్మగారు, 3. బత్తుల వెంకయ్యగారు, 4. లోట సుబ్బయ్యగారు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగాను యేర్పర్చుకొనబడుచున్నది.

(2) వై నిర్బంధ వివాహసయోనిగ్గయకాసనము అమలంలో పెట్టదలచిన యెడల వర్తాశ్రమధర్మాచారముల ప్రకారమును, శ్రుతిస్మృతి ప్రమాణప్రకారమున్న రజస్వలాత్మార్యము బాలికలకు వివాహము జరుపక నిర్బంధముగా ఆపుట వలన కష్టపట్టములు చాలాగలుగును. ఈ పట్టము ప్రజల అనుమతితో యేర్పర్చబడినది కాదుగనుక దీనిని అమలంలో పెట్టకుండులాగున వెంటనే ఉత్తరువులను అనుగ్రహించవలసినదిగా శ్రీ చక్రవర్తిగారి ప్రధానమంత్రిగారినిన్ని హిందూదేశప్రతినిధి శ్రీకటగిరిగారినిన్ని, హిందూదేశ పరిపాలనావిధానమును ప్రస్తుతము గవర్న మెంటువారి ఆజ్ఞానుసారము విచారించుచున్న వై ముక్ కమిషన్ వారినిన్ని ప్రార్థించుచు వారికి యీ లేదిననే యీగ్రామసంఘమువారు విమోచయింప పంపుకొనులాగున తీర్మానించడమయినది.

మహాజరు వివరములు

జిల్లా తాలూకా గ్రామము	మహాజరు పంపిన లేడి	మహాజరు దస్కతులుచేసినవారు				
		బ్రాహ్మణులు	కైక్యులు	ఇతర హిందువులు	ఇతరులు	మొత్తం
గుంటూరుజిల్లా		పురుషులు 56	2	78	1	
తెనాలితాలూకా		స్త్రీలు 12				
కలెసరంగ్రామం		68	2	78	1	144

గోళ్ల మూడి సూర్యనారాయణ,
కార్యదర్శి.

కి హె. పి. గలిగిన మాక్సి ఇంజనుమూలమున లాగబడు చెరుకుయంత్రము
చాటనూగా చెరుకు యంత్రములు
ఎద్దులచేతను లేక పవరుచేత లాగబడును
తక్కువఖర్చులో ఎక్కువసారము దిగును
వ్యవసాయ పార్శ్వశామికసంఘమువారిచే ఆమోదింపబడినది
పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు:-

మధుర, వెస్ట్ మాసీపేథి
కోయంబత్తూరు,
అవనాపిరోడ్డు
ఆర్.నియన్ ఏథి,
బెంగుళూరు, కొత్తరగుపేట
బెజవాడ
మద్రాసు

VOLKART
ENGINEERS

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి, రాజమండ్రి

అధ్యక్షతనను జూరీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండును. సంవత్సర చందా పోస్టేజీతో సహా 2-8-0 ఇదివరలో వెలువడినవి వినియోగ సావర్జీయ. 0-10-0 మహారాణి యూనివర్సిటీ బయి ఆ. 10 మేజిస్ట్రేట్ జీవితము ఆ. 10 ఇతర పుస్తకములు కూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును.

ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

“మాదికి అగట్లు జహంగీర్ మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 వకములున్నాయి. యింకా చాలా పుస్తక, పత్రికాములు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.” కర్నూలు జూరీయము

రావు చిన్నారావు డి. నమ్మ.

రాజమండ్రి, కడియం. యూజ్యు గోదావరి.

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాచీనము శివరామ్, దివానుబాద్దరు చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు, నిల్వారి నూర్యనారాయణరావు పంతులు, ప్రొ. డాక్టర్ వి. యస్. కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యస్. సి. మొదలగు అగ్ర శాస్త్రవేత్తలు, లోకజ్ఞానధురీణు లగువారి వలన ఆంధ్రభాషకు అమూల్యంకార నుని వినుతింపబడినది. వెల రు 1-0-0.

గ్రంథకర్త

యాదవపూడి వెంకటరత్నం,

180 ముద్రుంటు తాడేపల్లిగూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా).

గుణవివరాలతో సామ్య వాపసు చేయబడును

కుసుమాయుధ లేహ్యము

కీరము మేహించి వరముల పటుత్వము తగ్గిన వారికి సజ్జాయుధమునంటిది. మిక్కిలమును చేపాదార్థ్యమును గలిగించును. గారంటి రు 20 లు గల దట్టి 1 కి రు 4-0-0 లు పొట్టి 2 కి సహా.

సి. గురులింగదేవర నమ్మ, యన్. పి. డిస్పెన్సరీ, తుని.

(బాంచి అనకాపల్లి) (కూర్మ గోదావరి)

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

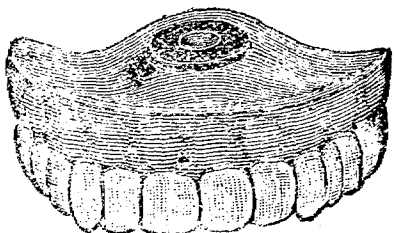
బలహీనులపాలికి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తున, కుక్కనవ్వుము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి నుంచి బలమును, విర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 దట్టిలు చాలును. 20 తులముల దట్టి రు 1-4-0.

పాలగుగంధ లేహ్యము—రక్తమిడికి శ్రేష్ఠమయినది సహమేహము, మేహాదేలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 దట్టిలు చాలును.

20 తుల దట్టి రు. 1—4—0. వి. పి. ఖర్మలు శేఖ, పి. పి. వీ. అంకురీ ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి-నెల్లూరుజిల్లా.

పండ్ల డాక్టరు DENTIST

హెచ్. యం. రావుగారి దంతవైద్యాలయము

గుంటూరు (బాంచి) జెజవాడ
శింగమల్లు (హెడ్డాఫీసు)
రామచంద్రరావుగారి కేంద్రం పెద్దబజారు

భోజనవద్దాక్షుడు బాగుగా చదువుటకు అనుకూలముగా నుండు అర్థి ఫిషిట్ దంతములు కట్టబడును.

పండ్లవృక్షి నుండు బాధ పండుకే తగ్గిపోవును వెల 1-4-0

మేహ పీని త్రై లము

5 తుల నూకల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులందు శాడూలకు యోగ్యమైవది.

అమృతాంజనంబో బొంబాయి-మదరాసు

అమృతాంజనం బిటో, బొంబాయి - మదరాసు.

దక్షిణ భారత జాతీయ ఆరోగ్య సంఘము

ఆరోగ్య ఉపన్యాస పోటీపతీకలు (1929-30)

1 కాలేజి బాలికలకు, వెకండ్లరీ (ట్రైనినింగ్ విద్యార్థి)లకు:—

“మద్రాసునంటి నగరముయొక్క పాతలకు ఆరోగ్య విధులనుగూర్చి జ్ఞానము లేకుండుటవలన గలగు ప్రమాదములు” అను విషయముగూర్చి వ్యాసము (ఆంగ్ల భాషలో మాత్రమే వ్రాయవలెను.)

2 కాలేజి బాలికలకు, వెకండ్లరీ (ట్రైనినింగ్ విద్యార్థి)లకు:—

“బాల్యనివాహములకు జాతీయ ఆరోగ్యసంఘములగు ఫలితములు” అను విషయముగూర్చి వ్యాసము (ఆంగ్ల భాషలో మాత్రమే.)

3. హైస్కూలు బాలికలకు, ప్రైమరీ (ట్రైనినింగ్ విద్యార్థి)లకు, “వ్యాధులను వ్యాపింపజేయుటలో దోషులు చేయు పని” అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని లేక మాతృభాషలోగాని.)

4. హైస్కూలు బాలికలకు, ప్రైమరీ (ట్రైనినింగ్ విద్యార్థి)లకు:—

“కుయరోగము వచ్చుటకు కారణము, అది రాకుండు కాపాడువిధము” అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని, లేక మాతృభాషలోగాని.)

5. ప్రైమరీ స్కూలు బాలికలకు “నీటివ్యాసా వ్యాపించు వ్యాధులు, అవిరాకుండుకాపాడు విధము” అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని లేక మాతృభాషలోగాని.)

6. ప్రైమరీ స్కూలు బాలికలకు “వ్యాధులను వ్యాపింపజేయుటలో ఈగలుచేయుపని.” అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోగాని లేక మాతృభాషలోగాని.)

7. పట్టభద్రులు, ఉపాధ్యాయులు, మున్నగువారికి “కల్లుత్రాసుడు దురభ్యాసములన గలగు కీడు సంపూర్ణ నిష్ఠాధానశక్తి” అను విషయముగూర్చి (ఆంగ్ల భాషలోమాత్రమే) వ్యాసము 2000 పదములకు మించియుండరాదు. నవంబరు 30 లోగా సంఘకార్యదర్శికి చేరవలెను.

మరొక:—వైద్యులును, వైద్యవిద్యార్థులును, పోటీకి నిలువరాదు.

1 మొదలు 6 వరకు విచరింపబడిన వ్యాసములు, ఆయా విద్యాలయముయొక్క అధికారులయెదుటనే, 19 వ తేదీ మంగళవారమున, ఒక గంటకాలములో వ్రాయబడి సంఘకార్యదర్శికి పంపబడవలెను.

7 వ వ్యాసమునకు పోటీకి నిలుచువారు తమ వ్యాసమును మండే వ్యాసమును వ్రాయవచ్చును. తమ వ్యాసమును నవంబరు 30 లోగా సంఘకార్యదర్శికి పంపవలెను.

ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాపీఠము, కొవ్వూరు

దివి 22-11-29 తేదీ శుక్రవారం సాయంత్రం 5 గంటలకు ఆం. గీ. విశ్వాలయములో పాఠక సంఘమువారు సమావేశమై యీ క్రిందివిషయముల తీర్మానించుట కేర్పరచబడినది కాబట్టి సభ్యులెల్లగు తప్పక చదుచేయు ప్రాగ్నికులు.

(1) రేల మండేశ్వరశర్మగారి తనిఖీరిపార్టు వినుట.

(2) అద్యానయ్య సట్టికను ప్రకటింప నమరుతింపుట.

(3) ముఖ్యులుగు నితిరవిషయములు. (కార్యదర్శి.)

ప్రకటన

కావలెను అత్యవసరము కండక్టర్లు కావలెను

గుడివాడ-బందరురోడ్డుమీద తిరుగు మోటారుబస్సులకు కండక్టర్లు. మేజరులేకావలెను. జీతము నెల 1 కి రు 25/ క్యాపు సెక్యూరిటీ రు 200/ సదరు సెక్యూరిటీ బ్యాంకులో డిపాజిటు చేయబడి వచ్చువడ్డీ వారికే యియబడును. అప్లికేషనులు 25-11-29 తేదీకులోగా యీక్రింది ఆడ్రసుకుజేరవలెను. ఆర్డరు పంపిన మూడురోజులలో ద్యూటీలో చేరవలెను. తెలుగు తప్పక నచ్చియుండవలెను. విశేషములు తెలిసికొన గోరువారు సదరు యూనియన్ గుడివాడ పోస్ట్ ఆఫీసునకు వ్రాయవచ్చును. క్లీనరుపనులకు కండక్టర్లు కేమి సంబంధము లేదు.

మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబ్,

సెక్రటరీ.

గుడివాడ-బందరురోడ్డు బస్సు యూనియన్, గుడివాడ.

జబ్బుగల వారికి, జ్వరము తరలిన, పసిబిల్లలకు కూడ నిరసాయక రమైత భేదిమందు.

20 2

తల్లీ! బిడ్డకు అజీర్తిగా నున్నప్పుడు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్

యీ యే ము “California Syrup of Figs”

పసిబిల్లలు (California Syrup of Figs) కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క రుచ్యమును బాగుగా ప్రేమించుచుండు. జబ్బుగానున్నప్పుడు, అజీర్తిచేసినప్పుడు, జ్వరము తగ్గిరివచ్చును సహితము, సంతోషముగా నేమితును ఇతర భేదిమందులెవ్వయు, యింత సుఖసూత్రముగా జీర్ణకోశమును శుభ్రపరుపజాలవు. జీర్ణకోశమునందు ఆకలిని పుట్టించి లివర్ ను, ప్రేగులను వాటిప అపి నరిగా నిర్వర్తించునట్లు చేయును. మత్తుపదార్థములెవ్వయు యిందుచేర్చబడవు.

మీ తెలుసును “కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్

(California Syrup of Figs) ను కాలెనిని అడుగుము. పత్యపానవిషయములన్నియు విచరమాగా సీసామీదలే వ్రాయబడియుండును. తెలుష్టంబందనవచ్చును, అంగళ్లన్నీటియందును దొరకును. తల్లీ, మీరు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California Syrup of Figs) నే కోరుడు. లేనియెడల యిమిటేషను నొక దానిని యిచ్చెదరు.

భిములలో కార్మికులు కూడ భాగస్వాములుగా భావింపబడవలయును.

ఆవిరియంత్రములు ఆయులు ఇంజనులు విద్యుచ్ఛక్తియంత్రములయొక్క బలమువల్ల విధివిధానములేక సరుకు ఉత్పత్తియగుచున్నది. ఇదికూడ దేశానర్థకమే. కొంతమంది వాటాదారులు ధనమును సమకూర్చుటవల్ల ఒక బాయింటుకంటేనే స్థాపించబడును. ఆపెట్టుబడిదార్లకు లాభములెంత ఎక్కువగా వచ్చునో అని ఆశించుచుండుదురు. ఎప్పుడు లాభములు పంచిపెట్టుబడునో అని ఆశించెదరు. అంతవరకే వారి గృహిణి పోవును. కాని, యీ ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తియగు అపారమైన సరుకు ఎందుకు తయారుచేయబడవలెను? ఉత్పత్తిచేయుటకు అవసరమైన సరుకులెంత? ప్రజలయొక్క ఆవశ్యకతాసరములకు మించిన సరుకు ఉత్పత్తిమైనచో నది యెక్కడ అమ్ముడు పోగలదు? అనవసరముగా అత్యధిక వస్తుసామగ్రిని ఎందుకు తయారుచేయవలెను? అది తయారు చేయుటకు అనవసరముగా ఆ ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయు కార్మిక జనులను ఏల కష్టపెట్టవలెను? అను ప్రశ్నలను యీ ఫ్యాక్టరీల వాటాదారులు ఆలోచించరు. లాభములు దోచుకొనవలెననెడి దురాశచే అధికమగు సరుకును ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తిచేసి, అది అమ్ముకొనుటకై ఏ దేశములకు రవాణాచేయవలెను? అని యంత్రాలయములవారు తన తన పడుచున్నారు.

ఒకడు ఏ ఫ్యాక్టరీని స్థాపించి లాభములుతీయుచున్నాడో మిగిలినవారందరూడ అదే ఫ్యాక్టరీలను పెట్టి లాభములు తీయవలెనని పోటీలకు వచ్చెదరు. వారిలోవారికి స్పర్ధలు పెరుగును. ఒకేసరుకు ఇన్ని ఫ్యాక్టరీలవారు ఉత్పత్తిచేయుటవల్ల వృధాగా అత్యధికమగు సరుకు ఉత్పత్తియగుచు వ్యాపారమునన్నగిలి విధిలేక ఫ్యాక్టరీలను కొన్నింటిని మాసివేయవలసి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి ఏలము జెగ్రా ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించి ఆవశ్యకతావాసవశ్యకతల గమనించక ధనాధికులందరు ఎవరి ఫ్యాక్టరీలనువారు విచ్చల విడిగా స్థాపించుటవల్ల అట్టి వ్యాపారపరిశ్రమలు దేశభుద్ధయదాయకములు కాజాలవు. కనుక దేశభాగ్య సంరక్షణాభివృద్ధి వహించవలసిన ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వమే ఆయా పరిశ్రమలను దేశావసరముల గనిపెట్టి నిర్మించి విధినిషేధముల కల్పించి దేశములోని అన్ని పరిశ్రమలను సర్వాంగసమందముగా పెంపొందునట్లు చేయవలెను. ఇది కూడ కార్మికపక్షమువారు నిర్వచించెడి నూతన నూత్రమైయున్నది.

అట్లు జరిగినయెడల ప్రజలయొక్క శరీరకష్టముగాని మేధాసంపన్నతగాని వృధావృథయము కాజాలదు. ఇది సృష్టిలోని నిత్యమైయున్నది. ఇది ఆతిక్రమించుటకు వీలులేదు. ఆతిక్రమించినయెడల ప్రాయశ్చిత్త మనుభవించితిరవలెను.

ఈ యంత్రములు రాకప్రార్యము మన దేశములోని గ్రామజీవితము సర్వసమర్థమై స్వయంనిర్ణయాధికారము కలిగి దేశముయొక్క జీవశక్తియై యుండెను. ప్రతిగ్రామమునందలి యవసరములనుబట్టి వస్తుసామగ్రి చేతిపరిశ్రమవల్ల తయారగుచుండెను. వేర్వేరువంటలు అవసరావసరములనుబట్టి పండింపబడుచుండెను. కాని అనాటి గ్రామజీవితము నేడు అంతరించినది. క్రొత్తకాలము క్రొత్తపద్ధతులు క్రొత్తజీవితవిధానము అమలులోనికివచ్చినవి.

ఇప్పుడు బాయింటుప్లాకుకంటేనేలవారు దేశభాగ్యమును తమవశముజేసికొని చర్చాటలాడుచున్నారు. కనుక యీ వ్యాపార పరిశ్రమలయములనే సరియైనమార్గములలోనికి తీసికొని రావలసియున్నది. ఇది కార్మికపక్షమువారు పూనుకొనిచేయవలసిక పనియైయున్నది. కార్మికజనులు యీ కర్మాగారములకు వెళ్లు పూసనంటివారు. కాని కార్మికజనులు తమ బలమును తాము తెలిసికొనవలసియున్నది. కార్మికజనులు సంఘముగాజేరి సమష్టిగా తమప్రభావమును ఋజువుచేసినచోగాని ధనాధ్యుల గర్వాంధకారము తుడముట్టుదు. కార్మికులస్థితియును బాగుపడదు. తద్వారా మానవకళ్యాణము సిద్ధింపవలసియున్నది.

నిరుద్యోగనమస్క

సంఘములోని ప్రతివానికీని జీవనాధారము ప్రభుత్వము వాళే చూపించవలయును. ప్రతివాడును తాను కష్టించి పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నప్పుడు వానికి పని చూపించి వానికి తిండిపెట్టి రక్షించవలసిన బాధ్యత ఆ జనసంఘాధికారము ప్రభుత్వమువారిదే యైయున్నది. లక్షాధికారులవద్ద ధనము మూల్యమున్నందున దేశమునకు లాభములేదు. ఆ లక్షాధికారులయొక్క ద్రవ్యము తిండిలేనివారి రందరికీ సక్రమముగా సహజముగా చెందునట్లు సంఘములోని వ్యవహారచక్రము తిరుగుచుండవలెను. ప్రకృతిసిద్ధముగా దైవకృపవల్ల భూదేవత సమృద్ధిగా పండించి యిచ్చుచున్నను దేశప్రజలందరూ అది సమానముగా అనుభవించగలుగునట్లు మన వ్యవహారప్రపంచము నడచుటలేదు. ఆ పంటసరుకులు భూస్వాముల కొట్టుములలో మూల్గులు మురుగుచుండుచోగాని, ప్రభుత్వ విధానముయొక్క

KARAMCHAND CHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

సహజనిబంధనల ప్రకారముగా ఆ వస్తు సామగ్రి జనుల కందరికీని భుక్తమగునట్టి సాంఘిక సాంప్రదాయములే యీ యుగ ధర్మములగు లేవు. ఇంగుతు తార్కాణము అమెరికా దేశచరిత్రయందు కలదు. 1905 సం॥రములో అమెరికా దేశములో ప్రతి అపారముగా పండినది. ఈ ప్రతి ధనాధ్యులగు భూస్వాములను, వ్యాపారాధికారులను వశమై వినియోగపడు నవకాశము వారివల్ల కల్పింపబడుటకు వీలులేక గిడ్డంగులలోనే తగులబెట్టబడెను. ఆసూనికమానవప్రపంచమందు అమలులో నున్న సాంఘికవ్యవహార ధర్మములనుబట్టి సమష్టివాక్కు భుక్తములు సంఘములోనివారి రందరికీని లేకపోవుటవల్ల నే నిగు ద్యోగియులకు జీవనోపాధులను సంఘాధికారులైన ప్రభుత్వము వారు కల్పింపజాలకున్నారు. భూదేవత పండించియిచ్చిన వస్తు సామగ్రి నే మానవ సంఘములు సక్రమముగా వినియోగింపజాలక తగులబెట్టుట సంభవించినపుడు, మానవసంఘములోని అంగబలమును సంపూర్తిగా వినియోగపరచుటకు గల అవకాశములు ప్రస్తుత సాంఘిక రాజకీయ విధానములందెట్లు కలుగగలవు?

కాబట్టి సాంఘిక నిర్మాణములను తారుమారుచేసి ప్రభుత్వ విధానములను పునఃతీర్చిచేసి నూతనయుగధర్మములను, యీ సమష్టి సాంఘిక జీవనమాత్రమునుబట్టియు, సమానసంపత్తా మ్రాజ్య సిద్ధాంతమును బట్టియు ప్రతిష్ఠించవలసియున్నది. ఇది యే కార్మికసంఘముయొక్క ఆదర్శమైయున్నది. ఇట్టి ఆదర్శములను సాధించుటకై కృషిచేసెడి యొకపక్షమువారు అవసరమైయున్నారు. ఇందులకు కార్మికజనులును, కార్మికసంఘాధిపతులును కర్తలును బాధ్యులైన యున్నారు. ఈ ఆదర్శములను బట్టి ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వములే అమలులోనికి తీసికొని రావలయును. అధిక జనసంఖ్యకుల చేతిలోనే అధికార ముండునను సిద్ధాంతము పనికిరాదు. అల్పజనసంఖ్యకుల సంఘ శ్రేయములు గూడ సురక్షితమై యుండవలెను.

అన్నిటికన్న నెక్కుడు సమర్థవంతమైన మేనునగా మన దేశపరిశ్రమలన్నియు మనదేశీయుల వశమై యుండునట్లు చేయవలెను. అట్టి యెడలనే మనదేశములో ఉత్పత్తియగు సామగ్రి యెడల మనకు స్వదేశాభివృద్ధి మురుదును. ప్రభుత్వమునాగ పరిశ్రమాధికారులకు భారతదారలై ఉత్పత్తియగు సరుకును అముట్ట కనకాశములు చూపవలెను. తద్వారా పరిశ్రమలను రక్షింపవలెను. కార్మికుల యొక్క వేతనములకు కనిష్ఠ ప్రమాణములను కాపరూపకముగా నియమించవలెను. ఇన్నియు సాధించుటకే యీ కార్మికపక్షము సమకట్టియున్నది.

కార్మికుల దారిద్ర్యము ముందుగా తొలగించవలసియున్నది. ఇటీవల ఢిల్లీలో బిట్టి కమిషనువారు కార్మికుల స్థితి గతులనుగూర్చి విచారణచేయుచుండగా ఒక శిల్ప కారుడును, ఇద్దరు కార్మిక స్త్రీలును సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి—
తాము నూటికి నెల 1 కి 3-0-0 చొ॥ వడిలేకుటకు 200 లు అప్పుతెచ్చి బురుగ్రస్తులై యున్నారనియు, తమ కూలీలబ్బు తమ కుటుంబ పోషణకు తులతూచినట్లు సరిపావుచున్నదనియు, నెయ్యిగాని, పాలుగాని కొనగలకై తమ కెప్పుడును లేదనియు, ఆడుమనిషికి రోజు 1 కి 0-7-0 మాత్రమనియు ఒక్కొక్క ఆడుమనిషి 5 గురిని పోషించవలసియున్నదనియు, తమ యింటి అద్దెగాను 0-12-0 లు మాత్ర మొసంగబడు చుండెననియు సాక్ష్య మొసగబడెను;

ఇది ఢిల్లీ కూలీ దురస్థిమాత్రమేకాదు. దేశమంతటను కార్మికజన మిట్టి కటిక దారిద్ర్య మనుభవించుచున్నది. కాబట్టి కార్మికజనసంఘము దుర్వ్యసనముల పాలై దుర్వ్యయము చేయకపోయినను కష్టించి పనిచేయు కడుపునిండ తిండిలేక యున్నది. వీరు మాత్రమేకాదు, కచ్చేరీలలోను కార్యాలయములలోను మొదలతో పనిచేయు గుమాస్తాలగతికూడ దుర్భరముగానున్నది. కాబట్టి నేపకాధ్యయనము కష్టించి పనిచేయు ప్రతివాడును దారిద్ర్యాంబుధిలోనుండి యుద్ధరింపబడవలసియున్నాడు ఇందుకొరకై కార్మికపక్షమువారు కంకణము కట్టుకొనియున్నారు.

విట్టికమిషను

మనదేశములోని కార్మిక జనుల కష్టనిష్ఠరములను గూర్చి విచారించుటకై ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినవిట్టికమిషనువారు ఈ దేశమువచ్చియున్నారు. వీరికి ఇంటి తగిన సంఖ్యయిషీ సమకూర్చుటకై సహాయ భూతులుగా నుండగలందుల కొకసహాయసంఘమునియమింపబడెను. కానియీవిట్టి

కమిషనువారికి గల హోదా అధికారములు యీసహాయ సంఘ సభ్యులకులేవు. సహాయ సంఘ సభ్యులకుగూడ సమాన ప్రతిపత్తి కలుగజేసినచోగాని విట్టి కమిషను విచారణ ప్రయోజనకారి కాజాలదు. ఇంతవరకును విట్టి కమిషనువారు విశేషముగా ప్రభుత్వాధికారుల సద్దమండియే వాగ్దానములను గైకొనుచున్నారని, నిజమగు కార్మిక సంఘ ప్రతినిధుల సాక్ష్యమునగాని, కార్మిక సంఘ నాయకుల సాక్ష్యమునగాని, విచారణ చేయుటలేదు. ఇట్లు విచారణ చేయుటవల్ల కార్మికుల నిజస్థితివారికి తేలుపడదు. వారి విచారణయొక్క ప్రయోజనముకూడ ఉండజోదు.

కార్మిక జనుల దుస్థితినిగూర్చి విచారణ చేయుటకై మన దేశములోని కొక విచారణ సంఘము ఏర్పాటు కిదియే ప్రభు పర్యాయము. అందువల్ల యీ ప్రభువు విచారణ సంఘమువారి కృషి వల్లనే సర్వమును సిద్ధించునని తలంచుటగూడ భ్రమయే. కాని, విట్టిగారు తమ సహాయసంఘసభ్యులకు సమాన ప్రతిపత్తిని ఉదార భావముతో నొసంగినచో వారు కార్మిక ప్రపంచమునకు చాల మేలు చేసినవార గుదురు.

ఆంధ్రదేశ కార్మిక జనస్థితి

ఆంధ్రదేశములోని కార్మిక జనసామాన్యము వ్యవసాయమునందు నుగ్గుమైయున్నది. ఈ ప్రాంతములలో రై న మిల్లులు, జాటు మిల్లులు, కాటను మిల్లులలో విశేషముగా కార్మిక జనము పనిచేయుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో కార్మిక జనసంఘములు విరివిగా నెలకొనియుండలేదు. కాబట్టి కార్మికసంఘము లనేకములు స్థాపించవలసి యున్నది. ఈ ప్రాంతములందు కార్మిక సమైక్యత తరచు జరుగుచుండుట లేదను కారణమున కార్మికులు, సుఖముగా కాలక్షేపము చేయుచున్నారనుట అబద్ధము.

ఇటీవల జనవరి 17 తేదీ మొదలు మార్చి 4 తేదీ వరకు విశాఖపట్నం జాటుమిల్లులలో సమైక్యజేగము. 2,144 కార్మికులు సమైక్యచేసిరి. వి. వి. గిరిగారి మధ్యవర్తిత్వముచే నూటికి 10 నెలకున వేతనాభివృద్ధి కార్మికులకొసంగినందున సమైక్యత తిండెను.

ఏలూరు జాటు మిల్లులోకూడ వేయి మంది కార్మికులు సమైక్యచేసిరి. ఒక మేస్త్రీ ఆధికార దురహంకారమునకు వలన అతనిని తొలగించవలయునని స్త్రీ కార్మికజనము పట్టుబట్టెను. ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారు మధ్యవర్తులై పనిచేసిరి. మోతే గంగరాజుగారు సమాధానమునివహించి సమైక్యదారుల కోర్కెల కంగీకరించిరి.

ఆంధ్రదేశములో రైల్వే యానియనులు కొన్ని యేర్పడినవి. బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ ఉద్యోగియుల సంఘముకట్టి యేర్పడినది.

రాష్ట్రీయకార్మిక మహాసభ యొకటి అవసరమైయున్నది.

ఆఖిలభారత కార్మిక మహాసభ కిది అనుబంధింపబడవలెను.

మన కార్మిక మహాసభ ఆఖిలభారత మహాసభకు చేయూతగా పనిచేయుటయేగాక; అంతర్జాతీయ కార్మిక ప్రపంచమునకు సహకార కళ్యాణమునకు సాధనభూతును కావలసియున్నది.

ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వము

ఈ సందర్భములో నొకమాట చెప్పవలసియున్నది. మనకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నొసంగివచ్చుని వాదనములను అభియోధ్యములను నైస్రాయిగారు చేసియుండిరి. కాని, మన దేశములోని కార్మిక నాయకులను మీరలు పట్టుకేసుకొని నిర్బంధించి యుంచినారు. గవర్న మెంటువారు మన యెడ దాక్షిణ్యము విహంప మన్నచో ముందుగా యీ మీరలు ముద్దాయిలను మన కార్మిక నాయకులను వదలివేయవలెను. నైస్రాయిగారు పట్టిన ఉదారవాక్యములను బ్రిటిష్ కార్మిక పక్ష ప్రభుత్వమువారే పట్టించి యుండినచో బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారు మన కార్మికపక్ష నాయకులయెడ దాక్షిణ్య బుద్ధిచూపి విడుదల చేయించవలెను.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు కార్యచూతులై బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారు తమయోధాధర్మమును సమృద్ధిని చాటుట కిదియే తరుణము.

న్యాయస్థానవార్తలు

సి. కే. ఎస్. నన్న ప్రొ. ప. యిటరుల

విచారణ ముగియుట

మొదటి నేరస్థులకు 1 సంవత్సరము కఠినశ్రమ,
రెండవ నేరస్థులకు విడుదల

ఈ కేసు విచారణ నిన్నటి సాయంత్రమున ముగిసెను. సాయంత్రము 5-40 గంటలకు జూరీ సమావేశమయి తమ తీర్పును చెప్పిరి.

మొదటి నేరస్థులను, రెండవ నేరస్థులను నేరస్థు లుభయు లునుగూడ నిర్దోషులని యేక గ్రహముగా తీర్పు చెప్పిరి. మూడవ నేరస్థులకు మొదటి నేరస్థుడు దోషియని జూరీలో 6 గురు తీర్పు చెప్పిరి. తక్కిన ముగ్గురును ప్రతిహేతుముగా చెప్పిరి. ఈ నేరస్థులకు రెండవ నేరస్థుడు నిర్దోషియని 7 గురు అనుకూల ముగను యిచ్చున ప్రతిహేతుముగను తీర్పు చెప్పిరి. నాలుగవ నేరస్థు నకు మొదటి నేరస్థుడు నిర్దోషియని 5 గురు అనుకూలముగను 4 గురు ప్రతిహేతుముగను తీర్పు చెప్పిరి. ఈ నేరస్థులకు రెండవ నేరస్థుడుగూడ నిర్దోషియని 7 గురు అనుకూలముగను ఇద్దరు ప్రతిహేతుముగను తీర్పు చెప్పిరి.

1 వ, 2 వ, 3 వ, నేరస్థులను విడుదలయియును జూరీ తీర్పును వ్యాయమూర్తి అంగీకరించెను.

4 వ నేరస్థు విడుదలయియును జూరీ తీర్పును వ్యాయమూర్తి అంగీకరింపలేదు. కాని, పునర్విచారణ కు తీరుపుగావింపలేదు.

5 వ నేరస్థులకు వ్యాయమూర్తి రెండవ నేరస్థుని విడుదల గావించెను. మూడవ నేరస్థుక్రింద మొదటి నేరస్థునకు 1 సంవత్సరము కఠినశ్రమ అంగీకరించెను.

రెండవ నేరస్థుడు విడుదలగావింపబడినందున కోర్టునుండి జయిటికివచ్చెను. కాని, తన సోదరులకు విధింపబడిన శిక్షను వినినంతనే కూర్చుపోయెను.

వజ్రముల వర్తకుని మోసము చేయుట

ముద్దాయిలు సెవన్న కమిటు చేయబడిరి

రాష్ట్రము వాస్తవ్యుల పేతాచ్చి పర్వయ, రామన్ పట్టయ అనువారు, మద్రాసు ప్రాంతమున కొడుకునందలి వజ్రముల వ్యాపారులకు భట్టు కంపెనీ నుండి 1000 రూ. విలువగల వజ్రములు కొనుటకుందు మోసముజేసిరిని జాగ్రత్త పును మే 2 స్ట్రీటు గారి వద్ద, చార్జీ పెట్ట బడెను. గత డిశంబరు నెలయందు యీ యిరువురు ముద్దాయిలు భట్టు కంపెనీకి వెళ్లి మంచివజ్రముల నేర్పరచియున్న కంపెనీవారి ని కోరిరి. కంపెనీ మేనేజరు ప్రకటనైన వజ్రములను వీర్పరచి ముద్దాయిలకు నిచ్చెను. ముద్దాయిలు అవజ్రములను చూచునటుల నటించుచూ అవజ్రముల స్థానమున యిమిమను తెల్ల రాళ్లను ప్రత్యామ్నాయముగ నుంచిరి. పిదప యీ ముద్దాయిలు అవజ్రములను వారిచ్చిన విలాసమునకు పంపమని కంపెనీ మేనేజరును కోరిరి. అటులే కంపెనీవారు అవజ్రములను పోస్టుద్వారా పంపి వను ముద్దాయిలు యిచ్చినవిలాసము అబద్ధపు విలాసము అగుట చే పంపబడిన బంగీ (పార్సలు) మరల కంపెనీవారికే తిరిగి యిచ్చివేయబడెను. అంతట కంపెనీవారు ఆబంగీని విశ్లేషించు నన్నటికే నిజమున వజ్రముల బదులుగా తెల్ల రాళ్లు ఉండెను. ఈ విషయము పోలీసువారికి తెలుపబడెను. పోలీసువారు ముద్దాయిలను గతమాసమున గుఢులలో అరెస్టుజేసిరి. ముద్దాయిల పైని కేసు విచారణ సమయమున ముద్దాయిలు యింతకుపూర్వము శిక్షబడినవారయిని ప్రాసిక్యూటరువారు వ్యాయమూర్తికి తెలిపిరి. అంతట వ్యాయమూర్తి ముద్దాయిలను సెవన్నకు కమిటు చేసెను.

కోటు గొంగిలించినందుకు ముద్దాయి సెవన్నకు కమిటు చేయబడెను

గత 7 వ తేదీని రాత్రి మనిస్వామి అను నతడు టంక సాలిధలోనుండి ఒక పెట్రోలుబంకునుండి కోటు ఒకటి గొంగిలించెనని జాబితాపును పోలీసుకోర్టులో కేసుతేది విచారణకు వచ్చెను. ఇతడు చోరకత్తెమొదటి చెలువలవచ్చినపుడు అందున్న పోలీసు బరిచోరు గొంగిలను బిచ్చుకొనెను. ఈ దోంగి పూర్వము కేసులోని కేసుబడినందున తెలియచ్చెను. ఈ కేసుకు విచారణకు తంజనదురుకు కోటు అరెస్టుజేయబడి అభిప్రాయపడి మొట్టిపూ ముద్దాయిని సెవన్నకు కమిటుచేసిరి.

సానికవార్తలు

మద్రాసు రాష్ట్రమహమ్మదీయ మహాసభ:-

డిశంబరు 1 వ తేదీన మాలానా మహమ్మదు మహీరాపూడి ఎం. ఎల్. ఏ. గారి యధ్యక్షతన జరుగుననియు, సభ జరుగునట్లు మున్ముందు ప్రకటింపబడుననియు, సభాకార్యదర్శియగు ఆబ్దుల్ లతీఫ్ పయాకి ఎం. ఎల్. ఏ. గారు వ్రాయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:- ఇట్టిగేను చీఫ్ యింజనీరు ఎల్. హెచ్. గ్రెగూరు గత రాత్రి మద్రాసు విడిచి బళ్లారికి సర్టి. విజయరాఘవాచారిగారు కోయంబత్తూరుకు, సర్ పెర్సీ నలు ఫిలిప్పుగారు బొంబాయికి ఎస్. వి. రామస్వామి మదలి యరుగారు కోయంబత్తూరుకు వెడలిరి.

తోళ్ల కమిటి చైర్మను డా॥ మిక్ గారు నేడుదయమున మద్రాసునకు వచ్చిరి.

మద్రాసు బ్యాంకింగు విచారణకమిటి:- నిన్నటి దినమున హెచ్. ఎం. హుడ్ల బి. సి. ఎస్. గారి యధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. రాబోవు డిశంబరు మాసవారము నుండి మద్రాసులో సాక్షులను పరీక్షించుటకును జననరి మాసమునుండి రాజసుండి, బెజవాడ, మన్నగు స్థలములలో సాక్షుల పరీక్షకు వెడలుటకును, తీర్మానించిరి.

యోగవ్యాయామ కళాశాల:- యోగవ్యా యామ కళాశాల యజమాన్యమున నిన్న 17 వ తేదీని సాయం కాలము 7 గం. అభివైభవముతో ఆయాభివృజ జరుపబడెను. ప్రా. వి. రామజోగరావు యోగవ్యాయామము గూర్చి ఉపన్యసించిరి. పిదప వ్యాయామ కళాశాలకు సంబంధించిన మహాదేవక్ అను విద్యార్థి తన స్థావ్యముగల శరీరప్రదర్శన మొనర్చెను- కళాశాల విద్యార్థులు తమ కుపాధ్యాయులగు ఎస్. సుబ్బావధాని గారికి బకవెండి గిన్నెయు అతని శిష్యుడగు చిన్న స్వామిమొదలిగారికి ఒక సరిగదుస్తును బహుమతిగా నొసగిరి. ఈ సందర్భమున ఫిడెలు సంగీతము జరిగెను. సభకు విచ్చేసినవారిని చందన తాంబూలముతో సత్కరించినపిదప సభ ముగిసెను.

సహకార పంచాయతీదార్ల తరగతులు

శ్రీయుత జి. సుందరం అయ్యంగారి ఉపన్యాసములు రాష్ట్రీయ సహకార యూనియనుయొక్క సహాయ కార్యదర్శియగు శ్రీయుత జి. సుందరం అయ్యంగారు 14 వ తేదీన వెయ్యిదీపములందును, 16 వ తేదీన మైలాపూరు మెట్టుచేరి యందును, 18 వ తేదీన చాకలిపేటయందును "సహకారసంఘ మయొక్క వ్యవహార నిర్వహణము, అందునలన ప్రజలకు గలుగు లాభము" అనువిషయము గూర్చి యుపన్యాసముల నొసగిరి. ఈ సహకార సంఘములయొక్క సభ్యులలై సహకార సూత్రముల గూర్చి తేలియినను జ్ఞానమున్నట్లు గాన్పించుట లేదనియు, ఈ సంఘములయొక్క వ్యవహార కర్తలు వీధిజనుల వ్యర్థపు ఆలెలను జూపుచు, వా రంతకంతకు అధికముగా ఋణగ్రస్తులగుటకే దారిజూపుచున్నట్లు గాన్పించుచున్నదనియు, రిజిస్ట్రారు హుడ్లుగారు సంఘముయొక్క ద్రవ్యమును స్వలాభముకొరకు పయోగించుచున్నారని యొకసంఘముయొక్క కార్యదర్శిచెప్పుటచాల యాశ్చర్యకరముగా నున్నదనియు, మరియొకసంఘము యొక్క అధ్యక్షుడు తాను 6 సంవత్సరములనుండియు అధ్యక్ష పదవి ననుభవించుచున్నను తన సంఘముయొక్క వ్యవహారమును గూర్చి తన కేమియును తెలియదనియు, తాను నామకా అధ్యక్షుడననియు, జెప్పుట మరింత యాశ్చర్యకరముగానున్నదనియు సుందరం అయ్యంగారు తమ యుపన్యాసములందు నుడవిరి.

పెలిగ్రాపు డిపార్టుమెంటుకు చెందిన శ్రీయుత వి.మాణి క్యమొదలియారుగారు 15వ తేది శుక్రవారమున వెపేరిలో రి థెర్డ్ ను కోర్టు నెం॥ 2 గ ౨ హ మ ం దు మెడలివర్తకర్షి యుద్యోగుల సహకార సంఘసభ్యుల కుపన్యాసించుచు "సహకారసంఘముయొక్క నిర్వహణము" గూర్చి ముచ్చటించిరి.

శ్రీయుత జి. సుందరం అయ్యంగారు నేటిసాయంత్రా ము 6 గం॥కు బ్రాడ్వేలోనున్న విల్లింగ్డను సహకారసంఘ కార్యాలయమందును, తేల్చి సాయంత్రము 6 గం॥కు రామపురములోనున్న శాపిమోసు సంఘకార్యాలయ మందును సహకారోన్యాయములలో తనకొకటి అధ్యక్షాభిషేకముగ నున్నట్లు ప్రకటించెను.

బానిస భారతదేశము

ప్రభుత్వమువారికి తరపున హైకోర్టువారికి అప్పీలు కలకత్తా, నవంబరు 17:- రెవరెండు పండరులాండు గారు వ్రాసిన బానిస భారతదేశము అను గ్రంథమును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిషేధించియుండిరి. ఆ ఉత్తరువుపై ప్రకటన ప్రకాశకులగు సజనికాంతదాసుగారు హైకోర్టువారికి అప్పీలుచేసిరి. ఫుల్ బెంచువారు విచారణ సలుపవలయునని కోరిరి. మూడు వారములలో విచారణ జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసు వేషముతో దగా

కాంతాలాలసులకు బుద్ధిగరపుట కలకత్తా, నవంబరు 18:- ప్రజలలో కలనరము కలుగజేసినకుట్ర, దగాకేసులలో, హకారా మేజిస్ట్రేటుగారు మోతీలాల్ బర్మన్ యను ధనికుడగు మార్కారీ వర్తకునిని, తదితరులను సెవన్నకోర్టుకు విచారణార్థము పంపిచేసిరి. ధనవంతులగు మార్కారీయనువలకు విలాసస్త్రిలను లభింప జేసెదమని యాశ పెట్టి మాతీబాగ్ తోటకు వారిని గొనిపోయి యచ్చట వారిని దోచుకొనుటయు, పోలీసు వుద్యోగస్థులవలె నటించి వారిచే ఋణపత్రములను వ్రాయించుకొనటయు, యుద్దేశ్యముగాగల సంఘమును స్థాపించినటులయే యీ కేసునందలి నిందాశోపణ. (ఫీ. ప్రె.)

లక్నో విశ్వవిద్యాలయము - అఖిలభారతసభ

లక్నో, నవం 18:- లక్నో విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదాన సభ డిశంబరు 11 వ తారీఖున జరుగును.

డిశంబరు 8 వ తారీఖున విశ్వవిద్యాలయ సంఘ యజమాన్యమున అఖిల భారతసత్త్వ పరిషత్తు జరుగును. ఈక్రింది విషయము చర్చింపబడును:- "భారతదేశము సమష్టిశాసనోల్లంఘనములకముగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రయత్నము సలుపుటలో రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన నలన నెంతమాత్రమును వెనుదీయరాదని యీసభవారి యభిప్రాయము." ప్రతిసంస్థనుండి యు ఇద్దరు ప్రతినిధులు రావచ్చును. డిశంబరు రెండవతారీఖులోగా వచ్చేవారి పేరులు తెలుపవలయును. (ఫీ. ప్రె.)

బ్రహ్మశ్రీ హరి నాగభూషణంగారి గానసభ

వారణాశి ఘంటయ్యశాస్త్రిగారు మృదంగము 24-11-29 ఆదివారం భిమవరం శ్రీరామ విలాస హాలులో 5 గంటలనుండి జరుగును.

శ్రీరామభక్తులును, బందరు నివాసులును, జిల్లాకోర్టు ప్రిడరులును, సంగీతసాహిత్య కవిశాపారీగ వేదాంతభాష్య భావనాపరాయణ వాగ్దేయకారక బ్రహ్మశ్రీ హరి నాగభూషణంగ వి. ఏ. వి. యల్. గారు, మృదంగకేసరి బ్రహ్మశ్రీ వారణాశి ఘంటయ్యశాస్త్రిగారి మృదంగ సమ్మేళనతో గానము చేయుదురు. ఈ అమూల్య సమయమును వారవిడువక దయ చేయుడు.

అభిమానసంఘము

నెల్లూరు జిల్లా రైతుల సంఘము

ఈ రైతులసంఘపు ప్రావిన్స్ నల్ కమిటివారి మీటింగు 29-11-1929 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు నెల్లూరు లో మాయింటియొద్ద సమావేశమగును.

గోకులవిలాస్, } కె. వి. రాఘవాచార్యులు
రంగనాయకులపేట. } కకవీసర్

నో టీ సు

గురజాల డి॥ మునసబు కోర్టులో

O. P. 59 of 29

పిటిషనరు:- పూర గోపాలకృష్ణమూర్తి మై॥ నే॥ తల్లి తిరుమలమ్మ సా॥ దాచేపల్లి.

యెడిరి:

రెస్పాండెంటు:- పూర అంతమ్మ సా॥ దాచేపల్లి.

యా పిటిషనరు తండ్రి లేటు కోడండరామయ్య తా॥ Policy No. 71677 (Empires of India Life Insurance Company Ltd., Bombay) మొత్తం రు 1048-0-0

అను Succession Certificate యిప్పించవలసినదిగా పిటిషను దాఖలు చేసిచాడు. ఇదకు పిటిషను యీ కోర్టులో 18.1.20 తేది పక్షలు 11 ఘంటలకు విచారించబడునని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ ప్రయివది.

కు ర కా ల }
14-11-29 } డిప్రీజు మిస్సిక్,

కౌండుటేబిలు సమావేశము

కాంగ్రెసుయొక్క కర్తవ్యము

ప్రియు ఎస్. ప్రివాసయ్యగారిట్లు వాయించునాడు— ఇట్టి సందర్భములలో దేశమును సంరక్షింప గలుగునది కాంగ్రెసుమాత్రమే యై యున్నది. కాంగ్రెసు తన్నుదా సంరక్షించుటకు బలవంతే దేశమును సంరక్షింపగలదు. కాంగ్రెసు కలకత్తా తీర్మానము నకు కట్టుపడి యుండుట వలననే తన్నుదా సంరక్షించుకొనగలదు. కాంగ్రెసు కలకత్తా తీర్మానమునుండి వెనుకకు మరలుచో కాంగ్రెసునకును, దేశమునకునుగాడ తీరని యాపద సంభవించును. సంపూర్ణ సత్వర జోమినియను స్వాతంత్ర్యధారముమీద కౌండుటేబిలు సమావేశము జరుపబడుటకు స్పష్టముగ వాగ్దానముసాంధ్రుండ కాంగ్రెసు వాదులు గాని ఆత్మగౌరవముగల భారతీయు లీంకెవ్వరయినగాని, దాని కంగీకరింపజాలరు. అనేక సంవత్సరమునుండి యేకాదీక్షతో నిర్వచించిన మన కార్యమును, మన స్వరాజ్యపద్ధతులను, సహాయనిరాకరణమును, సాత్విక నిరోధమును, బహిష్కారములను మన గమ్యస్థానమును చేరకుండ మనము విడిచిపెట్టజాలము.

ఇన్ని సంవత్సరముల కాలమునుండియు మన మనుభవించుచున్న బాధ, మనము జూపుచున్న త్యాగము, యీబూటకపుసమావేశము కొరకేనా? లేక స్వశక్తితో మనము స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకొరకా? వికమత్యమును బోధించుచున్న యితర పార్టీలవారు కలకత్తా తీర్మానము నేల అంగీకరింపరాదు? మాగ్నాల్డు, ఐమ్మగార్లు భారతదేశమునకు తక్షణమే సంపూర్ణ జోమినియను స్వాతంత్ర్యమును యెట్లయినను ప్రసాదించెదరని యితర పార్టీలవారికి దృఢముగ నమ్మకమేయున్నచో, భారతదేశమునకు కాంగ్రెసు యొకటిమాత్రమే ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు తానేల యంగీకరింపరాదు? తాము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములను గోరుటయే? వేతనోద్యోగములను దరఖాస్తుల కంటే, యీసమావేశమునకు హాజరగుటకు వివిధ పార్టీలనుండియు, సభలనుండియు, సంఘములనుండియు, దరఖాస్తు లెక్కువగా నుండుటకు కారణమేమి? యదార్థమేమనగా, నైమను కమిషనును బహిష్కరించిన వివిధ పార్టీలవారు వేరు వేరు కారణములపైని బహిష్కరించిరి. ఈ విభేదము లట్లెనిలించియున్నవి. కొన్ని పార్టీలయొక్క ప్రతినిధులు నైమను కమిషనులో చేర్చబడలేదను ముఖ్యకారణము మీదనే బహిష్కరించినవారు యిప్పుడు తమ యభిప్రాయములను యిండియా మంత్రి యెదుటను బ్రతిభ ప్రధానమంత్రి యెదుటను స్వయముగా వినిపించుట కవకాశము పొందితిమని సంకల్పిస్తే పడుచున్నారు. నైమను కమిషనుకు తోడ్పడిన యితరపార్టీలవారుగూడ యీ సమావేశమునకు హాజరగుదురు. జాయంటు కమిటీచే బిల్లు విచారించబడి ఆంక్షరూపము దాల్చును. లేదని ప్రభుత్వమువారు యితర బ్రిటిషు పార్టీలయొక్క ప్రతినిధుల యంగీకారము లేకుండ నైమను కమిషను సిఫార్సులను త్రోసివేయుట అసాధ్యమగును. తుదకు ప్రభుత్వమువారు జాయంటుకమిటీ రిపోర్టు గావించబడుటకు ముందుగాయేటి నిశ్చయమునకును రాజాలరు. కాని నిజముగా లేదని ప్రభుత్వము భారతదేశమునకు వెంటనే సంపూర్ణ జోమినియను స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించరు. వైస్రాయి, బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి, ఇండియా మంత్రిగార్లు మనకు వెంటనే సంపూర్ణ జోమినియనుస్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు ఉద్దేశించియున్నచో, తాముట్లు స్పష్టముగా ప్రకటించియే యుండియుండుదు. కాని వేరొక యుద్దేశము బ్రిటిషు ప్రధాని, ఇండియా మంత్రి, కలహినియలు మంత్రిగార్లు చే స్పష్టముగానే ప్రకటించ బడినది. దీని నింక నెక్కువగా స్పష్ట పరుచుటకు వెన్నుగారు రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల కంగీకరింప నిరాకరించిరి. వీరియొక్క నిజమును నుద్దేశము నైమను రిపోర్టునకు అనుసార వాతావరణ మేర్పరుచుటయే యయియున్నది. వీరినిజమును ఆంగ్లేయులు గనుక తామెంతవర కొసగ నుద్దేశించుకొని యున్నారో అంతకంటే నధిక మెన్నటికిని వాగ్దాన మొసగరు.

నిజముగా యీమగ్గురు ఆంగ్లేయులను సంపూర్ణ జోమినియను స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించదలచియున్నచో కాంగ్రెసుపార్టీ యును, వీలగుచో తక్కిన పార్టీలునుగూడ దూరముగానుండి బహిష్కారపద్ధతి నవలంబించుటవలననే, యీమగ్గురి పక్షమునకును అధిక బలము చేకూరగలదు. కౌండుటేబిలు సమావేశము సంపూర్ణ సత్వర జోమినియను స్వాతంత్ర్యధారముమీదనే జరుపబడుటకు భారతదేశము పట్టుబట్టియున్నదని యీ మగ్గురును రుజువుచేయ గలిగినచేగాని, తమ పక్షమునకు వచ్చుటకు యితర బ్రిటిషు పార్టీలనుగాని, తమ పార్టీవారినిగాని, యొప్పించజాలరు. వీరి సహాయమునే మనము గోరుచో, అస్పష్టముగ ప్రకటనలను మనమంగీకరించుటవలన మనకు సాయము

గౌ. ఎస్. బి. తంబిగారు

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగ తాత్కాలికోద్యోగము వహించియున్నారు. ఈ ఉన్నతపదవి భారతీయున కొసంగబడుట కిదియే ప్రథమము. (ప్రె. పో. వీ.)

మంగళగిరి వరసస్తుదాసు

6 వ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ కార్యదర్శి-వైదవాడ. ముచ్చేయుటకు వీరికిగల శక్తి నిశ్చయముగా చాలవరకు తగ్గిపోవును. నర్సింగు కమిటీయును, అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీయును, లాహోరు కాంగ్రెసుసభయును, నిర్వహించవలసినవిధి స్పష్టపడుచున్నది. అగాధములోనికి జారిపోవు ప్రమాద మిప్పుడు వచ్చియున్నది. ఢిల్లీ నాయకుల ప్రకటనవలన మనము వెనుకకు మరలుచున్నామనియే బ్రిటిషు పార్టీలవారును, యిచ్చటి యూరోపుసంఘమువారును, మనదేశస్థులలో ననేకులునుగూడ భావించుచున్నారు. ఏవిధముగానయినను క్రిందికి జారిపోవుచున్నటులే గానించుచున్నది. కాంగ్రెసు వ్యవహారగానిలిచి అడ్డుపడకున్నచో, క్రిందికి జారిపోవుటయును, అటుపిమ్మట సంపూర్ణ పరాజయమునుగూడ గలుగుట నిశ్చయము.

ఆరోగ్య ఉపన్యాసములు

మద్రాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్యకాళాధికారులు యీ దిగువ పొందుపరచిన కార్యక్రమము ననుసరించి ఉత్తరరేంజి యందు ఆరోగ్యఉపన్యాసములుమ్యాజులంతరసహాయముతో నొసగెదను.

Table with 3 columns: Date, Time, and Location/Topic. Rows include dates from 19-11-29 to 22-11-29 and topics like 'సాంకాలము', 'సాఫ్ట్ కమ', 'మలేరియా', 'పెద్దనోగము', 'సాఫ్ట్ కమ', 'పెరుమానోకోవిల', 'ననము రిన సందు', 'పెరునాయక్ కేట', 'కలరా', 'కొండితోపు కొర్పొరేషను పాఠశాల'.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

అకడమిక్ కాన్ఫిరెన్సు నూతనముగా చేర్చుకొబడిన సభ్యులు

అకడమిక్ కాన్ఫిరెన్సు సభ్యులగు 9 మంది సభ్యుల కాలవరిమితి పూర్తియయి వారసభ్యత్వము ముగియుటచే వారి భాగస్వామ్యంతో విశ్వవిద్యాలయమునబంధిక కళాశాలలోని యీక్రింది ఉపాధ్యాయులను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము సెక్షను 22 2-వ పార్టుక్రింద అకడమిక్ కాన్ఫిరెన్సు సభ్యులుగా చేర్చుకొని నట్లు ప్రకటన గావించబడుచున్నది.

- 1. యం. లక్ష్మణమూర్తిగారు, యం. పి. నోబిల్ కళాశాల మునిపట్టణము.
2. డి. యస్. దాస్ న పూగూరు, యం. పి. బి. యల్. మహారాజాగారి కళాశాల, విజయనగరం.
3. పి. వి. నారాయణస్వామి ఆయ్యర్, యం. పి. పితాపురం రాజాగారి కళాశాల, కాకినాడ.
4. యస్. వెంకటరామన్ యం. పి. మహారాజా కళాశాల, విజయనగరం.
5. డా॥ రాజా బి. మాణిక్యం యం. పి. బి. డి. యస్. ఎఫ్. ఎస్. పి. హెచ్ డి. ఆంధ్ర కై ప్రవకశాల, గుంటూరు.
6. పి. భద్రయ్య, యం. పి. యల్. టి. ప్రభుత్వకళాశాల, రాజమహేంద్రవరము.
7. జే. జి. దేవసాహాయ్యం, యం. పి. యల్. టి. ఆంధ్ర కై ప్రవకశాల, గుంటూరు.
8. రా॥ సా॥ టి. యస్. తిరుమూర్తి బి. పి. యం. బి. సి. యం. డి. టి. యం. హెచ్. వెడికల్ కళాశాల, విశాఖ పట్నం.
9. డి. జగన్నాథరావు, యం. పి. యల్. టి. గవర్నమెంటు బ్రెయినింగు కళాశాల, రాజమహేంద్రవరము.
ఈ పైసభ్యులు 1929 నవంబరు 16 న లేదనుండి మాడునత్సరములు సభ్యులుగా నుండెదరు.
సి. డి. యస్. చెట్టి, రిజిస్ట్రార్.

కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున

ప్రథమ

కడపమండల యువజన మహాసభ.

కడప మధ్యకృష్ణ హిల్స్ నవంబరు 24 లేదా ఆదివారము సమావేశమగును. ఆలీబాబు ఆబ్జర్వే హిమాయుద్ధాను గారు (ఎం. ఎల్. సి.) బాతీయ పతాకోత్సవమును, యువజన మహాసభ ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు. సత్యాగ్రహి సంపాదకులగు, శ్రీయుల అత్తమారి గోవిందాచార్యులుగారు యువజనమహాసభ కన్వీక్షిత వహించురు. నవంబరు 24 లేదా కార్యక్రమము. ఉదయం. 8-7-0 — 8-8-0 నరకు అన్వేషణ సారేగెంపు. 8-8-0 — 8-8-0 నరకు బాతీయ పతాకోత్సవము. మధ్యాహ్నము. 8-12-0 — 12-3-0 నరకు ప్రారంభోత్సవము (హిమాయుద్ధాను జరుపబడును) 8-12-80-0 — 3-3-0 నరకు యువజన మహాసభ. సాయంకాలము. 8-6-0 — 8-8-0 నరకు మార్చి-టు యందు బహిరంగసభ. యువజన మహాసభకు వచ్చేను నాయకులై రువస్యసింతురు. ఆహ్వాన సంఘసభ్యత్వ రుసుము 2-0-0. ప్రతినిధి రుసుము 1-0-0. ప్రేక్షకుల రుసుము 0-8-0. ప్రతినిధులైరురు కడపమండల యువజన సంఘ సభ్యులగుదురు. కే. కోటిరెడ్డి, కే. సుబ్రహ్మణ్యం, అన్వేషకుడు. కార్యదర్శి.

ఉదర వ్యాధులు

నంతమొందించుటకు

రమరమి ఉదరవ్యాధు లన్నిటికి ముఖ్యకారణము అత్యధిక పులుపు అని వైద్యులు మీకు తెలిపెదరు. అందుచేత వైసురేటెడ్ మెగ్నీషియాను "Bisurated Magnesia" పుచ్చుకొనుడు. తక్షణమే అధిక పులుపును నిస్సార మొనర్చును. ఉదర వ్యాధులకు తక్షణమే శమనమును గలిగించి, పూర్తిగా కరుదుచుటకు కావలసిన నివారిణి వైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" యని గ్రహింపుడును ఎప్పుడు వైరచుట్టబడిన కాగితముపై నుండు బిస్మాగ్ "Bismag" అండాకారముగ నున్న వర్తకపు నుటును గనునింపుడు.

అలహాబాదు నిర్ణయము

అలహాబాదునందు సమావేశమయిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీసభయు, నాయకుల సమావేశమును ప్రస్తుతస్థితి కనుగుణ మగు తీర్మానముల గావించినవి. లేబరు ప్రభుత్వమువారు, తమ వైఖరిని మార్చుకొని తిన్నగ ప్రవర్తించుటకు, ఈ సమావేశములు రెండును పూర్ణావకాశ మిచ్చినవి. దీనిని చేపట్టినచో, లేబరు ప్రభుత్వమువారే సప్తము గాంచెదరు. కన్నరైటీవు, లిబరలు పక్షములవారిని సమాధానపరచుటకన్నను, ఓటమికయినను సంసిద్ధులై హిందూదేశమును వెంటనే సమాధానపఱచుట, ఎక్కువ అవసరమని, లేబరు ప్రభుత్వమువారెంత త్వరలో గ్రహించిన నంతమేలు. పార్లమెంటుసభలలో జరిగిన చర్చలకు పిమ్మట, దేశము విశ్వాసమును కోల్పోయినను, నాయకులు మరియొకయవకాశ మిచ్చుట, వారి సద్భావమునకు విశదము. నాయకుల సమావేశమునందు, పార్లమెంటు కాంగ్రెసుసభ్యులవలంబించినమార్గమును కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభవారామోదించిరి. అయినను, లాహోరులో కాంగ్రెసు సభ జరుగువరకు మాత్రమే యిట్టియామోదము నిలుచునని పూర్వ ఖండితముగ తీర్మానించిరి. దేశవర్తిత్వములను గమనించి, లాహోరు కాంగ్రెసుసభ నిర్ణయము గావించును. దానికి కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును కట్టుపడక తీరదు.

అలహాబాదులో గూడిన నాయక సమావేశము, రాజప్రతినిధి ప్రకటనము గూర్చి కామన్సు సభలోను ప్రభువులసభలోను జరిగిన చర్చ పట్ల అసంతృప్తి జూపెను. అయినను, ఢిల్లీనాయకుల ప్రకటనమునందు ఈ సమావేశము మార్పు చేయలేదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో దీని నామోదించెదరని మాత్రము, ఈ సమావేశము ఊహించుచున్నది. నాయక సమావేశమున చేరినవారిలో మితవాదులు మొదలు, తీవ్ర కాంగ్రెసువాదులవరకు గలరు. సర్వపక్షములనాయకులు గలసి చేసిన యీ తీర్మానమును నిరాకరించుచో, ఇంగ్లండు ప్రజల బాధ్యత వహింపవలసి వచ్చును. నాయక సమావేశమువారు కనీసపు పరతులను సూచించిరి. రాజకీయనిర్బంధితులవిడుదల అనుకూల వాతావరణమున కత్వసర మునుటకు సందియము లేదు. కొందరు లేబరు పక్షనాయకులు గూడ ఈ సంగతిని గుర్తించుచున్నారు. రౌండుటేబిలు సమావేశము గూడు లోపల నిర్బంధవిధానమును విరమించి, నూతనశక మారంభ మయ్యెనని ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు గోచరింప జేయుట యవసరము.

అందుకుమారుగ, నిర్బంధములు యథేచ్ఛగ సాగుటయు, దేశప్రముఖులు నిర్బంధింప బడుటయు, మిగుల శోచనీయము. అధినివేశస్వాతంత్ర్య విధానము గూర్చియే, రౌండుటేబిలు సమావేశము చర్చింపవలె గాని, ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతానర్హతల గూర్చిగాని, స్వపరిపాలనాంతరములగూర్చిగాని, చర్చింప జనదనుమరతు చాలముఖ్యమయినది.

కాలయాపన ఏమాత్రము జరిగినను ప్రజలు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము సంగీకరింప రని బ్రిటీషు ప్రముఖులు గ్రహించుచో, ఇంకను కాలయాపన నేయుటకు వారంగీకరింపజాలరు. ఢిల్లీలో సమావేశమయిన దేశనాయకులు కనీసపు పరతులను విధించిరి. వీని సంగీకరించుచో, రాజప్రతినిధి ప్రకటనము సద్భావభరిత మయినచో కాదో పరిస్పృటమగును. ఈసంగతినే అలహాబాదులో గూడిన నాయకులు గూడ స్పష్టపరచిరి. ఇంతవరకు లేబరు మంత్రులు చేసిన ప్రతిపాదనలు, దేశమునందు మిగుల ఆశాభంగము కలిగించె ననుటకు సందియము లేదు. పాలసీయం దెట్టిమార్పు గలుగలేదని, మాక్స్ నాల్డు గారు దెలిపియుండ. రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల విషయమున తామేమియు జేయజాలమని, ఇండియా మంత్రి యగు వెడ్జివుడ్డు బెన్నుగారు నుడివిరి. ఇంతటితో నిరాశజెంది, నాయకులు ఢిల్లీ ప్రకటనమును ఉపసంహరించుకొనక, మరియొక యవకాశ మిచ్చి ప్రకటనలోని పరతులను లేబరు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో పూర్తిగ సంగీకరించెదరని, యూహించిరి. కాంగ్రెసువర్కింగుకమిటీవారును, లాహోరుకాంగ్రెసుసభవరకు అవకాశ మిచ్చిరి. కాంగ్రెసుసంఘము వారును, వివిధపక్షనాయకులును తమబాధ్యతను సక్రమముగ నిర్వహించి రనుటకు సందియములేదు. నాయకుల ఆహ్వానమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారామోదించనియెడల, పిమ్మట చేకూరు పరిణామమునకు వారే బాధ్యత వహింపవలయును. దేశనాయకులపై నెట్టి బాధ్యత యుండజాలదు. అలహాబాదు సమావేశమున గూడిన నాయకులు, మరల వెనుకాడక, తాము విధించిన పరతుల విషయమై తుదివరకు పట్టుదల జూపుట యవసరము. పరతులతో బనిలేదని, మధ్య మధ్య వ్యర్థవ్యాసములను వీరు పత్రికలకు వ్రాయకుండుట యవసరము. వివిధపక్షముల యొకమత్యమువలననే, సైమను కమిషను బహిష్కారము జయప్రదముగ కొనసాగెను. దీనివలననే, అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యసిద్ధియు చేకూరగలదు. అందుకు మారుగ, మితవాదనాయకులు ఏమాత్రము వెనుదగినను, ప్రతిపక్ష లీచీలిక సవకాశముగ గైకొనక మానరు. కాంగ్రెసు సభ్యులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు సరియగు మార్గము నవలంబించుట కవకాశ మిచ్చినను, స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నముల నేమాత్రము విడనాడినను, సప్తములపా లయ్యెదరు. వీరు ప్రజాశక్తిని పెంపు చేయుకొలదియు, స్వరాజ్యసిద్ధియు నిశ్చయమగును. అట్టితరి, వీరలనిశ్చయమును విఫలపరచుటకు ఇంగ్లండులో నే పక్షము వారును బూనుకొన సాహసింపరు. అటుల సాహసించిరేని, లాహోరు కాంగ్రెసుసభ ప్రజల కర్తవ్యమును స్పష్టముగ నిరూపింపగలదు.

శిశువారము

శిశువారమును సామ్రాజ్యమం చెల్ల బాగుగ నేర్పాటు జేసెడి మున్సిసిపలు సంఘమునకు గాని, ప్రైవేటు సంస్థకుగాని, వెండిడాలు ప్రతిసంవత్సరము లండనులోని “నేషనల్ బేబీ పీక్ కాన్ఫిలు” వారి వలన బహుమానముగ నీయబడుచున్నది. ఈ పోటీ యందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునం దన్ని భాగములును పాల్గొన వీలుగలదు. ఇంగ్లండు స్కాట్లండు దేశములు మాత్రము పోటీజేయవు. 1926-27 వ సంవత్సరమున బల్లారి మున్సిసిపాలిటీవా రీ బహుమానమును బొందిరి. 1927-28 సంవత్సరమున దక్షిణాఫ్రికాతో ట్రాన్సువాలునందలి బినాని కమిటీ వారు దీనిని పొందిరి. 1928-29 సంవత్సరమున సింహళ ద్వీపమందలి, కలుటరలోని శిశువారసంఘమువారు పొందిరి. రాబోవు సంవత్సరమున గూడ పోటీ జరుగునని, ప్రకటింపబడినది. దరఖాస్తులను 1930 సంవత్సరము జూను రెండవతేదిలోపల “నేషనల్ బేబీ పీక్ కాన్ఫిలు, 117 నంబరు, పిక్ డెల్లీవీధి, లండను, డబ్ల్యు. ఐ. ఇంగ్లండు” అను అడ్డనుపేర పంపవలెను. జూలై 1 మొదలు 7 వ తేదిలోపల, పోటీ ఫలితములు ప్రచురింపబడును. శిశువారము నెటుల నేర్పాటుజేయవలయునో, కనుగొనదలచిన వారు పై సంఘము వారికి వ్రాసి న, ప్రత్యుత్తరము బడయగలరు. శిశురక్షణము, శిశుక్షేమమే, యీసంఘమువారి ముఖ్యోద్దేశ్యము. అందుచే, వీరికృషి ప్రశంసాపాత్ర మనుటకు సందియములేదు. వీరు నెలకొల్పిన పోటీలలో పాల్గొనువారు బహుమతినిబడసినను, బడయకున్నను, తమప్రదర్శనములవలన శిశురక్షణకు తోడ్పడగలుగుదురు. ఈ మారు జరిగెడిపోటీలో, హిందూదేశము లీరిగి బహుమతిని బడయునని నమ్మెదము. ఉపన్యాసములు, ప్రదర్శనములు, చర్చలు, వ్యాసములు, మున్నగునవి, యీ వారములో జరుగగలవు. మాజీలాంతరు పటములు ఈ వారమున ప్రజలకు మిగుల తోడ్పడగలవు. ఆరోగ్యనాటకములద్వారా, ప్రబోధము గలిగింప వీలగును. స్త్రీలీవారమునందు మిగుల తోడ్పడగలరు. శిశువారమును జరుపదలచువారికి, నేషనల్ కాన్ఫిలువారు ధనసహాయ మొనర్చెదరు. హిందూదేశ మీ ప్రదర్శనములను జయప్రదముగ నిర్వహించు నని తలంప నవకాశము గలదు.

సింహావ్రభువు లోహవిగ్రహము

కీర్తిశేషు లగు సింహా ప్రభువుగారి కంచువిగ్రహమును, కలకత్తా హైకోర్టులో స్థాపించు తెంతయు సమంజసముగ నున్నది. వీరు సాటిలేని న్యాయ వాదులుగను, న్యాయాధిపతులుగను పేరొందిరి. ఇంతియగాక, ప్రధానన్యాయమూర్తి గారు నుడివినటుల, భారతీయులకిచ్చిన ఉన్నతోద్యోగము లన్నియు, సింహా ప్రభువుగారికే మొదట సంక్రమించెను. వీనికొరకై సింహా ప్రభువుగారి రెట్టి ప్రయత్నము సలిపియుండలేదు. అయాచితముగ నె ఇవి లభించె నని చెప్పవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ నియమింపబడిన ప్రథమ భారతీయులు వీరే. నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రతినిధులుగ బంపబడిన ప్రథమ భారతీయులు వీరే. ఇండియా సహాయమంత్రి పదవిని నిర్వహించిన ప్రథమ భారతీయులు వీరే. వీహారు గవర్నరు పద

మీని నిర్వహించిన ప్రథమ భారతీయులును వీరే. అయినను, ఇట్టి యున్నతోద్యోగపదవులను నిర్వహించినను, మీరు, దేశస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడజాలకపోయిరి. పరిపాలనవిధానము మారనంతవరకు, భారతీయుల కెట్టి యున్నతోద్యోగపదవులను ప్రసాదించినను ఫలిత మొక్కటే యని, వీరిసాదృశ్యము తెలుపకనే తెలిపెను. గవర్నరుగ బనిచేసియు, మీరు తృప్తిపెండక, తత్పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. వీరికుమారులు ప్రభువీరుడమును నిలుపుకొనుటకు మీలులేకబోయెను. సింహా ప్రభువుగారు కాంగ్రెసు సభాధిపత్యమును గూడ నిర్వహించియుండిరి. ఇట్టి వారిని కలకత్తా హైకోర్టు గౌరవించుటచే, తన్నుతానే గౌరవించుకొనె నని చెప్పవచ్చును.

అజపతిరాయి సాంవత్సరికోత్సవము
 లాలా అజపతిరాయిగారి సాంవత్సరికోత్సవము, దేశమందంతటను అమితోత్సాహముతో జరుపబడెను. లాహోరులో నీ సందర్భమున విశేషోత్సాహము ప్రబలుట వింతగాదు. అజపతిరాయిగారు మరణమునకుపూర్వము దెబ్బలు దిననచోటువరకు, ఊరేగింపు వెడలెను. అజపతిరాయిగారు తమ జీవితమునంతను దేశమునకై అర్పించుటయ గాక, తమ అనువులనుగూడ నిండునిమిత్త మర్పించి, వీరమరణము గాంచిరి. అజపతిరాయిగారికి తగిన మరణమే ప్రాప్తించెను. అట్టి వీరుడు మరణించిన ప్రదేశమునందు కాంగ్రెసుసభ జరుగనుండుటచే, భారతీయు లాతావునకు తీర్థయాత్రకువలె, వెడలక మానరు. లాహోరు కాంగ్రెసు సభకు గల ప్రాముఖ్యమింకొక సభకు లేదనుట నిశ్చయము. లాలాజీ మరణమునకు బిమ్మట, లాహోరు భారతీయుల కెల్లరకు యాత్రాస్థాన మైనది. లాలాజీజీవితమును స్మరించి, లాహోరు కాంగ్రెసు సభలో గూడడి ప్రతినిధులందఱును, తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొని, వారి జీవితమార్గము ననుసరించెదరు గాక యని కోరెదము.

స్మట్టుగారు : రంగుజాతులు
 స్మట్టునేనానిగారు ప్రపంచశాంతినిసూర్చి ప్రగల్భముల నొకవంక జాటుచు, వేరొకవంక రంగుజాతులవారి నడగద్రొక్కవలయునని ఉపన్యసించుటచే, ప్రపంచశాంతికి మీరు తీరని భంగము కలిగించుచున్నారని తలంపవచ్చును. రంగుజాతులవారు తెల్లవారికింద శిక్షణ బడయవలయునట. కాని దీనికి మార్గ మేమి? రంగుజాతులవారి మయిల తెల్లవారికి పోకకుండ, వారిని ప్రత్యేకపుగూడములలో నుంచవలయు నని, స్మట్టుగారు చాటుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో నికముందును రంగుజాతులవారిపట్ల వీరవలంబించ నెంచిన మార్గ మిదియే. వీరినుడువులగాంచి, ఆకున్నప్పుడు విద్యార్థులు సిగ్గు జెందియుందురు. ఇట్టిసంకుచిత హృదయులచే, ఇంగ్లండులో నుపన్యాసముల నిప్పించుటకన్న ను అపమానము నేరుండదు.

గనుల పనివారలు
 ఇంగ్లండులోనిబాగ్గగనులయజమానులు, ప్రభుత్వమువారు సమావేశపడవ దలచినసఖ్యసమావేశమునకు హాజరు గాకపోయినను, గనులపనివారలు మాత్రము సమావేశమై ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటు

లను ఆమోదించిరి. యాదృశ్యమైరు పనివారలు మాత్రము వీరినామోదించకపోయినను, మిగిలినవారలలో వీరుకలసిపనిచేయుటకే నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభుత్వ సమాధాన సూచనలను, నిరాకరించుటవలన బాగ్గగనుల యజమానులే నష్టపడవలసివచ్చును. ఇకముందు గనులపనివారలు పనిచేయుకాలము తగ్గింపబడును. కాలమును తగ్గించుచో, వారి వేతనములు గూడ తగ్గింపబడునని, యజమానులు శతించిరి. ప్రభుత్వసూచన లటు కాక, వేతనములను తగ్గింపగోరలేదు. కార్మిక ప్రభుత్వము, కార్మికులహక్కుల నీతిరసకాపాడుటలో, దేశమునకు మేలొనర్చే ననుటకు సందియములేదు.

టి. పి. ఓకీనరుగారు
 కామన్సు సభాజనకు లని పేరొందిన టి. పి. ఓకీనరు గారు గత శనివారమునాడు ఓగతజీవులయిరి. వీరికి చనిపోవునరికి ఎనుబదియొక్క సంవత్సరములు. మీరు స్థాపించిన "టి. పి. ఓ." పీక్లీ అను వారపత్రిక, ప్రజాభిప్రాయమును విశేషముగ ప్రేరేపించెను. కొలదిదినములక్రిందట, మీరు వ్రాసినకథ యీపత్రికలో కనుపించెను. మీరు ఏబది సంవత్సరములక్రిందట పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశించిరి. ఇర్లండు జాతీయపక్ష ప్రతినిధిగ పనిచేసిరి. ఇర్లండు స్వాతంత్ర్యమును బడయగ మీరూడగలిగినందులకు, ధన్యులని చెప్పవచ్చును. వీరిపట్ల గౌరవముజూపుటకు, వివిధపక్ష రాజకీయనాయకులును, వీరివేర నిధిసేర్పరచిరి. ఇయ్యది, ఇకమీద ఓకీనరుగారు తలపెట్టిన ధర్మములకుగాను వినియోగింపబడును.

టూటన్కుహాము గోరి
 ఈజిప్టులో ప్రాచీన విగ్రహరాజగు టూటన్కుహాము గారి గోరిని తెరవగ, ఎన్నియో ఆభరణములును, విలువగల సామానులును గనుపించెను. వీనిని మొదట కనుగొనిన, కార్తరుగారు చనిపోయిరి. పిమ్మట నీ గోరితో మెలగినవారిలో తొమ్మిదిమంది చనిపోయిరి. ఇట్టి వారిలో కారణవాను ప్రభువుగారికను, రిచర్డు బెత్తెల్ అనువారిటీవల చనిపోయిరి. ఇంతమంది చనిపోవుట, కాకతాళీయమాని, యడుగవచ్చును. టూటన్కుహాము గోరిని ఎవరు తెరచెదరో, వారిని పూర్వరాజు భూతము చంపు నని వ్రాయబడి యుండెనట. అందు కనుగుణముగ, దీనితో మెలగినవారు పలువురు చనిపోవుట సంభవించుచున్నది. భూతముల బలము నిది తెలుపునేమో!

నక్లత్ వాలాగారు : ప్యానుపోర్టు
 నక్లత్ వాలాగారు హిందూదేశమునకు రాకుండ కన్పర్వెటిపు ప్రభుత్వమువారు ప్యానుపోర్టును నిరాకరించిరి. లేబరుప్రభుత్వమువారు రయినను, దీని నొసగజాల మని చెప్పట, శోచనీయము. నక్లత్ వాలాగారింతకు పూర్వము, హిందూదేశమున పర్యటనము సలిపినపుడు, భూమి తలక్రిందులు గాలేదు. ఎట్టిఉపద్రవము వాటిల్లియుండలేదు. కాంగ్రెసుసభకు మీరు వచ్చుచో, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమోమోదించబడునని ప్రభుత్వమువారు భీతిజెందునెడల, స్వరాజ్య మీలో పల లభించనిచో నక్లత్ వాలాగారు రాకబోయినను

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును కాంగ్రెసు సభ వారామోదించెద రనుట నిశ్చయము. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము నీతీరున నరికట్టుటవలన, ప్రజలలో బెరిగిన యసంతృప్తి ఇంకను వ్యాపించునుగాని, తగ్గనేరదు.

ఇంగ్లండు : రుష్యా
 రుష్యాతో ఇంగ్లండు చేతికొనిన సంధిసూర్తి, సర్ ఛేంబర్లెన్ మున్నగు కన్పర్వెటిపు ప్రముఖులు కామన్సుసభలో వెక్కుప్రశ్నల నడిపిరి గాని, విశేషమంత్ర యగు హెన్రీడరుసనుగాను ఏమాత్రము చలించక, తగినజవాబు నిచ్చిరి. వీరి పట్టుదలయు ధైర్యమును, ప్రశంసాపాత్రము లనుటకు సందియములేదు.

సవరణ
 నిన్నటిదినము "క్రెంచి పెన్నిసు నిపుణుల ఆగమనము" అను శీర్షికక్రింద ప్రచురింపబడిన సంపాదకీయ వ్యాసమునందు, నవంబరు నెల రెండవతేదీన పెన్నిసు ఆటలు ప్రారంభ మగునని పారబాటున ముద్రింపబడెను. 26 వ తేదీని ప్రారంభమగు నని యుండవలెను.

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి రంగూను ఆంధ్రుల స్వాగతము

రంగూను రాజనీధులలో మహావైభవముగా మారేగించితి

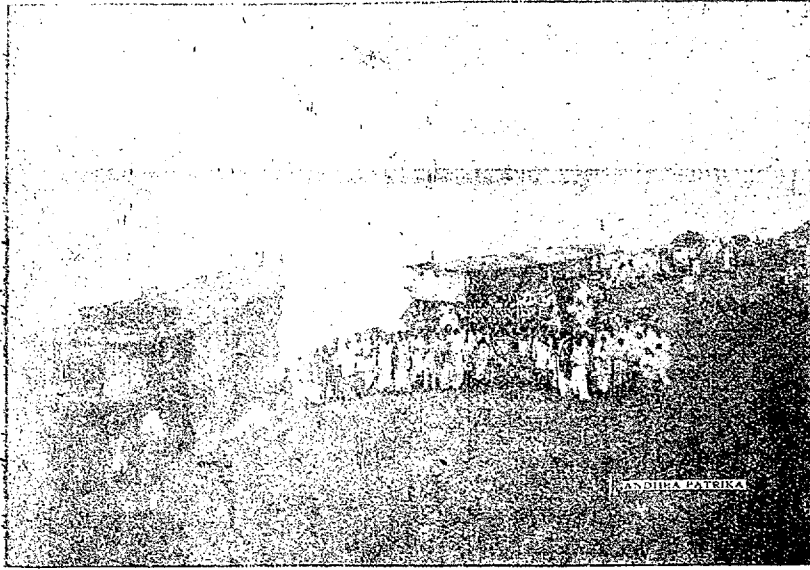
తెంపులేని మోటారుకారులు బారులుతీర్చి యూరేగింపు వెంటనడచెను

అచ్చటి ఆంగ్రజసహవాసులొక్క యుత్సాహము మిమ్మునుట్టెను

రంగూను, నవంబరు 18:—రంగూను ఆంగ్రహహాసభకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నికొనబడిన దేశోద్ధారక కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటి మధ్యాహ్నము (18-11-29) విరిహ్నకాయన స్త్రీమరుమీద మద్రాసునుండి రంగూనుచేరిరి. ఓడకెప్పువద్ద రంగూను ఆంగ్రజసభలోకమంతము నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి స్వాగతమొసంగుట కుపన్యాయము సమావేశమైరి. ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు కొందరును ఆహ్వానసమాధ్యక్షులగు డాక్టరు రఘునాథగారును స్త్రీమరుమీడికివెల్లి నాగేశ్వరరావుగారికి పుష్పహారాలంకృతులగావించిరి. నాగేశ్వరరావుగారికి స్వాగతమునగు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. నాగేశ్వరరావుగారు ఆంగ్రములో నుచితరీతిని ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు నుపన్యసించిరి. పిమ్మట నాగేశ్వరరావుగారి నొక పెద్ద సుర్రపుబండిలో నాసీమలనేసి సర్వజనసందర్శనార్థమై బండిపై నాచ్చాదవములను ముడిచివేసి రంగూను రాజనీధులలో నుండవైభవముతో మారేగింపు జరిపిరి. బ్యాంకుమేళములతోడను, సంగీతనములతోడను, వంగళవాద్యములతోడను మారేగింపు నడచెను. మోటారుకారులు బారులుతీర్చి మహాప్రవాహమువలె యూరేగింపు వెంటనడచెను. మధ్యమధ్య నా యాంగ్రజసహవాసులొక్క యుత్సాహము మిమ్మునుట్టెను "నాగేశ్వరరావు కే" యను కేకలతో పురవీధులను మారుమోగింప చేసెను. నగరవీధుల నీరీతి మారేగించిన పిమ్మట ప్లాండుకోడ్డుచద్ద వాణికార కేర్పరచిన విడివిడదడు నొసవచ్చిరి. (ప్రీ. ప్రే.)

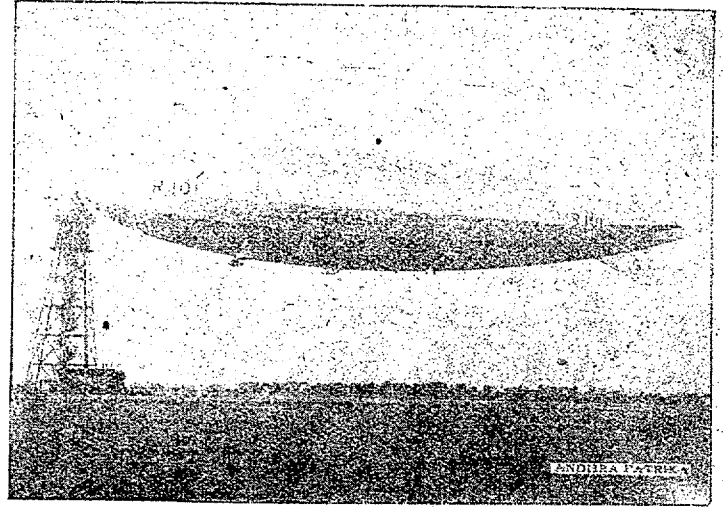
సిక్కులు కాంగ్రెసులో పాల్గొనెదరను శుభవార్త
 లాహోరు, నవం 18—కేంద్ర సిక్కుసంఘ అధ్యక్షులును, సిరోమణి సురుద్యార ప్రబంధక సంఘమున కుపాధ్యక్షులును, యుగమాన్యో తారాసింగగారు, లాహోరు కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘనందు సభ్యులుగ తేరిరియు, వారును, సిక్కుప్రతినిధులు పలువురును, లాహోరు కాంగ్రెసులో పాల్గొనెదరనియు కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమునకు తెలియవచ్చుచున్నది. (ప్రీ. ప్రే.)

శ్రీభగవత్పూజనసమాజము, రాజమండ్రి.

శ్రీ జమిందారు. మోతే గంగరాజుగారు, తదితరులు విదువంపలమంది భద్రాచలమునకు బోవుటకు గోదావరిరేవులో స్తీమ రెక్కుట. (ఎ. వి. ఎ.)

ఆర్. 101-బ్రిటిషువారి కొత్తవిమానము

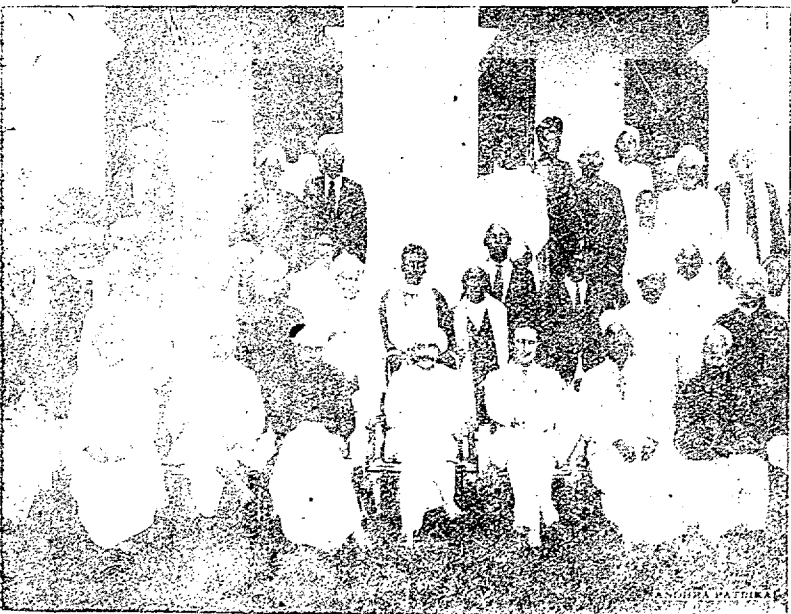
జర్మనీవారి గ్రాఫ్ జెట్టు మకు పోటీగా ఇంగ్లీషువారు నిర్మించిన గొప్పవిమానము. ఇందు 52 ప్రయాణికులకు భోజనవసతిసౌకర్యము లన్నియు గలవు. ఇయ్యది జన్మస్థానమును బసకార్డింగుటనుపురమున ప్రధమప్రయాణము సాగించుటకు పూర్వము మూరింగు మాస్టువద్ద గాలిలో నెగురుచున్నది. (నెంట్రలు న్యూస్)

మదరాసు శ్రీల మహాసభ:—శనివారమునాడు నెనేటుమందిరమున జరిగిన సభ ప్రారంభోత్సవమును గవర్నరుగారి సతి బియ్యట్రిక్సు ప్రాసీప్తి జరిపెను. ఆ మెయ్య, అధ్యక్షురాలగు కజిన్సు సతియు, న్యాల్ వెంకటసుబ్బారావుగారి సతి మున్నగువారు ఇందు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

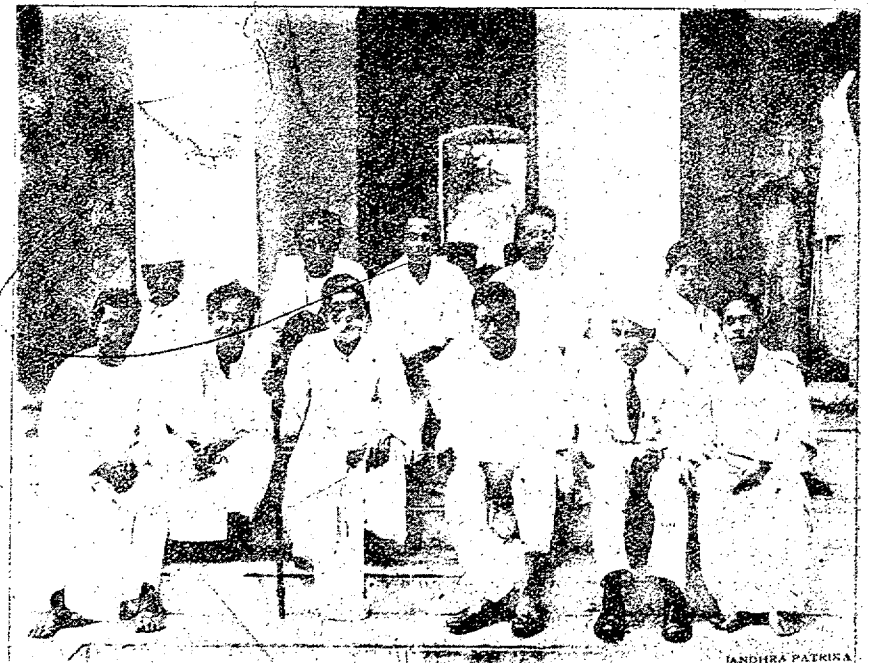

మదరాసు శ్రీల సాంఘికమహాసభ:—శ్రీనివాసయ్యంగారి సతిమణి అగ్ర్యక్షతను ఆదివారమునాడు చేపాకునందు విల్లింగుడనుభవనమున జరిగెను. ఆ మెకుడిచైపున కజిన్సు సతియు, ఎడమచైపున ప్రధానమంత్రి సుబ్బారాయునుగారి సతియు, సభకువచ్చిన యితరప్రముఖురాండ్రును ఇందు గలరు. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

గ్రామపంచాయతీల మహాసభ

మదరాసు పంచాయతీల జనరలు రిజిస్ట్రారు టి. జి. రూథర్ఫర్డుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. వివిధపంచాయతీ ప్రతినిధులును కాసనసభ్యులు కొందరును ఇందు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

సర్ వి. సి. రే గారు

యవజనసమితి సభ్యులగు రనడేగ్రంథాలయమునం దుపన్యసించిరి. సర్ రాయుగారి చుట్టు సమితిసభ్యులు గలరు. (ప్రె. ఫో. బి.)

డా॥ కిచ్చూగారిని అరెస్టు చేయుదురు?

తేజపత్రిక వార్త

డిల్లీ, నవంబరు 18:—మీరటులో గత ఏప్రిలు మాసమున ఉపన్యసించినందుకు ప్రాసిక్యూటరు చేయుటనుగూర్చియు, ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ఆశుమరిచినందున త్వరలో అరెస్టు చేయబడుదురని తేజపత్రిక నెలకొన్నది. (ఫ్రీ ప్రె.)

బొంబాయి కార్పొరేషను

విట్టి కమిషనువారికి పంపదలచిన మెమోరాండముపై చర్చ

బొంబాయి, నవంబరు 18:—విట్టికమిషనువారికి పంపదలచిన మెమోరాండమును మునిసిపలు కమిషనురు గారు తయారు చేసిరి. దీనిపై చర్చజరుపుటకు బొంబాయి కార్పొరేషను సభ నేటిదినము జరిగెను. ఈ విషయమై ప్రస్తుతము చర్చజరుపుట

అనవసరమని ఇది ముఖ్యముగా విషయము కాదనియు నారీషుగారు ఆక్షేపించిరి. అధ్యక్షుడు ఈ ఆక్షేపణను త్రోసివేయుట చే నారీషుగారు కొంద రాసభ్యులు సభనువదిలిపోయిరి. పిమ్మట సభవారు మెమోరాండముపై చర్చ చేయ మొదలిడిరి. హెచ్. పి. మోడిగారు మెమోరాండమును బలపరచిరి. డా॥ బోక్సిగారు మరికొందరు తమ ఆక్షేపణలు తెలిపిరి. సభలో నూటిమాటలు అల్లరి అధికముగ నుండెను. కొంతవర్ష జరిగిన పిమ్మట మెమోరాండము ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

దేశీయవార్తలు

లి. బి. ట్రి. ప. ట్రి. క.

కలకత్తా, నవంబరు 18:—“లిబర్టీ” పత్రిక యొక్క యజమానులైన లిబి టెడ్ కంపెనీ కింద మార్పిడియబడినది. పలుకుపడిగల డైరెక్టర్ల సంఘము నెలకొల్పబడినది. డాక్టరు జి.వి. చంద్రారాయ్, కుదేబేంద్ర లాల్ ఖాన్, నిర్మల చందర్ చందర్, ప్రభుదయాల్ హిమత్సింగ్, నల్లినరంజన్ సర్కార్, సరత్ చంద్రబోసు ముఖ్యమార్గప్రస్తు, సుబాను చంద్రబోస్ గార్లు యీ సంఘ సభ్యులు. (ఫీ. (పె.))

కార్మికనాయకునిపై 124 వ సెక్షన్ కేసు

బొంబాయి, నవంబరు 18:— బొంబాయి కార్మిక నాయకుడగు రాండేపు గారు తన పత్రికయగు “రైల్వేమెన్” అందు “కార్మికోద్యమము” అను శీర్షికతో ఒక వ్యాసము వ్రాసినది యు, ఆ వ్యాసమునందు రాజద్రోహపూరితములగు విషయము లున్నవని 124 సెక్షన్ ను ననుసరించి వారిపై రాజద్రోహనేరము మోపబడినది. నేటిదినము మాజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు విచారణకురాగానే పండితుని వకీలు నారాయణగారు హైకోర్టుకు కేసును విచారణకు పంపవలయునని కోరిరి. మాజిస్ట్రేటు అందులకు అంగీకరింపనందున అప్పీలు చేసికొనుటకు నారాయణగారు మాజిస్ట్రేటు అనుమతికోరెను. (ఫీ. (పె.))

లండనులో మహమ్మదీయుల నూతనసంస్థ

బొంబాయి, నవం 18:— కేంద్ర డైరెక్టర్ల సంఘసభ్యుల డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు నేటి మధ్యాహ్నము బొంబాయి నుండి కలకత్తాకు ప్రయాణమయిరి. వారప్పటికి ఢిల్లీ మీదుగా వెళ్లెదరు. మా ప్రతినిధిలో మాట్లాడుచు, లండన్ పట్టణములో రైటుహాసరబుల్ అమీరాల్ గారి పుత్రులగు అమీరాల్, ఐ. సి. యస్. గారు సెక్రటరీగా గల మహమ్మదీయసంఘముకంటి సాపింపబడినదని నడిచిరి. అమీరాల్ ఐ. సి. యస్. గారు తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చి కార్యదర్శి భారమును వహించెదరని తెలియుచున్నది. (ఫీ. (పె.))

గుంటూరుజిల్లా సభ

సీతారామ కాశ్మీగారు అధ్యక్షత నిరాకరించుట

కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు

వేరొకని ఎన్నుకొందురు

గుంటూరు, నవంబరు 18:—గు.వెం. పున్నయ్య కాశ్మీగారు, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కార్యదర్శి యిట్లు తంజివార్ల సంపుచున్నారు.

శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామ కాశ్మీగారు మండల సభాధ్యక్షత నిరాకరించినందున వేరొక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సమావేశమయి వేరొక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలసి యున్నది. కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు స్వరాజ్య మందిరమున జరుగును. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు. (తం.లి.)

ఫోంగి విజయాగారి యంత్యక్రియలు

బహిరంగసభ తీర్మానములు

రంగూను, నవంబరు 16—అఖిల బర్మా బహిరంగ సభ ఆలతజ్యోగారి యధ్యక్షతను నిన్నటిరోజున జరిగినది. ఫోంగి విజయాగారి యంత్యక్రియలను ఫిబ్రవరి 12 వ తారీఖున జరుపుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. బర్మాయందలి జిల్లాల కన్వీంటికి ఫోంగిగారి యస్థికల బంపవలయునను తీర్మానము, యాచరణలో పెట్టుట కష్టమను నెపమున, ప్రోసిజేయబడినది. ఫోంగి గారి శిల నొకదానిని నెలకొల్పవలయు నను తీర్మానము యేకగ్రీహ యంగీకరింపబడినది.

ఈ తీర్మానమును యాచరణలో పెట్టుటకై సర్వబర్మా సమితి యొకటి యేర్పరుపబడినది. ఫోంగి విజయా మరణమునకు విచారణను తెలుపుచు, ప్రభుత్వమువారి పట్ల నసంతృప్తిని ప్రకాశితీర్మానము చేయించెను.

ఫోంగి విజయా ఆచారసభ సభ్యులందఱు మరచింపెను ఈ సందర్భమున ఆంగ్లములో ఎడ్వర్డు మెంటు తీర్మానము తీసికొనిరాబడినది. అది అంగీకరింపబడినది. (ఆ. (పె.))

బెంగాలు కార్మికసభ

సుప్రసవదీగారి హెచ్చరిక

కలకత్తా, నవంబరు 16:—కార్మికలకు గల యిబ్బందులను తొలగించుటకు యితర మార్గము లన్నింటిని చూడనిది సమ్మెకట్టులవలన గలుగు ముప్పునుగూర్చి వంగరాష్ట్ర కార్మిక మహాసభ వార్తన సమావేశాధ్యక్షుత్త వహించిన హెచ్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య ఎం.ఎల్.సి.గారు ముచ్చటించిరి. సభ కంకితరయందు జరిగెను. మిల్లులలో పనిజేయు పనివాండు చాలమంది విచ్చేసిరి. మిత్రులని చెప్పుకొనుచు సమ్మె కట్టులలోనికి దింపుచుందు నాయకుల మాయలలో బడకూడదని ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు కె.సి. రాయచౌదరి ఎం.ఎల్.సి. గారు హెచ్చరించిరి. రాజకీయము లందు తమ స్థానమెరింగి ప్రవర్తించ వలెననియు, గత సమ్మెకట్టులవలన గుణపాతము నేర్చుకొనవలె ననియు ఆధ్యక్షుడు హిత వాసంగెను. “వారము రోజులు ఉపసరించిన పిదప మీకు అధికారులు ముం దేమివాగ్దానము జేసిరో దానికి వింటి యేమియు ఒసంగబడలేదు. విట్టికముషనును నిర్లక్ష్యము చేయరాదు. కమిషను సభ్యులను మీ యిండ్లకు పిలిచి మీరెట్లు జీవించుచున్నారో వారికి తెలియజేయుదు. భయము, జంకు విడచి మీ యిబ్బందులన్నియు వారి కెరింగింపుడు” అని ఆధ్యక్షుడు బలిపెను. (ఆ. (పె.))

కీ॥ శే॥ సిన్ హా ప్రభువు విగ్రహము

కలకత్తా హైకోర్టులో బహిరంగపరచబడుట

కలకత్తా, నవం 18:— నెలపులతరవాత హైకోర్టు తిరుగా తెరువబడగనే ప్రధాన న్యాయమూర్తి హైకోర్టు దక్షిణ వసారాలో నెలకొల్పబడిన కీ. శే. సిన్ హా ప్రభుయొక్క కంచువిగ్రహమును బహిరంగపరచిరి. తత్సమయమున పురప్రముఖు లనేకులు విచ్చేసియుండిరి. కీ. శే. సిన్ హాగారి ప్రభువుత్రులు, సర్ రాజేంద్రమఖర్జీ, ముఖర్జీ సతి, సర్ పి. సి. మిత్రర్ గార్లు వారిలో ముఖ్యులు. విగ్రహమును బహిరంగపరచుచు, ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి టిట్లునుడిచిరి:—

“ఇప్పుట నెల్ల పుడును సమీరింపబడు గౌరవమునకు సిన్ హా ప్రభువుకం టెను మరెయవరికిని జాన్మిహక్కులేను. తాను పొందిన బాధ్యతాయుత్తమున పెద్ద యాదోగములనన్నిటిని బాగుగా నిర్వహించి తనయందు ప్రభుత్వముంచిన విశ్వాసమును సిన్ హా ప్రభువు సార్థకమునరించెను. ఆత్మసాక్షికి బదుడును, నూత్నుబుద్ధియు నను యాదర్శపురుషుని బాగుగా నాత డిలోకమున నెలపెను. జయలక్ష్మీ తన్ను వరించినప్పుడును యాతడు సన్మార్గమును వీడియుండలేదు. ఆతను పొందిన ఉన్నతోద్యోగము లలో చాలమట్టుకు భారతీయులవివరకు పొందియుండనివే. ఆ యినను తన స్వార్థమునే యాతడు నమ్ముకొని యుండలేదు. న్యాయమూర్తియగు సిన్ హా ప్రభువు, న్యాయవాదియగు సిన్ హా ప్రభువు యీరెండు మూర్తులలో నేదిగొప్పదియని న్యాయమూర్తులును, న్యాయవాదులును స్వాభిమానముతో సన్నే హముగా తర్కింపవలెను.”

(ఫీ. (పె.))

యునై టెడ్ స్టేట్స్ - భారతీయులు

యునై టెడ్ స్టేట్స్ లో ఇదివరలో పౌరసత్వముల ననుభవించుచున్న 30 భారతీయులు హక్కులను సుప్రీము కోర్టు వారు తీసివేసిన విషయమై ఆ ప్రభుత్వము వారితో జెప్పి ఆ తీర్పును రద్దు జేయించవలెనని పెన్నరు బ్రాకేస్ గార్లుగ, సుప్రీముకోర్టు తీర్పుకు తిరుగులేదని చెప్పు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

భీమవరం శ్రీరామలిలాస హాలులో

24-11-29 ఆదివారము సాయంకాలం 5 గం

టలకు బ్ర||శ్రీ|| నాగభూషణం, బ్ర||శ్రీ|| వారణాశి ఘంటయ్య శాస్త్రిగార్లు గానసభ జరుగును.

మద్రాసు రాజధాని స్టా॥ కోర్టులో

దావా నెం 8816/29

వాదులు:— మెసర్సు జెసింగ్ భాయి బాలా భాయి అందు సన్ను, వర్తకులు, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

ప్రతివాదులు:— కె. కుందమల్ అందు కో., జవిలివర్తకులు, తాడిపత్రి.

పై ప్రతివాదులు వాదులవద్ద విక్రయమునకు పుచ్చుకొనిన జవిలి బాబుత్తు బాకీ ఆసలు, వడ్డీతో సహా రూ. 886-6-6 ఖర్చులతో కూడ వసూలుచేయు నిమిత్తమై ఈదావా వాదులచే లేబడి, కడసారి విచారణ నిమిత్తమై పై కోర్టులో 3 వ జడ్జి గారి సమక్షమున 29-11-29 తేదీన పగలు 11 గంటలకు వాయిదా వేయబడినది. సదరు తేదీన ప్రతివాదులు హాజరై తమకు గల ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనిన పక్షమున పరోక్షముందు ఈ వాదా తీర్మానింపబడును.

టి. కె. శ్రీనివాసాతాతాచారి,

వాదుల తరపున అడ్వొకేటు

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషన్ నెం 45/29

పెటిషనరు:— (ఋణదాత) బొల్లా ప్రగడ కామేశ్వరమ్మ.

ఎడిట:

కౌంటు పెటిషనర్లు:— (ఋణదాత) వంగిపుర పు వైద్యనాథము కొమారుడు వెంకటప్పయ్య, బ్రాహ్మణకులం, భూస్వామి, వంగిపురము నివాసి, బాపట్ల తాలూకా.

పై తెలుపబడిన పెటిషనుదారుడు 1920 ఫం. రు 6 వ ఆక్టులోని 19 (2) సెక్షన్ ననుసరించి తన్ను ఇన్ సాల్వెన్సీ టుగా తీర్మానించవలసినట్లు ప్రార్థించుచు ఈ కోర్టునందు ఒక అర్జీని చాఖుల్ చేసికొని యున్నాడు. సదరు అర్జీని విచారణ నిమిత్తం 30-11-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

సబ్-కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎస్. వీరాస్వామి అయ్యరు, 18-11-29 } ప్రెసిడెంట్ సబ్జడ్జి జడ్జి.

నోటీసు

గుంటూరు ప్రికేషివలు

డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc 301/29.

వాది:—మోపర్తి పున్నయ్య

ప్రతివాది:—కవులూరు వెంకటనత్యనారాయణ

వాదికి ప్రతివాది వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంతరి నోటునుబట్టి యీనెంబరున వేసిన దావా 9-12-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ఆక్షేపణలున్న యెడల వాయిదా రోజున 11 గంటలకు వకీలు ద్వారాగాని స్వయముగాగాని హాజరులయి ఆక్షేపణలు తెలియ జేయుచుకోవలెను.

ఎం. వి. నరసింహాచార్యు,

వాదతరపున అడ్వొకేట్.

మద్రాసు పం దెములు

1929-30

మొదటి దినము

కర్తవ్యము

30-11-1929.

కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు ధిల్లి ప్రకటనమును సమర్థించుట

నాయకుల సభలో సప్తా మాలవ్యాగార్ల హితబోధ

ధిల్లి నరతులను ఆమోదించినగాని రాండుటేబిల్ సభకు రామనుట వివేకముకాదు (సప్తా)

జమ్మ దాసుమహతా, అభయంకరుగారల తీవ్రవాదము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

అలహాబాదు, నవంబరు 18—ధిల్లి ప్రకటనములో సంతకము చేసిన నాయకుల సభలో సమస్యించుట పద్ధతిని విచారించుటకు కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు అర్ధరాత్రివరకు సభ గావించిరి. సభవారి విచారణార్థము గాంధీమహాత్ముడొక ప్రతాపికను తయారుచేసెను. ధిల్లి ప్రకటనను మార్పుటకు కారణములు గలవు గాని ధిల్లి ప్రకటనమునందు కాంగ్రెస్ నాయకులు గూడ సంతకములు చేసివారుగనుక అలహాబాదు కాంగ్రెస్ సభ వారు తీర్మానించునరకు నీ విషయము నాపాయించ వలసినదని మహాత్ముని ప్రతాపిక కోరుచున్నదని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారికి తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ తీర్మానము

అర్ధరాత్రిము గడచిన తరువాత కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు ఈ క్రింది రెండుతీర్మానములను ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

1 "నవంబరు 1 తారీఖున రాజప్రతినిధిచేసిన ప్రకటనను గమనించుచు; కాంగ్రెస్ వారులును, యితర పార్టీ నాయకులును కలిసి డిల్లీలో గావించిన ప్రకటనను విచారించుచు, అటు తరువాత జరిగినసంగతి సందర్భములను గమనించుచు, నాయకుల ధిల్లి ప్రకటనను మార్పుటకు ముందు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి వైఖరి తెలిసికొనుటకు కొంతకాల మాగవలసినదని హితబోధ గావించిన మిశ్రుల వాక్యములను పరిగణించుచు, ఈ కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారి సమావేశము డిల్లీలో కాంగ్రెస్ వారు లభించించిన పద్ధతిని సమర్థించుచున్నది. వర్కింగ్ కమిటీవారి యంగీకారము రాబోవు భారతదేశమునందలి జరుగునంతవరకే యని స్పష్టముగా తెలిసికొనవలెను."

(2) రాత్రి 1-15 నిమిషములకు సభవారు ఏకగ్రీవముగా నీక్రింది తీర్మానము సంగీకరించిరి:—

"రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గూర్చి యిటీవల పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చ సభవారికి సంతకమును, అసంతృప్తిని కలుగజేసినది. ఐనను నాయకుల ధిల్లి ప్రకటనమును సమర్థింపని సభ వారు నిశ్చయించుచున్నారు. మరియు ధిల్లి ప్రకటనమునకు తర్వాత సమగ్రమైన ప్రత్యక్షతర ఘోషంగడుగుగా యని మేము చూచుచున్నాము."

నాయకుల మహాసభ

అలహాబాదు, నవంబరు 18:—ధిల్లి నాయకుల ప్రకటనకు సంతకముచేసినవారి సభ శ్రీ పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి ప్రభుత్వము ఈ సాయంత్రము సమావేశమయ్యెను. కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులలో నింక తొమ్మిదగురు సభ్యులంకరించిరి. వారు, గాంధీ మహాత్ముడు, డా॥ అన్నాభీ, పండితహులవ్యా, సేబ్ జమ్మన్ లాల్ బజాజ్, డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య, మఖ్దూం చంద్రబోసు, జే. యస్. నేనగపా, మాలానా అబ్దుల్ కలం ఆజీజ్ గారలు, సర్ తేజబహదూర్ సప్తా, మహమ్మదాబాదు మహారాజా, సచ్చిదానంద సింహా, రాయ్ రాజేశ్వరబలి, కలకందర్ రాజా, వేమవరపు రామదాసు చంకుర, ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, మాలానా యాహూ హుస్సేన్, కిద్దాస్వామి, డే ర్వాన్ నీ మొదలగు నాయకులు 81 మంది సభకు దయచేసిరి. పత్రికా విలేజులను సభకు రానివ్వలేదు కాని ధిల్లి ప్రకటనము నామోదించిన తేదీనిని యు. లండను లో జరుగు రాండుటేబిల్ సమావేశమునందు రాజీయ ఫై దీలనందరి విమర్శించేసినగాని భారతీయులు వెడలరాదనియు కాంగ్రెస్ గును కొందరుచేసిన నూచనపై చర్చజరిగవని తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసుమహాత్మునిచేతను పండితమోతీలాల్ గారిచేతను ముందుగా ధిల్లి రెండు మూడునామ సభవారియెదుట ప్రకటించబడుచున్నది. ఆ రెండుప్రకటనలను ధిల్లి ప్రకటనను

సమర్థించుచు, అలహాబాదు కాంగ్రెస్ సభకు మార్పు లేమియు చేయబడరాదని స్పష్టముచేయుచున్నది.

చర్చ వివరములు

అలహాబాదు, నవంబరు 18:—మూడుగంటలచర్చ జరిగిన తరువాత సభవారు భోజనమునకు లేచిరి. భోజనానంతరము సభవారు అర్ధరాత్రివరకు చర్చించి అందరకు అనుకూలముగా విధానము నొకటి త్రొక్కెదరు. సభకు పత్రికావిలేజులను రానివ్వలేదు గనుక జరిగినవిషయము వాస్తవముగా తెలియలేదు. ఐనను యీ క్రిందివిషయములను అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి కనుగొనెను.

సభను ప్రారంభించుచు, రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గూర్చి పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చల వలన చేర్చబడిన పరిస్థితులను విచారించుటకు సభసమావేశపరచబడినదియు, కొన్ని కాంగ్రెస్ కమిటీలు ఆమోదించిన తీర్మానములను సమస్యను పునరాలోచించుననినగతి యేర్పడినదనియు, సభాధ్యక్షుడగు మోతీలాల్ నెహ్రూ చెప్పిరి. కాంగ్రెస్ వారు సమిష్టి బాధ్యతగలవారగుటచే చర్చలలో పాల్గొనరనియు, సాయంత్రము జరుగు కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీవారు తమయభిప్రాయమును స్పష్టముగా తెలిపెదరనియు వారు చెప్పిరి.

సప్తాగారి సలహా

అధ్యక్షుని యాహ్వానముపై సర్ తేజబహదూర్ సప్తాగారు లిఖిత పార్టీ యొక్క అభిప్రాయమును వ్యక్తపరచిరి. ధిల్లి, ప్రకటనను స్థిరపరచు వలసినదనియు, అప్రకటనలోని మరతు లంగీకరింపబడినగాని రాండుటేబిల్ సమావేశమునకు రామని తీర్మానించి స్థిరగతులను క్లిష్టము చేయవలసినదనియు వారు సభవారికి సలహా నొసంగిరి. ధిల్లి మరతులనే యంగీకరింపవలెనని పట్టుబట్టినచో భారతదేశముయొక్క శత్రువుల చేతులలో జిక్కుకొనిన వారమగుదుము. అందరకు అంగీకారమునకు మరతులను బ్రిటిష్ వా రామోదించినచో తాము సైన్యము జూపి సభ కే పోకుండురు. మొదటనుండియు మరతుల సంగీకరించవలెనని చెప్పుటయు, అదియు భారతదేశమునెడల సానుభూతి వహించిన లేవరు పక్షము వారి విషయమై యిట్టి మరతులను పెట్టుట వివేకమార్గము కాదనియు సప్తాగారు చెప్పిరి.

మాలవ్యాగారు సప్తాగారితో నేకీభవించుట

సర్ తేజబహదూర్ సప్తాగారి యభిప్రాయములో నేకీభవించినదియు, తాను రాజప్రతినిధితో ముచ్చటించినప్పుడు వారి సద్భావము బాగుగా వ్యక్తమయ్యెననియు, పండిత మాలవ్యాగారు నుడిచిరి. రాండుటేబిల్ సభ జరుగుటకు యింక కొంత కాలము జరుగును. భారతదేశములో కాంతవాతావరణము నెలకొల్పుటకు అనవసరమగు మరతులను అంగీకరించుటకు లేవరు ప్రభుత్వమునకు కొంత వ్యవధి కావలెను. రాజప్రతినిధి భారత నాయకులతో మరలసంప్రదించి కార్య పద్ధతులను నిర్ణయించుట కిచ్చవడును. తత్తేజము కొన్ని మరతులు అంగీకరింపబడవలెననినచో రాజప్రతినిధి ప్రయత్నముల కాలంకము కలుగవచ్చును.

రాండు టేబిలు సమావేశమునందు పాల్గొనరాదు

వివేకవాదులిట్లు హితబోధ చేయుచుండగా, తీవ్రవాదులగు అభయంకర్ గారు (నాగపురం) బొంబాయి స్వాతంత్ర్య సమితి అధ్యక్షుడును, కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షుడును అగు శ్రీయుత జమ్మ దాసు మోతీలాల్ గారును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకే ప్రయత్నములు సలుపవలెనని వాదించిరి. "డిసెంబరు 31 తారీఖులోగాగాని, అంతకు ముందేగాని అధినివేశ ప్రతి సత్తి భారతదేశమున కొంగనిచో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించవలెనని కలకత్తా కాంగ్రెస్ తీర్మానము తెల్పుచుం

డెననియు, రాజప్రతినిధి ప్రకటనపై పార్లమెంటు చర్చల వలన 81 డిసెంబరు తారీఖున పూర్వమే అధినివేశ ప్రతిపత్తి నిరాకరింపబడెననియు వారు వాదించి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నకు మాత్రమే ప్రయత్నించుట తమ ధర్మమని స్పష్టము చేసిరి.

కేల్ కర్ గారు ఐకమత్యమునుకోరుట

నెహ్రూకమిటి నివేదిక రచింపబడినప్పటినుండియు దేశములో నన్ని పార్టీలను ఐకమత్యము కుదిరవనియు, ఆభావమునే ఆన్ని పార్టీలవారును సహించియుండవలెననియు కేల్ కారుగారుచెప్పిరి. ఏలననగా లండన్ సభలో గూడ భారతీయులు నెహ్రూనివేదికనే యామోదించవలసినదని భారతీయులు కోరవలసియుండునని కేల్ కారుగారు చెప్పిరి.

రామదాసుపంతులుగారు

ప్రభుత్వమువారంగీకరించ వలసినదని మనము చెప్పిన మరతులు అన్ని పార్టీలవారికి గూడ అంగీకార యోగ్యములైనవనియు, కావున యిప్పుడు నిర్ణయించబడిన మరతులు ప్రభుత్వమువారిచే సంగీకరింపబడెనని తృప్తిలేనిచో యే పార్టీవారు గూడ సభలో పాల్గొన వలెదనియు వేమవరపు రామదాసు గారు అభిప్రాయపడిరి.

అనలు మరతులే అవసరము

ప్రభుత్వమువారు సభలో పాల్గొనుటకు మరతులేమియు పెట్టలేదు గనుక, సభ యీవరకు లంగీకరింపబడిన మరతులను చెప్పుట పాడిగాదని ఖువాషీగారు చెప్పిరి. రాజకీయ ఫై దీలదరను, విచారణలో నున్నవారి నందరకు విడుదల చేయవలెనని యనుట వ్యాధియు కాదనియు సీనత్ కోడల్ 124 ఏ. అనగా రాజద్రోహ నేరములకు శిక్ష ననభవించు చున్న వారిని విడుదల చేయవలెనని యడుగుట మంచిదనియు మహమ్మదాబాదు రాజాగారు చెప్పిరి. సంయుక్త రాష్ట్రములలో నిడివరకు మంత్రిగా నుండిన రాజేశ్వర బలిగారు మహమ్మదాబాదురాజా తో నేకీభవించిరి.

గాంధీ మహాత్ముని యభిప్రాయము

కాంగ్రెస్ మహాసభవారి యభిప్రాయమును గమనింప వుండవలసియు, అలహాబాదు కాంగ్రెస్ మహాసభయేమి నిర్ణయించునో తెలియదనియు, కలకత్తా కాంగ్రెస్ మహాసభలో నిర్ణయించినట్లు డిసెంబరు 31 తారీఖువరకు ఆగియుండుట తన యభిప్రాయమనియు గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పెను. మహాత్ముడిట్లు చెప్పుటవన వర్కింగ్ కమిటీవారు లభించింపవలసిక విధానము స్పష్టమయ్యెను.

జవహర్లాల్ గారి రాజీనామా

కాంగ్రెస్ మహాసభాధ్యక్షులను నిర్వహించుటకు తనకవకాశముండవలెనను ముఖ్యకారణముచే శ్రీయుత పండిత జవహర్లాల్ గారు తన కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా నిచ్చెనని యిప్పుడు యాభియోగి. ధిల్లి ప్రకటనతో సంతకము చేసిన వారిసభలో రాజప్రతినిధి ప్రకటననుగూర్చి తన యభిప్రాయమును, తాను నాయకుల ప్రకటనలో సంతకముచేసిన కారణములు మొదలగు విషయములను జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు విశదము చేయుదురని బాగుగా తెలిసిన కాంగ్రెసువారు తలచుచున్నారు. కావున వారు ప్రకటనకు ప్రతికూలముగా వెళ్లుదురనుట సంభవించుకొండదు.

* * * *

రాజప్రతినిధి ప్రకటన

భారతదేశములో విదేశీయులజోక్యమే పనికిరాదు

హృదయ మోహినిగారు ముస్లిమ్ సమితి
సభలనుండి తొలగి పోవుట

కాన్పూర్:—మాలానాహృదయ మోహినిగారు ముస్లిమ్ సమితిని, అఖిలభారత ముస్లిమ్ సభకును రాజీనామా నిచ్చినారు. ఈ రెండు సంస్థలను రాజప్రతినిధి ప్రకటన నామోదించినదియు, అది తనకిష్టము లేదనియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారతదేశముయొక్క హక్కును సిద్ధాంతమును రాజప్రతినిధి ప్రకటన వమ్ము చేయుచున్నదనియు, రాజకీయ పోరాటముయొక్క ఫలితము నిదేశీయుల జోక్యములేకుండ భారతీయులు తమ పరిపాలనమును జరుపుకొనుటయే మనము నాకు చెప్పుచున్నాము. ఈ కారణములవలన వారు రెండు సభలకు రాజీనామా నిచ్చిరి. (ఫీ. ప్రె.)

శారదాబిల్లు ననుసరింపుడు

రాజప్రతినిధిగా రీ బిల్లున కంగీకార మొసంగినప్పటినుం డియు బ్రాహ్మణులలో కొందరు రోహిణి నును జెరిగియు నున్నందున సమస్తవిధములచేర్చి యాబిల్లు రద్దుచేయుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. మహాజన్లు, వ్యాజ్యములు చేయుట, జప, తపములు, యోగములుమాత్రమే గాక, కసిదీర సంస్కర్తలను భూషించు చున్నారు. కాంగ్రెసువారిని నిందించుచున్నారు. ఇంగ్లీషు విద్య పనికిరా దనుచున్నారు. గాంధీ, నెహ్రూ మొదలగు దేశ వాయుకులే వీరి తిట్లకు లోనగుచుండ యితరజాతుల తల, పదు వాలుగు సంవత్సరములవరకు పెండ్లిచేయనియెడల కొమార్తెలు నీతినియమములు లేక వివాహమేవలదని లేచిపోయి తమ యిష్ట మునచ్చినట్లు సంతరించెదరనియు, వివాహములకు పూర్వమే గర్భవతు లగుదురనియు, యేమేమోచెప్పి ప్రపంచమును భయ పెట్టుచున్నారు. ఇదివరకే రజస్వలానంతర వివాహము లాచ రించుచున్న బ్రాహ్మణేతరులు మొదలగువారి కన్యలెల్ల నీతిమా రులై నారనిగూడ చెప్పి సాహసించుచున్నారు. యుక్తాయుక్త ములు, యోగక్షేమములు, స్వకీయములకు తమ కొమార్తెలపై గల సహజమైన ప్రేమయుగూడ విచారింపకయే విక్రీణి పని పాపలకుగూడ వివాహములు చేయుటకు లొందర పడు చున్నారు. వీరి యారాటములుగాంచి బిల్లున కనుకూలముగా నున్నవారిలో కొందరు భయపడి తాము దైర్యముచేసి నిలచి నను శారదాబిల్లు అమలులోనికివచ్చిన రెండుమాడు సంవత్సర ములకే రద్దుకాగలదనియు, అప్పటికి తమ కొమార్తెలు రజస్వ లులై యుండుటచే వారి నెవ్వరు వివాహములు చేసినారని యు, పూర్వాచారములకు తమ బంధువులెల్లరి సంతకర్తమే వివా హములు చేయుచున్నారనిగూడ వారియొద్ద రజస్వలలైన బిడ్డ లుండరనియు, యీలోపుగా వారికి పుట్టినట్టియు, యిప్పుడు పుట్టియున్న చిన్న బిడ్డలను వివాహమునకుతగిన పదిసంవత్సరము లుండుగలవారగునప్పటికీ బిల్లు రద్దుకాగలదనియు అందులన యిప్పుడు వివాహములుచేసినవారి కేచిక్కునరాక, నిలచియు న్నువారికే సంబంధములు దొరకక బ్రహ్మ సమాజ, ఆర్య సమా జమువారిలో కలిసిపోవలసి వచ్చుననియు భయపడి తాముగూడ అనగా బిల్లున కనుకూలరుగూడ వివాహముల ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. పురుషులు కొంతవరకు దైర్యముగా నుండి నను స్త్రీలు ముఖ్యముగా ముసలమ్మలు భయపెట్టి లొందర జేయుచున్నారు. ఎట్లయినేమి యీసంవత్సరము సంవత్సరాది లోపల బ్రాహ్మణులలో మితిమీరిన వివాహములు జరుగగలవని చెప్పవచ్చును. కానిండు యీ సంవత్సరము అడుపిల్లలకు మహా పుష్పెన సంభవించినది కాబోయి. పూర్వాచారము సనాతన ధర్మములు నశించినవి చెప్పబడు బ్రాహ్మణులు ప్రపంచము పండిత యుండరని చెప్పబడు మిగుల వింతగా నున్నది. బ్రాహ్మణులనగా బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగి పురుషులకు వలెనే స్త్రీలకుగూడ సర్వస్వాంత్రమిచ్చినబ్రాహ్మణులు లేకపోయిన చింతింపవలయునుగాని స్త్రీలకు విద్యాదానము చేయక వివాహ స్వాతంత్ర్యమునీయక బ్రహ్మచారిణులుగా నుండవలచు నవకాశ ముగాని వైద్యవిద్య, ఉపాధ్యాయ వృత్తి మొదలగు వృత్తు లభ్యసించి దేశసేవ జేయు నవకాశముగాని లేకుండ చిన్నతనము లోనే వివాహముచేసి వారి నధోగతి పాలుచేసి తద్దీర్ఘకాలదేశ స్వాతంత్ర్యమునకే భంగము కలుగజేసిన బ్రాహ్మణులు ప్రపం చమునందు లేకపోయిన చింతించువా రుండరు.

నిమ్మజాతులతో కలిసిమెలిసి తిరుగుటకుగాని, వారికి విద్యాభ్యాసము చేయించుటకుగాని బ్రాహ్మణేతరులకు మతవిష యమునం దధికారమిచ్చుటకుగాని ప్రాబులోనే భర్తృమగ్లోల్పా యన పనిపిల్లలకు మరల వివాహము చేయుటకుగాని అంగీకరిం పకుండుటయే సనాతన ధర్మము లైనయెడల అధర్మము లుల్లం ఘించుటకు సందేశింప నవసరములేదు. నియోగి, వైదిక భేద ములనల ఒకరుచేసి నంటకమునే మరియొకరు భుజించుటకు సమ్మతించినట్టియు, వైష్ణవ, శైవ, స్మార్త, వైఖానస, శివబ్రా హ్మణ, విశ్వబ్రాహ్మణు లనబడు వారిలో అహింసావ్రతులను కర్మిష్టులను ననువారైన యేకపక్షిని గూర్చుండి భుజించుట కైన యిష్టపడనట్టియు, గ్రుడ్డి, నూగ, చికాంబులైన బాలిక లకు వివాహముచేయుకపోయిన తప్పులేదని తీర్మానింపబలనట్టి యు, బ్రాహ్మణులు, శోరణుగని పసిపాపలను గ్రుడ్డివారికి కుంటివారికి కూడ వివాహములు చేయుచుండ చూచుచు నూర మన్న సనాతన ధర్మ పరమరాజులు శారదాబిల్లువల్ల బ్రాహ్మణే కము పోవుచున్నదని గోలచేసినంతమాత్రమున ప్రపంచము వమ్మ జాలదు.

బ్రాహ్మణులలో కొంతమందివిచారింపచున్నను ఈశాన రాబిల్లు పూర్వములకు హిందూదేశమేగాక ప్రపంచమంతయు ఇట్లే పించుచున్నది. స్త్రీలకు సుధర్మములునున్నవి. ఇంక మాత్రమునే స్త్రీలకు వివాహములు సూచితములు. వివాహకాంక్ష పురుషులకు నలెనే స్త్రీలకుగూడగలదు. ఇష్టం దు మొదలగు పాశ్చాత్యదేశములలో కొంతకాలమునకు బిడ్డలు కను స్త్రీలే యుండవలసియు దా ని కొలయు ప తి వివా

హములే కారణములనియు అటువంటి స్త్రీలే యీ బిల్లులన మనకు సంభవించుననియు నొకరు వ్రాసియున్నారు. అట్టి సీతి మనకుగాని మరి యేదేశమునకుగాని నెన్నటికిని సంభవించదు. పురుషులనలెనే స్త్రీలలోగూడ కొందరు ఆవివాహితులై యుం దుటమాత్రము సంభవించును. అది అవశ్యము జరుగవలసినమాత్రే, స్త్రీలలో కొందరు వివాహము మానిననే తప్ప స్త్రీజాతియు పురుషజాతియుగూడ నుద్ధింపబడదు. గొప్ప వైద్యాలయ ములు, విద్యాశాలలు హిందూదేశమునందు కైస్తవ దొరనామ లచే నిర్వహింపబడుట చూచుచున్న మనము మనపైందన్నస్త్రీ లు అందులో ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణస్త్రీలు కొందర్ల నను వివాహములు మానివేసి విద్యావంతులై యిటువంటి గొప్ప సంస్థలు స్థాపించుట మనము కోరదగినదే.

నూటమాటకను సంస్కర్తలను యీ సనాతన ధర్మపరా యులు బహువిధముల నిందించుచున్నారు. సంస్కర్తలే తేకున్న దేశ మింతమాత్రమైనను బాగుపడెడిదికాదు మన ఆర్యభావలయం దభిమానము, జాతీయతయందు ప్రేమయు గలిగి యింగ్లీషువిద్యల నభ్యసించి విదేశము కేగివచ్చి పత్రికలు స్థాపించి, గ్రంథములు స్థాపించి, జాతి ద్వేషమును చాల వరకు పోగొట్టుకొనిన సంస్కర్తలే మనకు కావలసియున్నారు. మరియు మహానుభావులగు, బుద్ధుడు, కంకరుడు, రామానుజుడు, మధ్యమని, రాజా రామమోహనుడు, దయానంద సరస్వతి, విద్యా సాగుడు, అప్పయ దీక్షితులు, వీరేశలింగం వంతులు మొదలగువా రెల్లరు సంస్కర్తలు. మహాత్మా గాంధీ, నెహ్రూ, మదనమోహన మాలవ్యా యిత్యాది అధుని క దేశారాధకు లెల్లరు సంస్కర్తలే.

ఎందరెన్ని సంస్కరణములు గావించినను మన దేశము నందు స్త్రీలకు వివాహమునందు స్వాతంత్ర్య మియ్యకుండుటచే యేసంస్కరణమును పూర్తిగ జమును గాంచలేదు. నాహు భావులైన శారదాగారు మహా సంస్కర్తలు గావించబాలని వివాహసంస్కరణమును గావించి ధన్యులై వారు. ఇందులన హిందూదేశమందలి స్త్రీలు దుర్బలంబడినారు. బీదనాటికి వివా హములన్న భయము పోయినది. “పూర్వమెల్ల జేరి పురుషుడై జన్మించు, పాపమెల్ల జేరి పరకు సతీచూ”నన్న లోకోక్తి వర్ధమై నది. బాల వితంతువుల సంఖ్య తగ్గినది. స్వల్ప వివాహములూ పుమాసినవి. కన్యావిక్రయములు నశించినవి. వికలాంగులు వివా హ బంధములనుండి విడిపోయినారు. కేదేల దేశ స్వాతంత్ర్య మే యీ బిల్లులన లభించుచున్నప్పుడు మనము చింతింపవల సిన పనిలేదు. కాబట్టి పూర్వాచార పరాయణులగువారి హడా వుడుంకును, జపతపములకును భయపడ నవసరము లేదు. మన హిందువులలో కొందరు త్వరపడి వివాహములు చేసినను కావలసి వంత సంఖ్య గల బ్రాహ్మణులు రజస్వలానంతరమే వివాహ ములు చేతురు. వెనుకటివలె రజస్వలానంతర వివాహములు చే యువారల యిండ్లకు బంధువులు రారన్న భయములేదు. 1930 సం॥ ఏప్రిల్ మొదలు శాశ్వతార్థంభునము చేయుటకు కొండకు ప్రయత్నించినను ఆ పని సాధ్యమైనది కాదు. నడువుయొక్క తల్లియు, తండ్రీయు, మరుడును ఆతని తల్లితండ్రులను ముఖ్య ముగా పురోహితులును గూడ యేకమై జైలు నకు ను జరిమానాకును సిద్ధపడినగాని శాశ్వతార్థంభునము వీలులేదు. ఇంతటి యొకమత్తయు మనబ్రాహ్మణులలో యెన్నటికిని కుద రదు. అంతటి యొకభావమే యుండినయెడల మనకు స్వరాజ్య మే లభించియుండేది. విద్యావతియు, రూపవతియు, ప్రాధ యునగు బాలిక తమ్మవరించుటకు సిద్ధముగా నుండగా బంధువు యొక్క తల్లిదండ్రులు తనకాశ్చక్రీడి కన్యాదానము చేసె దిమని చెప్పచుండగా, వివాహమున్న యేమియో యెరుగని బాలికను పెండ్లి జేసికొని బంధుమిత్రాదులతోడను పురోహి తునితోడను తల్లిదండ్రులతోడను జైలుకు పోవుటకు సిద్ధపడు నా శవ్యరు నుండబాలరు.

కాబట్టి శారదాబిల్లునకు వ్యతిరేకముగా దేనిధమైన ప్రచారమును గావించవలసినయు, అట్టి ప్రచారమునకు భయ పడవలసినయు బ్రాహ్మణులను వినయముతో ప్రార్థించు చున్నాను.

యేటుకూరు సీతారామయ్య, నిటుకూరు, నంటూరుగూడ.

రాజప్రతినిధివర్తమాన

బాలభటుల కడకు అకస్మాత్తుగా వెళ్లటం
పూనా, నవం 17:—హిందూయినుండి పూనాకు వెళ్లు చున్న రాజప్రతినిధిగారి రైలుబండిమార్గములో నాల్గూలో పది నిమిషములకాలము నిలిచినది. జి. పి. వి. బాలభటులు 400 మంది సమావేశమనే విడివిడియైవారుని విని, రాజప్రతినిధి స్వేచ్ఛను నుండి వెకిలియి. బాలభటులకు అకస్మాత్తుగా వెళ్లిరి. హిందూ యు రాజప్రతినిధి బాలభటుల సంగతి గాత్రమున నిలిచి మును వెంకటేశ్వరస్వామిని చూచి స్వాగతముగారిరి. అయితే నీమూలభించి యాయనందమునకు బాలభటులు నిక్కిరి సంతసించిరి. భారతదేశ ప్రధాన బాలభటులొక్కొక్కరూ రాజ ప్రతినిధి వారితో కొన్నిముట్లబలికి. తిరుగ తిరుబండికి వెడలిరి.

“హిందూదేశ దారి ద్రవ్యమునకు బ్రటిషువారే కారణభూతులు” అని వచించుట రాజ ద్రోహమా?

జ్ఞానాంజన నియోగీగారి రాజద్రోహకేసు విచారణ కలకత్తా, నవంబరు 18:—జ్ఞానాంజన నియోగీగారు నంగరాష్ట్రమునందు ప్రముఖులైన కాంగ్రెసు నాయకులు. గత జూనునెల 16 తేదీన బాబాసాహెబునందు కలకత్తాలో దేశ బంధు దాసుగారి సంస్మరణార్థము జరుపబడిన సాంవత్సరికో త్సవసభయం దుపన్యసించిరి. భారతదేశ దారిద్ర్యమునకు బ్రటిషు పరిపాలన మెట్లు కారణభూతుమయ్యెనో విపులముగా ఆయుప న్వాసములో వివరించిరి. ఈ యుపన్వాసము రాజద్రోహపూరి తమని వారిపై సేరాకోపణ చేయుటయే అలీపూరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారగు ఏ. కే. యల్. ముకర్జీగారి యెదుట కేసు విచారణయగుచున్నది. సాక్ష్యవిచారణవై రాలు పూర్తియైనవి ముద్దాయియగు నియోగీగారు తమ సేరనిరూపణమును ఖండించుచు నిట్లు కోర్టులో వాదించిరి.
స్వాతంత్ర్యము కావలెనని కోరు యే సేగమైనయెడల సేను సేనుడనే. అట్టియో మీయిష్టమైయెడల నన్ను శిక్షింప వచ్చును. సేను నాయక స్వాసములో అతిశయోక్తులను పలుకు వాడను కాను. కొంతసేర కే నిజముగల విషయములను సర్వస్వ వర్తించు సిద్ధాంతములను అంగీకరించువాడనుకాను. భార దేశైశ్వర్యము బ్రటిషు పరిపాలనాధికారమువల్ల వీరితిగా హరింప బడినదో, వీరితిగా దారిద్ర్యదేవత యీదేశమును ఆవరించి దో చరిత్రాధారములవల్లను లిఖితప్రమాణము లగు సర్కారు లెక్కల ఆధారమువల్లను సేను రుచిపుచేయుచున్నాను. ఇది నిర్దుష్టమైన సత్యములు. సత్యముపలుకవాడు దోషియని మీరు ఎంచెడిదల సేను దోషినికానని వాదించుట కవకాశమేలేదు. నాదేశమును విదేశీయప్రభుత్వదాస్యశృంఖలములనుండి విడిపిం చుటయే నా సంకల్పము. దేశీయదారులకు పరరాజ్యపరి పాలనలన కలుగుచున్న అపకారములను బోధించుటకు నాకు జన్మస్వాతంత్ర్యము కలదు.
బ్రిటనుదేశమే భారతదేశాధి కాభివృద్ధికి ప్రబలకేంద్రపు రస్యవారుగాని, జర్మనీవారుగాని, ఫ్రెంచివారుగాని యీ దేశసాభాగ్యమునకు కేంద్రపులుగాలేరు. అని సేను నాటి యుప న్వాసములో చెప్పినవాక్యములు సత్యసమన్వితములు. అట్లు సేను చెప్పునన్వాయమనియే సమరింపదగియున్నది.
తీర్పుచెప్పటకు వాయిదావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

విట్టి కమిషను విచారణ

అహమ్మదాబాదులో
పనివాండ్లు కొందరు చేసిన విజ్ఞాపన
అహమ్మదాబాదు, నవంబరు 18:—భారతదేశ కార్మికుల కష్ట సుఖములనుగూర్చి విచారణ చేయుటకై వచ్చిన విట్టి కమిషనువారి యెదుట సాక్ష్య మొసంగుటకై నిరంకరిం చుచు కార్మిక సంఘములవారు బహిష్కరణ మొనర్చిరి. కాని, బట్టలసేత ఫ్యాక్టరీలలో సేతపనివాండ్లను మహమ్మదీయులు కొందరును, హిందువులు కొందరును మాత్రము ఒక విజ్ఞాపన నివేదించుకొనిరి. ఆ విజ్ఞాపనలో యీ క్రింది విషయములను నివేదించితి.

మాకు బాధ్యతలేని ప్రమాదములకు మాకు బిల్లు అధికా రులు అమితమున బాల్కునాలు విధించిరి. మిల్లులలోనిపనివాండ్ల ఆరోగ్యస్థితిని పరీక్షించుటకును, పనివాండ్లయిండ్లకు వచ్చి ఉచితముగా బోషణముల నిర్వహించును, సర్వదా ఇందుకోరకై పనిచేయు వైద్యులు నియమింపబడవలెను.
కాఫీదుకాణములు, టీదుకాణములు వ్యాపార లాభ ముకొరకుగాక పనివాండ్లకోరకై ప్రత్యేకముగా ప్రతి ఫ్యాక్టరీకి అనుబంధముగా నేర్పించు చేయవలెను.
పనివాండ్లకు బాధ్యతలేకగానూల విచ్చినప్పుడు ఉచిత ముగా కోర్టువ్యవహారములందు చరచాల నిచ్చుటకై ప్రిడెట్ల ఉండవలెను. ఆరోగ్యపరమైనవిషయంబుల మైదా పనులకున కార్మికజనుల పిల్లల విద్యాభ్యాసం సౌకర్యములకును కావలసిన ద్రవ్యముకోరకై మిల్లుదారులు కొంతవరకు ఇవ్వవలెను.
కాఫీలీ కాలోకో మిల్లు ఏజంటుగారగు నేలు అంక లాలు తరభూయిగాను ఇల్లు కావ్య మిచ్చుం :—
పనివాండ్ల నివాసముకోరకై యీ కాలోకో మిల్లులలో ఇండ్లను కట్టించియిచ్చిరి. ఇండ్లను కట్టించుటకును, పనివా రు సహకారపరపతిసంఘములతోవివాద కారే వచ్చుకొనటకు యముచేయుచున్నట్లును.
విట్టి కమిషను సభ్యులగు వి. యస్. శ్రీనివాస శా గారు కొంతమే అస్వస్థులుగానున్నారు. కబిలీవారు బా డు మహమ్మదు పోనున్నారు. (ఆ.

సి. వరదరాజులు,
సహచర్యం

భవానీ ఫిల్మ్ కంపెనీ

నెల్లూరి లో ప్రారంభోత్సవము

సత్యమూర్తిగారి హెచ్చరిక

నెల్లూరు, నవంబరు 18:—

శ్రీయుత ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేటియనవయము 11 గంటలకు పెహదరుపల్లె ప్రక్కన నెల్లూరు చేరి. వారితో గూడా భవానీ ఫిలిమ్స్ కంపెనీ షేజీంగు డైరెక్టరుగారగు అంజనేయులుగారు దయచేసిరి. దుర్గమెట్టులోనున్న కంపెనీ ఆఫీసునకు సత్యమూర్తిగారు పూర్వోక్తతో గొనిపోయిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు ఆఫీసు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. అచ్చటి నుంచి వివాదము కనిపించుచున్నది. జరిగిన పురజనుల సభకు వెడలియచ్చుట సుసన్నసిందిరి. పురజనులు కలుపుకు వచ్చియుండిరి.

సత్యమూర్తిగారు గంభీరముగా నుపన్యసించుచు కంపెనీ యొక్క యాశయముల చెలిపిరి. వీనియూ యాక్షర్యమునందుచు, వారి కైసావర్ణములను గురించియు, ప్రస్తుతము విచ్చుచున్న పటములను గురించియు ముగ్ధులందుచు ప్రస్తుతము మనదేశము నందు చూపబడుచున్న పటములంతయుంచి వికారియు, మన శీలితమును, నా గరికతను, అవి సరిగా ప్రదర్శించుచుండలేదనియు నుడివిరి. పాశ్చాత్యుల ములుమాడా వారిశీలితము యధావిధిగా జూపించుటలేదనిరి.

సత్యమూర్తిగారి యుపన్యాసంతరము మేక్సుపియరు యం. ఆక్టరు కంపెనీ మేనేజరును, అను వెంకటారావు గారు కంపెనీ వివరముల చెలిపి, సత్యమూర్తిగారికి తమ కృతజ్ఞతను చెలిపిరి. వీనిమాటలు ప్రాప్తములగుచు వెట్టిన అడ్డంకులను ప్రజలకు చూపింపికి నచ్చుటలో యిబ్బందికలెనని.

చిట్టలుకలిగిన ప్రారంభోత్సవము బాగుగనే జరిగినది. సత్యమూర్తిగారు వుదయం కలకత్తా మెయిలులో చెన్న పురికేగిరి. సభాంతమున సత్యమూర్తిగారు కంపెనీకి శ్రేయస్సు కలుగుగాకయని కోరుచు, నెల్లూరు ఇండియా దేశముయొక్క 'హోలీవుడ్' అయినచో తనకు సంతోషముకలుగునని నుడివిరి. (తంత్రీవార్త.)

అలహాబాదు, నవంబరు 16:—అలహాబాదునందలి హిందూకళాశాల విద్యార్థులు కార్తీకపూర్ణమినాడు నెలపు ఇవ్వవలయునని కళాశాలాధికారులను కోరిరి. కాని అధికారులు అందులకు అంగీకరింపనందున విద్యార్థులు సమ్మెకట్టిరి. కొంత మంది విద్యార్థులు పిక్కెటచేసిరి. మధ్యాహ్నమునకి కళాశాలకు వచ్చిన విద్యార్థులసంఖ్య మిగుల తక్కువగ నుండుటచే అధికారులు కళాశాలను అదినమునకు మూసివైచిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ మణిజ్యోతిషాలయము, గుంటూరు.

ఇది మంచి జ్యోతిషాలయమున గొప్ప జ్యోతిషులచే స్థాపితమైనది. ఇందు గొప్ప బహుమతులు, సర్వశక్తులు, కల్పన పొందినవారున్న గలరు. వీరి ప్రశ్నలములా అమోఘములు. మహారాజులు నిర్దుష్టములు. జాతకములా విస్తృతములు, నిరూపణములు. లగ్నములు, గ్రహములు, భావములు, పోషకవస్తువులు, అష్టకవస్తువులు, పద్మలాది సాధనలతో శాస్త్ర సమ్మతముగా సంపూర్ణ జాతకము లుండును.

రేట్లు:— 3 ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ. 1. మహారాజులకు రూ. 2. టూకీ జాతకములు నాడీమాదిరి రూ. 5. ప్రశ్నలనుబట్టిగాని, జన్మకోటిని బట్టిగాని, సంవత్సరఫలం రూ. 3. సంపూర్ణ జాతకములు:— సంవత్సరంవారీ రూ. 20. అంతర్గతవారీ రూ. 30. విదేశవారీ రూ. 60.

ప్రకటన

'బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక'

800 పుటలు.

నెల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాఠ్యము

బ్రహ్మ కల్లూరి వేంకటరామస్వామిగారి కృతము

ఇయ్యది చిన్నయెడల బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెలుగుభాష సర్వసింహాసనమున విద్వాంసులచేతను, జరుపు విద్యార్థులకును నిది వర్తమానోపయోగము. ఈద్వితీయముద్రామం దనేక విశేషములు చేర్చబడియున్నవి.

గ్రంథము కోరువారు త్వరపడుదు.

విభాగము:—

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిడి.

అప్పింటు టి.యూ. బోర్డు హైస్కూలు, కొత్తూరు.

వరుసగా 3 వత్సరముల ఫలితములు ఒకటి కొకటి మించియున్నవి.

సం॥	సం॥ ఆదాయం.	న్యాయపారం.	బోనస్.
1926	6,48,470.	19,25,500.	81-12-24. రు. 12/-100-8
1927	7,18,854.	38,01,500.	81-12-25. రు. 20/-
1928	9,85,501.	6,00,000.	81-12-26. 22-8

ఇండియాలో కెల్ల మిక్కిలి అభివృద్ధిలో నున్న భీమాకంపెనీలో అన్యాయం చేసుకొనుట.

జనరల్ అన్యాయ్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు (అశ్మీరు)

The General Assurance Society, Ltd., Ajmer.

Apply to:—Dr. R. P. Aiyar, Superintendent, 44 Linghi Chetti St. MADRAS or General Manager at AJMER.

భారత అన్యాయ్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్., లాహోరు

స్థాపితము 1896.

చైర్ మన్ : లాల్ హరికిషన్ లాల్ గారు

33 సంవత్సరముల నుండి జయప్రదముగ భీమావ్యాపారము చేయుచున్న

పూర్ణమగు స్వదేశీ భీమా కంపెనీ

1923-వ సంవత్సరములో పాలనిదారులకు రు. 1,000/ లకు సం॥ 1 కి రు. 2 చొప్పున

లాభము పంచిపెట్టినది. ఇంత పెద్ద మొత్తమును లాభముక్రింద పంచిపెట్టగలిగిన

మొట్టమొదటి కంపెనీ ఇదియే.

హిందూ దేశమునం దంతయు సభాభిముఖ, బ్రాంచి ఆఫీసులు చీఫ్ ఎజెన్సీలు, గలవు.

ఆస్తి మొత్తం

సుమారు

ఒక కోటి రూపాయలు

సంవత్సరాదాయం

"

80

చెల్లించిన భీమా మొత్తం

"

62

1928 సం॥లో ఇచ్చిన క్రొత్త పట్టాలు

"

150

సరమగు ప్రీమియములేట్లు. క్రొత్త భీమాల పద్ధతులు. భారతమున సౌకర్యములు. స్త్రీలకుడ భీమా చేసికొనవచ్చును.

సమర్థులగు ఏజెంట్లు కావలెను. (వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు)

పి. కు స్వ స్వామి అయ్యర్,

బ్రాంచి సెక్రటరీ, 81 తంబుచెట్టిబీధి, మదరాసు.

దంతుర్తి శాంతియ్య,

అర్ధసెంటు ఇన్ స్పెక్టరు, సామర్లకోట

ఈ సబ్బును వాడకున్నచో నహజసాందర్యమునల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనినే నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్య సాందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయగలుగును స్త్రీల సాందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు మొగము ముఖ్యలక్షణము.

Let

ఇది చర్మమునకు ప్రకృతిమను న్యుదాత్మమును నెప్పై తమగూడ యెల్లప్పుడును కలిగించును. అతిమనోహర

ERASMIC HERB SOAP

మైన ఈ సబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మరంధ్రములను కుగ్రహములచేత చర్మములోని టిన్యూలకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. సుఖమున యువ్వనసామర్థ్యమునుపొందినది వాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటనలన చర్మము యెల్లప్పుడు మృదువుగాను సుందరముగను యుండును.

Made in England by the Manufacturers of the famous Erasmic Toilet Specialties

డాక్టరు సత్యపాలుగారి అప్పీలు

న్యాయమూర్తి జఫరాల్లీగారి తీర్పు

లాహోరు హైకోర్టులో డాక్టరు సత్యపాలుగారి తరఫున దాఖలుచేయబడ్డ అప్పీలులో న్యాయమూర్తి జఫరాల్లీగారు యీ క్రిందివిధమున తీర్పుచెప్పిరి:—

ఈ కేసునందలి అప్పీలుదారుడు పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రముఖులలో నొకరయిన డాక్టరు సత్యపాలుగారు. 1929 సంవత్సరం మార్చి 10 వ తారీఖునాడు ఢిల్లీయందలి రాజ్ గోల్ టలో జరిగిన బహిరంగసభలో నాతడు మాట్లాడియుండెను. ఈ యుపన్యాస పరిణామ మేరకు, ప్రభుత్వమువారి యంశీకారము బడసి ఢిల్లీ పోలీసు నూపరింపెండెంబు యీతని మీద హైందస్ కోస్తా సెక్షన్ 124 ఏ సెక్షన్ ప్రకారము రాజద్రోహకరమైన వుపన్యాసమునందలిని ఫిర్యాదుదాఖలు చేయుటకు ఢిల్లీ అడిషనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ ఫిర్యాదును విచారించి సత్యపాలుగారు నేరమొనరించిన నిర్ధారణకు వచ్చిరి. సత్యపాలుగారికి 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు, 500 రూపాయల జరిమానా యను విధింపబడెను. ఇదివాచా నమూనాకానియెడల యింకను ఆరు నెలల కఠినశిక్ష యనుభవించవలయుననిరి.

క్రిందికోర్టు విచారణ

ఉపన్యాసముల వర్తమానా మట్లాడిరి సి. ఐ. డి. రిపోర్టరు లా వుపన్యాసమును సంక్షిప్తతరణ మొనరించి, వర్తమానా ప్రతి నొకదానినీ, అంగ్ల క్రిష్టమా ప్రతి నొకదానినీ రియారు చేసిరి. ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున సంక్షిప్తతరణ మొనరించిన ముఖ్యమైన సాక్షి. డాక్టరు సత్యపాలుగారితనిని గాని, మరియుతర ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులనుగాని క్రాసుపరీక్ష చేయలేదు. తనతరఫు నైనా యెవరిని సాక్షులను పిలువలేదు. త న్ను మా జిస్ట్రేటుగారు పరీక్షచేయగా అంగ్ల భాషలోని క్రిష్టమా తన వుపన్యాససారాంశమును సరిగనే యొసంగుచున్నదని వారు నడిచిరి. “ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము కేలము అసంతుష్టికరమైనది. దీనికిబదులు స్వరాజ్యముండవలయును,” అననదియే, ఉపన్యాసమునందు వెల్లవచ్చుచున్న ముఖ్యభాషమలనియ, స్వరాజ్యమునగా నిదేశియుల యధికారమునకు లోబడక భారతీయులే భారతదేశమును పరిపాలించుట యని తనయుద్దేశ్యమనియ వారు తమ లిఖితవాక్కులమున నొప్పుకొనియున్నారు. ఇట్టి సందర్భములో వుపన్యాసవివరణ సరియైనదనియే, క్రిందికోర్టుగాని, నేను గాని, భావించి, 124, ఏ. ఐ. పి. సి. క్రింది యీ వుపన్యాసము రాజద్రోహకరమగు నాయను విషయములో తీర్మానమునకు రావలసియున్నది.

నా జిస్ట్రేటుగారు దోహదోపదేశమును పదివి వినిపించగా, సత్యపాలుగారు వాదనయేమియు చేయక తగినయేర్పాటుల చేసికొనుటకై వాయిదా కోరిరి. నా జిస్ట్రేటుగారు దీనికి నొప్పుకొనిరి. కాని నెంటునో వారిజామీను పత్రమును రద్దు పరచివేసి, వారిని ఎరస్తుచేయమని యాజ్ఞాపించిరి. ఈసంగతి వివరగానే డాక్టరు సత్యపాలుగారు వాయిదాకోరకు తాముజేసిన ప్రార్థనను వుపసంహరించుకొనిరి. అప్పీలుదారునికి ప్రతివాదన మొనరించుటకు తగిన యవకాశములకు కలుగజేయ లేదని యీతని న్యాయవాదియగు డాక్టరు గోకుల చంద్ నరంగు గారు చెప్పుచున్నారు.

జామీను రద్దుపరచవలసిన యవసరము లేదు

నా జిస్ట్రేటుగారు అనుకొన్న ప్రకారం జామీను పత్రమును వారులేప్పనిసరిగా రద్దుపరచవలసిన అవసరము లేదనియు కేసు పూర్తియగుచు కలిగి అప్పీలుదారుని జామీను మీద విధించుట వలన చెడుగేమియు కలిగియుండదనియు, నేనీ సందర్భమున నుడువలసియున్నది.

అప్పీలు దారునికి యనుమతులుగానున్న సంగతులనుచువుచు, వుపన్యాసమునంతయు న్యాయమును, విశాలమునగు దృష్టిని పరికించినట్లయిన దానిలో రాజద్రోహము కనుపించదని డాక్టరు నరంగుగారు వాదించుచున్నారు. మరియు న్యాయమూర్తి ఫిట్టుగెరాల్డుగారు ‘మల్టెవాన్’ కేసులో చెప్పినట్లుగా, వ్యాజ్య విషయములో అప్పీలు దారునికి సంబంధించిన వట్టుకు అది విశాలమును, వుదారమునగు విధమున పరికింపబడవలయుననియు, నుడువుచున్నారు. నాయభిప్రాయము, ఉపన్యాసము మొత్తము మీద రాజద్రోహకరముగానున్నదని. ఏలనన, మొదటిసంచి తుదివరకు, ప్రభుత్వము నిరంకుశమైనదనుటయు, అంగ్లేయులకు అంగ్ల పరిపాలకులకు హిందూదేశముయొడలను, అందలి ప్రజలయొడలను, ఆభిమానము సుంకియైనను లేదనుటయు, వారి యుపన్యాసమునందలి ప్రధాన విషయమయియున్నది.

ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమున కేవలము యసంతుష్టిగల రాజకీయప్రచారకుడు జేయునట్టియుపన్యాసమునే తానుజేసి ఢిల్లీని అప్పీలుదారుడు వొల్పుకొనుచున్నాడు. మరియు

స్వాతంత్ర్యముకొరకై గట్టిప్రయత్నముజేసి చూనిని సంపాదించుటలో, తత్ప్రయత్నమున నుగణించుటలో, యశ్యచరమని సభికులకు నచ్చజెప్పుటే యీతని యుద్దేశ్యమని యుపన్యాసము నుండి గ్రహింపవచ్చును. కాబట్టి యుపన్యాసమునంతయు యిచ్చుట నిరూపించవలసియున్నది. అయినచు, దీనిలోనుంచి సంగ్రహించబడిన యీ క్రిందిభాగములే నేను చెప్పినదానిని రూఢి పరచుచున్నవి.

ఉపన్యాసభాగములు

“ఈ యంగ్లేయులు మనలను చాలకాలమునుంచి క్రూరుముగను, నిరంకుశముగను, పరిపాలించుచున్నారు. 150 సంవత్సరములలో ఇండియాకు ప్రయోజనకరమైన వాని నన్నిటిని రూపుమాపి యీ దేశమును బలహీనుముగను, దరిద్రవంతముగను, నిస్సహాయము గను, అనాధగను, గౌరవవిరహితముగను, నిరంకుశముగను, అనమానితగను, జేసివైచిరి. నిరంకుశత్వము ‘హెచ్చుకొలది భారతీయులు తమనిస్వతంత్రధర్మము నెరుంగజాలుదురు’.

దీనికి తరువాత, ఒకమార్గ తొలపైదీక్షి, యీతని భార్యకును జరిగిన సంభాషణ వివరింపబడియున్నది. మార్గ తొలపైదీక్షితన భార్యతోచిన ముహూర్తి అంగ్లేయుని నీడనుయినాసోకు బడికి పంపవలదని చెప్పును. “ఇండియాలో అంగ్ల పరిపాలన తుణకాలమైనా నుండయినపరమలేదు” తన యుపన్యాసమును ముగించుచు వుపన్యాసకుడిట్లు నడిచెను:—“సోదర, సోదరీలు బులారా, దేవుని సాక్షిగా, “ఈసమరక్షేత్రమున ముగిండెలను నుండుచే రంగ్రహారితమైనా యెనరించుకొనెదము; లేనియెడల క్రూరులను, నిర్ణయులనునగు నంగ్లేయులను ఇండియానుండి తరిమి యైనా వేసెదము! అని ప్రమాణము గైకొనుడు”.

అంగ్లేయులకు వ్యతిరేకముగా చెప్పబడిన వై సంగతులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకే వర్తించునని చెప్పనగును. ఈ దేశపు పరిపాలనములో అంగ్లేయులు ముఖ్య భాగస్థులగుటయే యిట్లు చెప్పుటకు కారణము. అప్పీలు దారుని యుపన్యాసమునకు సహజఫలితము, బ్రిటీషు ఇండియాలో చట్టము ప్రకారము నియమితమయిన ప్రభుత్వముపై ఆయిప్తతయు, ద్వేషమును, నిరసన భావమును, నుదయించుటే. అట్లు జరుగవలయుననియే ఉపన్యాసకు డుద్దేశించెనని యనుకొనవలసియున్నది. అయినను 124 ఏ సెక్షన్ ప్రకారము, నాయభిప్రాయములో, గర్వ్యులగు ఉపన్యాస భాగములు వైన నిరూపించినయే యని నుడువవచ్చును. మరియు, నుపన్యాస ప్రారంభమునవాడిన, ప్రభుత్వముతోటి యుద్ధము! యను పదములను, మరియు వాక్యములను, కేవలము అసంతుష్టిగలిగించునట్టి వే కాని, విరోధమును కలిగించునట్టివి గావు. అంగ్లభాషలో ‘వార్’ అనుపదము రూపకాలంకారముగా నెట్లు వాడబడుచున్నదో అట్లే ఉర్దూలో ‘జాంగ్’ అనుపదము వాడబడుచున్నది.

ది. ఆ అర్థముతోనే అప్పీలుదారు డా పదమును వాడెనని పుష్టము. అహింసయే కాంగ్రెసు మతము గావున అప్పీలుదారుడు తన శ్రోతల దౌర్జన్యచూర్ణముల నవలంబించ మని ప్రబోధించియుండజాలదని వాదించబడెను. ఈసంగతి చర్చింపక్కరలేదు. అప్పీలుదారుడు ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పి యిత్నించెనని నాయభిప్రాయము. కాని ప్రభుత్వముపై ద్వేషము, నిరసనభావము, విరోధము కల్పించుటకు ఆతడు చెప్పిన మాటలే సరిపోవు ననుటలో ఏమియు సందేహములేదు.

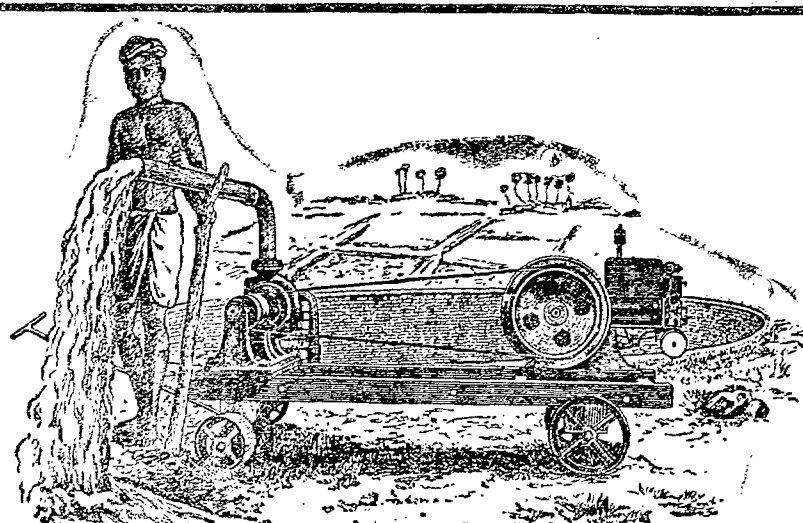
అప్పీలుదారుని తరఫుననే హాజరయిన డాక్టరు మొహమ్మద్ ఆలమ్ గారు వింతవాదన నొకదాని నొనర్చిరి. దానిని గురించి కొంతటాకిగా చర్చింపవలెను. ప్రభుత్వమువారి విధానమునందు మార్పు గలుగుటచేతను, భారతీయులే భారతదేశమును పరిపాలింపవలయునను నూత్రము స్థిరమైనందు నలనను, 1917 సంవత్సరమునాటి హక్కులను బట్టియు, భారత ప్రభుత్వ చట్ట ఉపాధ్యక్షమును బట్టియు, యీ మధ్య రాజప్రతినిధిగారు చెప్పిన దానిని బట్టియు, అధినివేశ పరిపాలన, భారత జాతి హక్కుని నిర్ధారణ అయినందు నట్లనున్న, రాజద్రోహ కాసనము సంపవిత్ర మయిపోయె ననియు; అందుచే బ్రిటీషువారికి భారత ప్రభుత్వముతో సంబంధ ముండగూడదనుటలో నేరము లేదనియు వారు గట్టిగా వాదించుచున్నారు. ఈ వాదనలో సార మంతగా లేదు; ఏలనన, యాతీయమున, ఇండియానుండి అంగ్లేయుల నెడలనడవలయు ననుట యిప్పటి కాసన యీతనుగు ప్రభుత్వమును పడద్రోయు మనుటయే యగును.

శిక్ష తగ్గింపబడుట

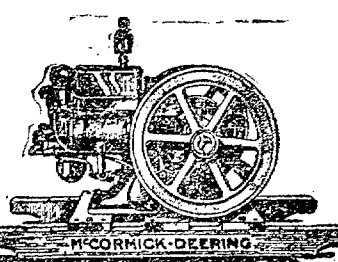
పై చెప్పిన కారణముల ప్రకారము అప్పీలుదారుని దోషి యని క్రిందికోర్టు నిర్ణయించుట సరి యను నిర్ణయమునకు వచ్చుచున్నాను.

కాని, విధింపబడిన శిక్ష మాత్రము చాల ఎక్కువగా కనబడుచున్నది. ఉపన్యాసకుడు వెల్లబుచ్చిన యభిప్రాయము లనే తప్పుబట్టుటకు వీలులేని మాటలతో అనేకులు సర్వసాధారణముగా ఉపన్యాసములలో తెలియజేయుచున్నారు. ఇట్టి యుపన్యాసములను వినుటకు ప్రజలు బాగుగా అలవాటు పడియున్నారు. మరియు ప్రజలలో రాజకీయపరిజ్ఞానము వ్యాప్తి గాంచియున్నందునల భావోద్రేక మంతములువుగా గల్గుటలేదు. ఇంతకుపై అన్యాయమైనకేసు (ఆనండ్కోర్ వర్సస్ ప్రభుత్వము) లో న్యాయమూర్తి ఫార్డుగారు శిక్షను గతించినకాలపరిమితికే తగ్గించివేసిరి. ఆ కేసులో నిందితుడు ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పియుండెను. ఈకేసులో అప్పీలుదారుడు యిప్పటికే నాలుగుమాసములు వైదు ననభివించి యున్నాడు. గతించిన కాలపరిమితికిశిక్షను తగ్గించి జేయుచున్నాడను. అపరాధముగా ధనమును చెల్లించవలసరములేదు. ఇంతమట్టుకు మాత్రము అప్పీలు గెలుంపాందుచున్నది.

(ఫీ తె.)

మా క్ కా ర్ మి క్ డీ రింగ్ ఇంజన్లు

ఎచ్చట నమ్మకముగా పనియొనర్చు పవర్ యూనిట్ అవసరమో, అచ్చటి కనుకూలమైన ఇంజను యిదియే. వెల్కార్ బ్రోస్ బయలుదేరును. కిరొసిన్ చేత పనిచేయును.

1 1/2, 3, 6, 10 హె. పి. సైజులలో తయారైనవి.
మధుర
కోయంబుత్తూరు
బెంగుళూరు
బెజవాడ
అర్జినియూ వీధి, మద్రాసు.
VOLKART BROS
ENGINEERS

ఆంధ్ర గాయకుల 4-వ తీర్మానము

ఆంధ్ర గాయకుల సభవారి 4-వ తీర్మానమును నేను అంగీకరించక పోయినను అట్లు నా ఆనామోదము ప్రకటింపబడక పోవుట కొంచినయము. సభకు అగ్యుత్తులు రాకముందు కొందఱు చేసిన అవినీతికరముల ప్రసంగములు వారియవిద్యను తెలియజేసినది. ఇట్లు ప్రధానముగ జెట్టుకొనిన వీరి తీర్మానములు జన బాహుళ్యము నొందవు. తమబృందముతో నెగ్గించుకొనినంత మాత్రమున ఏ పదిమందో వానిని గ్రహించినను యిట్టివి గాన కళాభిమానుల సేవాత్రము యరికట్టనేరవు. పాటకులు ఒకరి యొకరి నొకరు యనుయతతో మెలకువంతకాలము గానకళ యభివృద్ధి నొందనేరదు. మొన్న సభలందు గానకళగూర్చి మాటోట్టు యుపన్యాసించుటకు తావులేకపోవుటచే మాడరాని నష్టముకలిగినదని చెప్పుటలంపిరి. కాన ప్రదర్శకులు 4-వ తీర్మానము నందువలె తమకు స్వేచ్ఛకావలయునని కోరునది సంగీత కళాభిమానులు ప్రోత్సహించుట లేదు.

కళయనునది మనస్సుల సరికట్టలయినచోనీ ప్రదర్శకులు తలంచునట్లు ప్రజావంతముగ నుండకూడదు. మొదటకు పనికిలుగుకొంది హృదయమునకు బుని తగ్గుచు నున్నది. హృదయమునకు చేసి యెక్కువను కొలది మొదడునకు పని తగ్గుచు నున్నది. ఒకానొక పాశ్చాత్యకావ్యవేత్త "బుద్ధిహృదయములు విషమ ప్రమాణమున (Inverse ratio) నున్నవని లెక్కజేసినట్లు చెప్పినాడు. హృదయము నాకర్షింపలేని కళ వ్యర్థమగుచున్నది. ఈవిషయములో తక్కినలతికళకన్న సంగీతము ఘనతగాంచుచున్నది. భావములను భాగం నెట్లడించగలుగుదునది సంగీతమే కావునను ప్రతిబాతీయు భావనా ప్రకటనమునకు సంగీతము నా భారముగ దీసికొనినాడు. ఇట్టి సంగీతతత్వమును గ్రహింపక పో పాడుపాటకులు మనల నాకర్షింపలేరు. మనస్సు నాకర్షింప నంతకాలము వారిగానము వ్యర్థమగుచున్నది. తానంతటి కష్టముతో నైనను పాడి ప్రజావంతమును ఎదుపుకాలమున జాతులు మార్పులు తాళకాలములమెప్పించి ఘనముగ గానముచేసినను యది శ్రోతలను విలీనులుగ జేయజాలదు. అట్టి గానమున కాశ్వర్యము కెందుదురేకాని తాము మైమరచి సోహత్వమునొందలేరు. రోమరోమమునకు తాననుభవించి యితరులనట్లే యనుభవించ జేయవారి సంగీతము వ్యర్థదాంబిక పుత్తులతో నలరారక స్వక పాలకమైయుండును. అట్లుపాడగలుగు త్యాగయవంతివారికి 4-వ తీర్మానము ప్రకారము నిబంధనలు యాటంకములుగనుండును. కాని ఇప్పటి గాయకులకట్టి యాటంకములుండవని యెంచబడుచు నున్నది. కొందరు అట్టి గాయకులు ఇప్పుడు లేరనికాదు నామతము. పెక్కులు యీ విధమునే సంగీతము ప్రజావంతముననుండుననియు ధనధాన్యాదులగుపాదనమునకు తగినదనియు నెంచువారు కలర నకతప్పదు. ఇట్టివీరు శ్రోతలకు తగినట్లు తమగానము నిమిడించుటే చెల్లు. ఏలనన తాముడెట్లు చెప్పించి పాటకచేరిల నేర్పాటు చేసికొనిన వారిపై వైచి తమడెట్లు పుచ్చుకొని తమదారిని పోవుట యెట్టివ్యాధియమో తెలియదు. తమ యిచ్చవచ్చినట్లు ప్రదర్శింపనిచ్చి తమ బరువును మోయుటకు శ్రోతలగోరుట సాహస మనకతప్పదు. ధనమున కాసించునంతకాలము పాటకుడు శ్రోతల యంగీకారమును బడయువలయునేకాని వారికోరికకడవి లేక గ్రాహ్యముకాని తమ గులక రాళ్లను లేక స్వర్ణప్రయోగములను వారిమోద పొరగైయిట వారిని యుపమానించ బూనుటే. స్వతంత్ర బాటకుడు తనవలెనేను పాడుకొను వీరని పాటకులు భాగింపనోల్లదు. గాయకుడును మృదంగికుడును తమ ప్రత్యేకతావుచు ఒకరినొకరు నయింపబూని గాతీసోకించుచునే యిరువురు కించముకొనుచు సమ్యాలు, ఒప్పులు నుప్పులు, నుడుగుడు నుంచుములు, చదుగుడులు అడియాడితలలని సాలని అనుష్టపనుల డబ్బిచ్చిన శ్రోత కెట్లునుచిందునో! ఏరిని వారించునా రెవరు?

కొందఱు తమ యస్వాదీనపు కలములు రిత్మ లీనముగ వికసింపుకొనటయైన అంతుకనుగను కీర్తనములు పాడుటకుని బంధనలు స్వచ్ఛందములగుచున్నవని చెప్పటకులదు. ఇది భ్రమ యనకతప్పదు. స్వకపోలమై హృదయ భావముండి యూరుచున్న కీర్తనములు కంతమును పాడించునా? కందుచే హృదయమున నవయల్లేయుండగలవా? పెక్కుమంది గాయకులు భూతము నా తెలియు వరకు తాము పాడుకీర్తనములు మును ముందే యాలోచించి ఏర్పరచుకొని ప్రదర్శించుట తిథ్యము. ప్రతిక చేరియందును వీరు పాడుకీర్తనములు కొంతకాలమువరకు ఒక్క విధముగనందినవనునది శ్రోతలకు విదితమే. నేను పాడుకొనునప్పుడెల్ల కంతము నాకయ్యడను యాటంకమునటలేదు. ఈ యాభ్యాసకవిద్య ఒకరిమెప్పుకొరకులేదని నామతము. హృదయము 4 ఎల్లారిలనుకరెరి కంతము కంటకముకానేరదు.

ఇక పల్లవి విషయమైన కాలము ప్రదర్శకములందు తర్కంబడుటయేమేలని దక్షిణమునను ఇచ్చులను నెంచబడుచున్నది. అనగా వినువారు పల్లవికన్న కీర్తనములే ఎక్కువగానందింపనున్నారు. ఇందుచే బల్లవియగుగంటుననియొంద వీరులేదు. గాయకుని ప్రత్యేకతనుగనుటకు వేరుగనేర్పడిన విధ్యంబు

ముచెంత పల్లవి తమయిచ్చవచ్చినన్ని దినములు పాడుట చేట్టుకాని సంగీతమును చెప్తులార గోలి యానందించుటకు వచ్చినవారికి పల్లవి విశంబముగ పాడుట గిట్టుటలేదు. అందుచే అగ్గించుటే మేలు. స్వరకల్పనలు చేయునప్పుడు రాగభావముతో నవి యుండవలయునేకాని పాడియతులములుగ కేకువేసినట్లు యుండుట సంగీతతత్వమునకు విరోధించుటచే శ్రోతలు యానందింవరు.

కావున పాటకులు అభ్యాసకవిద్యయగు గానమును తా మానందించుకొనుచు భగవత్ప్రార్థన కియ్యగొనుటగుమారు యద్రాని ప్రదర్శింపబూని ధనము సంపాదించుటకు యత్నించునంతకాలము స్వేచ్ఛకుకొనుట శ్రోతలు యిష్టపడదు. కావున వారి కనువగువిధమున నట్లుచేయుటే శ్రేయము. అట్లు చేయనిచో తమ సంగీతమును యానందించుయభిమాను బుండరు. పండిత విజయూరి వరాహనరసింహాచార్యులు, సంగీతవిద్యాన, కాకినాడ.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు ఖర్చు 1-0-0; ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి

జాతక మార్తాండము

రివ భాగము అన్ని పాటలను చదివి యిందు ఏలగ్నమును ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో ఆవిని యంతయు మేమలగ్నములగాయకు మీసలగ్నము ఆఖరుచిహ్న యవత్తు ఫలములు సంప్రాప్తముగా క్షణ కార్థములతో వివ్రాయబడినవి. వెల రూ 1-8-0. పాట్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటేశ్వరస్వామి, గోపాలపురం, కొత్త పేటబాద్లు, గోదావరిజిల్లా.

ఈక్రింది తెలుగు ప్రకటనలలో ఆంగ్లముల నవినాశము మూలను నూతన భావములును తెలుతెలుగున కథారూపమున వివరింపబడినవి:—

కమలాక్షి, రాజేశ్వరి - నవలలు

చిత్రకథామంజరి—1-2 భాగములు. నిన్నుచిన్న కథ లిందుగలవు. జనోపయోగములగు విషయములు చెల్లు మఱికొన్ని తెలుగుపుస్తకములును గలవు. ఒక్కొక్కదాని వెల 8 ఆణాలు వలయువారు, ఏకద్యంశక రూ 8కి

రాయసం - మొకటగిల్పుడు, యం. యె. బ్రాడీ పేటి, నంటూరు ౭ని వ్రాసికొనవలెను

ఈ మోటారునందు ప్రయాణము అత్యంత ఆనందముగా నుండును

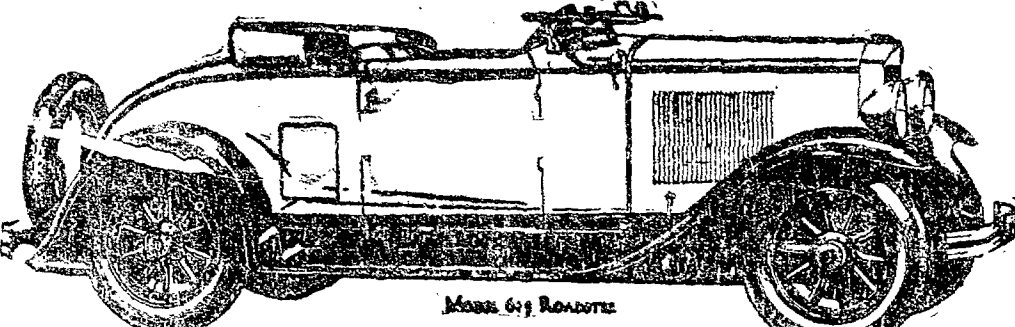

దీనిని భరించుటకగు ఖర్చులు కూడినంత వరలో తక్కువగానే యుండును

నిశ్చబ్దమైన రెండు హైస్పీడ్లలో ప్రయాణ మొనర్చును

ప్రస్తుతము వృద్ధిచేయుబడిన గ్రహం-పేజ్ 4 స్పీడ్ బ్రాన్సు విషన్తో గ్రహం-పేజ్ ఆటలు, ఎనిమిదులు మోటారు ప్రయాణ మునందు నూతనోత్సాహమును గలిగించుచున్నది. గొప్ప గమనవేగముతో సులభముగా పనిచేయుట, నిశ్చబ్దముగాను, త్వరితముగాను మోచు వేగముతో ప్రయాణమొనర్చి, నిల్చునైన నట్టులెక్కుట, సులభమైన తక్కువైన తరుచుగా గలుగు గియరు షిఫ్టింగ్, కదలునట్టి భాగములు త్వరిత అటుగక దీర్ఘ కాలమువరకు తక్కువఖర్చుతో పనిచేయుట వగైరా సుగుణములిందు గలవు. గియరుషిఫ్ట్ పరిమాణమైనది. రెండు నిశ్చబ్దమైన గొప్పస్పీడులు ఈలాభముల ప్రాముఖ్యతను తెలుపుచున్నది విశు గ్రహం-పేజ్ డిలరువద్ద ఒకకారు పరీక్షార్థ మైయుంచబడియున్నది.

Joseph B. Graham Robert C. Graham Ray A. Graham

మనము రాజధానికి, హైదరాబాదు, (హైదరాబాద్) మైసూరు సంస్థానములకు : సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—పూడన్ బర్గ్ అందు కంచెసి, 2/11, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు. బ్రాంచీలు:—బెంగుళూరు, ఉదకమంజలం, సికింద్రాబాదు. ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హలోమకాం, విశాఖపట్నం. దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎక్. వెంకట్రామయ్యగార్, హలోమకాం, తిరుచినాపల్లి. పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాన్సన్, ఏ. ఉన్నింగ్, హలోమకాం, త్రివారం. సబ్ డిలర్లు అన్ని జిల్లాలలో గలరు.

GRAHAM-PAIGE

AMRUTANJAN
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJAN DEPOT
BOMBAY MADRAS

ఆంధ్ర పత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలో నందునారికి వీ. పీ. లు సంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలుగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ షిప్ వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. ఆంగ్లేజీ బొమ్మ సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి వ్రతీకలు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రవిప్లవ త్రిక సంవత్సర చందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ దారు	24-0-0
,, ఆరుమాసములకు	14-4-0	,,	12-0-0
,, మూడుమాసములకు	7-7-0	,,	6-4-0
,, మాసమునకు	2-9-0	,,	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర చందా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక	1-4-0	పాఠశాలకు సంఘిక 1-3	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చార్మిత్రక, గాన, చిత్రకథాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ దారు	6-0-0
అర్ధసంవత్సర చందా	3-9-0	,,	3-0-0
విశేష త్రిక	0-12-0	,,	0-10-0

భారతి జనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాలికో పైందు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. వీ. పీ. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:—నామల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో.,
566, రెసిడెన్సీ బజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదవవలసినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
సంక్షిప్త క్యాలికోపైందు ఫెదర్ పైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
బొమ్మ ఖర్చులు ప్రత్యేకము } ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయమున- దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాపండితప్రభు పుస్తకము—రామానంద శర్మగారు 0-8 0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెం. లక్ష్మణ రావుగారు. 0-8 0
కారదాలబు, (ప్రత్యేకరత్నవోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాసరావువార్యులుగారు. 0-4 0
శబ్దకామిని (సెంటువు)—శిరోభూషణము, వేంకటరంగాచార్యులుగారు. చాలాఉపయోగకరము. చేబులోనిముడును. 1-4 0
ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములు గలవు. 1-8 0
ఆర్యజిజ్ఞాసాంఘము—పాఠనంది జగన్నాథస్వామిగారు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మసిద్ధినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8 0
సత్యసత్యపాఖ్యానము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు. ఆయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పనములతో నిండియున్నది. 1-0 0
గురుబోధామృతము (వేదపాఠగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితములగు పాటలు 0 4
తిలకు మహాశయని, సంపూర్ణమగు జీవితములు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420 పుటలు. 2 4 0
తల్పముచందికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0 0
సంగీత శమంతకమణి. 0-8 0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగ జరుగువలసినది. ఫెదర్ పైటుకాగితము. పుటలు 214 క్యాలికోపైందు (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8 0
ఆంధ్రకబ్బరింతానాటి (నటికము)—పాఠనంది రామశాస్త్రిగారు. 0-12 0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము,

నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, బార్జిటవూక్, మదరాసు.

శ్రీ సనాతన గ్రంథములు

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, సోక్రటిసు మన్నగుమహానభావుల యువదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంచికలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు సంవత్సరముచందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రసూనము. గృహస్థాశ్రమ తత్త్వము (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రసూనము. మృత్యుంజయము (సోక్రటిసు ప్రవచనము)

మొదటిగ్రంథము యొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కరెన్సీ పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నవి. త్వరపడుడు. మీచందాలను మన్నిార్థమ చేయడు.

విశేషసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-8-6 కరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథముల మేనేజరు, స. శ్రీరామశ్రమణుడు (కా.పోస్టు 12V కొల్లూరుగుంటూరుజి.)

ఆర్థరసాయనశాల

ముక్కైతల (కృష్ణా)

ప్రశస్తమైనవి. శాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేదావధములు దొరకుచోటు. మీ కేసుందు కావలసియునుకే వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజెంట్—

కే. వి. శేషయ్య

8/15 నల్ల తంబివీధి. తిరుపతి క్లె.టి. మద్రాసు.

బాలసుధ (రిజిస్టర్డ్)

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమానుషమైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రు 1-0-0. 185 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.